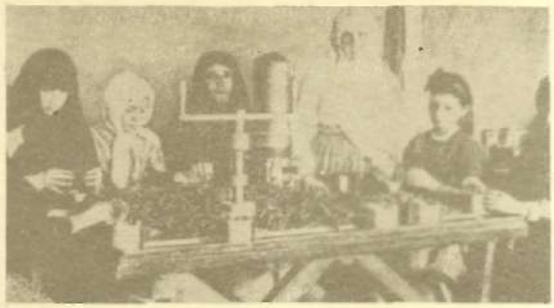

یکی دنیا یکی آدم

KUVVAY-İ SEYYARE'DEN

یکی آدم یکی دنیا

KUVVAY-İ MİLLİYE'YE

YENİ DÜNYA

(SEÇMELER)

KATKI yayınları

Belgesel Sosyalizm Serisi No: 3

KUVVAY-İ SEYYARE'DEN KUVVAY-İ MİLLİYE'YE

YENİ DÜNYA

(SEÇMELER)

Derleyen : **Ali Ergin GÜRAN**

KATKI yayınları

BELGESEL SOSYALİZM SERİSİ : No : 3

Kapak Düzeni : **Süleyman MIZRAK**

Dizgi - Tertip : ALTUĞ MATBAASI

İç Baskı : ZAFER MATBAASI

Kapak Baskısı : ONAR OFSET

Klişeler : SERDAR KLİŞE (Nihat Özdemir)

Nisan 1976 — İSTANBUL

ÖNSÖZ

«Belgesel Sosyalizm Serisi»nin bu üçüncü kitabı ile, Türkiye'de Sosyalizm Akımı ve Yığın Hareketleri tarihine dair çok önemli bir konuyu daha, - büyük ölçüde - dedikodulardan ve spekülâtif yorumlardan kurtarmış oluyoruz .

T.C. Devleti, bugün hâlâ, Türkiye'de Sosyalizm Akımı'nın bir parti olarak legal alana çıkmaması için, her türlü «kânûnî» ve «gayr-i kânûnî» engelleme ve entrikalara başvuran bir zümrenin hâkimiyetindedir... Onun için böyle bir devletin - Türkiye solu ile ilgili - en kaliteli resmî tarihçisi Mete Tuncay bile, belge ve bilgi noksanlığı içinde, alabildiğine subjektif yorumlara kaçabilmektedir. Örneğin Dr. Mete Tuncay, verdiğimiz bu belgelerle ilgili olarak diyor ki : «Yalnız bir tek sayısını görebildiğimiz Seyyare-i Yeni Dünya'nın yazılarında genellikle hangi yönelimin ağır bastığını kestirmek güçtür.» (Türkiye'de Sol Akımlar 1908-1925, s. 82)... Dip notundan da anlıyoruz ki, görebildiği tek sayı (No. 32, 15 Teşrinievvel 1336) imiş... Mete Tuncay, gazetenin adını «Seyyare-i Yeni Dünya», olarak okumuş, yani bu yayın organının adına «Yeni Dünya'nın Seyyaresi» anlamını yakıştırmış; ve de 81. sayfadaki dip notunda, bu anlamın bir de yorumuna girişmiş... Aslında —ilerde belgelerden de görüleceği gibi— Yeni Dünya isminin üzerinde yalnız «Seyyare» ibâresi yer alıyor... Demek ki bu gazete, «Yeni Dünya»nın seyyaresi değil, «Seyyare»nin Yeni Dünya'sı olarak doğmuştur. Ancak verdiğimiz «Seçmeler»den daha sonra geçirdiği aşamalar, yeteri kadar ayrıntılı olarak izlenebilecektir. Bu «Seçmeler»den, Kuvvay-i Seyyare'nin dış politik şartlara bağlı olarak —içerde— nasıl yok edildiğini, bu olguyu belgeleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal'in bildirisini, ve bundan sonra da Yeni Dünya'nın «Seyyare» alâmet-i fârikasını atarak nasıl Kuvvay-i Milliye'ci bir tavır aldığını, okuyucu açıkça izleyebilecektir...

Diğer taraftan, USA'nın «Türkiye Solu» uzmanı G.S. Harris, Seyyare-i Yeni Dünya(!)'nın yalnız tek bir sayısını Ankara Millî Kütüphanesi'nde gördüğünü ifade etmekte ve bunun da 11 Ekim 1922 tarihli olduğunu iddia eylemektedir. (Türkiye'de Komünizmin Kaynakları s. 112/Boğaziçi Yayınları) Okuyucu, verdiğimiz bu «Seçmeler»den kolayca anlayacaktır ki, 11 Ekim 1922 (hatta 1921) tarihli bir Seyyare-i Yeni Dünya(!) nüshasının mevcut olması mümkün değildir... Ama yine de Harris'in kitabından —bizim açımızdan değer taşıyan— şöyle birşey öğreniyoruz : Verdiğimiz bu belgeler, bugünkü T.C. Devlet arşivlerinde olmadığı gibi, meşhur(!) Hoover Kütüphanesi'nde de yoktur...

Dünya normlarına göre, böyle bir yayını, sendikaların, sosyalist partilerin hatta sosyalizmle ilgili enstitülerin yapması gerekir. Halbuki bugün bizde, işçi sınıfı nâmına iş yaptığı iddiasını taşıyan böyle legal kuruluşların hiçbirisinin —bu yayınlar için— en ufak bir yardımı bile sözkonusu değildir... Bu da demektir ki, bugün Türkiye solunu emperyalizmin korkunç tasallutundan kurtarmaya ve bağımsız özünü ortaya çıkarmaya çalışmak, en âcil ve önemli bir taktik görev olmuştur.

Onun için, yaratılan kargaşadan «göz gözü görmediği» bugünkü ortamda, Türkiye'de Sosyalizm Akımı'nın bağımsızlığını ve objektif tavrını —en soyut bir konuda— tarih konusunda da olsa, legaliteye kabul ettirmekle büyük bir görev yaptığımız inancındayız...

Belgelerin transkripsiyonunu, —ilk iki kitapta uyduğumuz prensibe yine sâdık kalarak— aslındaki mürettip hatâlarına dahi müdâhale etmeden —aynen— veriyoruz.

Belgelerdeki yazıların transkripsiyonlarının «yukarıdan aşağıya ve sağdan sola» şeklinde tesbit edilen bir sıra dahilinde verildiğini, eski yazıyı biraz deşifre edebilen her okuyucu kolayca tahkik edebilecektir.

Ayrıca, eski yazıya âşina olanlar, göreceklerdir ki, —küçülterek vermek zorunda kaldığımız halde— orijinallerin klişe baskılarından, yazıların büyük bir kısmını okumak da mümkündür.

Belgelerin asılları, 40X60 boyutlarındaki krem rengi kâğıt üzerine, hurûfatla —ve değişen boyutlarda— hazırlanmış baskı kalıpları ile, ve de yalnız siyah mürekkep kullanılarak basım yapılmış, tek yapraklı bir gazetedir.

Gazetelerin çok yıpranmış yerlerindeki okunamayan kısımlar, transkripsiyonlarda çok nokta (üçten fazla) şeklinde belirtilmiştir.

Ali Ergin GÜRAN

آیطالیه مخابره‌سنك تلغراف‌نامه‌سی

یکی یونان قابینه‌سی تشکیل ایدیلشدر

جنرال پاراسکوپوغلو استعفا ایلمشدر.

سفیر سلیمان

(یوزقی) شمندوفر مأمورلرینك خریطه‌سی

موقعلوا تلغراف تبلیغاتی

قواوله‌ر ده‌نیزارمزده‌کی تلغرافنامه‌سی

اوچ ساعتلك شدیدر محاربه‌دن صکره

کوردوستده آسایش فوق العاده برحالده‌در

کشف قوطری قوله یوزباشی

مجاهد محترم (ادهم) ولداش کیمه شهرمزی تشریف ایتمشلردر.

یکیٹہ بہردہ شہریاں

ابر لانڈا احتلال اہمیت کتب ایشیائی

تبلیغ رسمی

دشمن فرار حاضر لاہور

Numara : 58 22 Teşrinisâni 1336

Evrak ve mekâtip münhasıran sahib-i imtiyaz nâmına gönderilmelidir.
Müdir-i mesûl ve başmuharrir: Hakkı Behiç

İdarehanesi
Ankara Komünist Fırkası Merkez-i Umûmisinde (Yeni Dünya) Matbaası
İlânat ücreti idare memuru ile kararlaştırılır.

Nüshası 5 kuruştur.

Dünyanın Emekçileri Birleşiniz!...

SEYYARE

YENİ DÜNYA

Türkiye Komünist Gazetesidir

«Cumartesi gününden maadâ her gün neşrolunur»

13 Rebiülevvel 1339 Yıl: 1

Telgraf adresi: Ankara Yeni Dünya

			İştirak şeraiti
Seneliği	1200	Memâlik-i ecnebiye için	1800
Altı aylığı	650	» » »	900
Üç aylığı	400	» » »	Yoktur

Günü geçmiş nüshalar 20 kuruştur

Nüshası 5 kuruştur.

Gürcistan'ın Vaziyeti

Hatırlardadır ki Rusya'da Cihan İnkılâbı'nın ilk hâkim sesi garp emperyalist dünyasındaki altın sultanlarını tehdide başladığı zaman Vilson'un prensiplerini ve Cemiyet-i Akvam tasavvurlarını İngiliz satvet-i bahriyesinin hakim olduğu denizlere defnetmiş olan Luid Corc, büyük bir endişe ile bir Asya tehlikesinden bahsetmişti, ve bu Asya tehlikesine karşı garp medeniyetinin altın hülyasına esir olan bedbaht milletleri birleştirip inkılâp ceryanlarını durdurmak istemişti. Bundan başka çare yoktu. Çünkü İngiltere'nin, Fransa'nın, İtalya'nın ve Amerika'nın, zaten ekseriyet-i azimesi Cihan İnkılâbı'nın muharriki olan fikirler üzerinde çoktan beri işlemiş bulunan insanlarını bu ceryanlara mukavemet için sevketmek tehlikeliydi. İnkılâp ateşleri ile yakından temas edenlerin yüreklerinde zaten muhtefî olan aynı ateşe tâbi olarak İnkılâbı bir hamlede ikmal ve emperyalizmi bütün satvet ve şevketiyle dûçar-ı izmihlâl etmeleri mümkündü. Luid Corc ve Klemanso, bu temastan tehaşşî ettiler; küçük ve bedbaht milletlerden, Harb-ı Umûmî'nin bittesadüf mukadderâtını ellerine terk ediverdiği mazlum ve mâsum insanlardan istifade etmeyi düşündüler. Bu meyanda Almanya ve Türkiye'nin de Rus İnkılâbı'nı durdurabilecek bir kuvvet olduğunda imâle-i efkâr etmediler değil. Fakat Almanya'nın da korkunç sükûneti Türkiye'nin Asya hakimiyeti nâmına mutlaka mahkûm-u îdam olması başka unsurlar aramak lüzumunu göstermişti. Bu lüzum ve ihtiyaca tâbi oldular. Günlerce, aylarca, senelerce işlediler. Bu kadar mesai neticesinde vücuda getirdikleri vaziyet şu idi :

Efganistan'da sıkı ve şedit bir İngiliz kontrolu, İran'da İngiliz himayesinin icap ettirdiği müdahelât ile kuvvetli bir mukavemet teşkilâtı, Türkiye ile Arabistan arasında Fransızların bilfiil işgali tahtında bir tıkaç mıntıkası, Azerbeycan ile Türkiye arasında kuvvetli bir Ermenistan Taşnak Hükümeti, Batum'da ve Tiflis'te bilfiil İngiliz işgali ile tehdit ve temin edilecek bir Gürcistan müzahareti, garpta Polonya, cenupta mürteci Rus orduları...

Bu vaziyetin çevirdiği demir ve ateş duvarlar arasında İnkılâp tûfânı sıkışarak ve inbisat için fürce bulamayarak kendi kendisini boğacak, yakacak, sönüp gidecek... Bir taraftan bu tehlike böylece tahdit edilmekle beraber diğer taraftan Yunanistan'ın tavassut edeceği bir işgal siyaseti ile Anadolu parçalanacak, Sultan'a imza ettirilmiş bir mukavele ile Türkiye istiklâli ortadan kaldırılarak bütün âlem-i islâmın yegâne istinatgâhı yıkılarak, ve her türlü ittifaktan, istinattan, muavenet ve münasebetten mahrum, mütecerrit bir vaziyette kalan Almanya imha edilecek.

İşte emperyalist dünyasının içi boş ve yalnız hülya dolu büyük kafaları bu vaziyet-i elime-i cihan karşısında, günden güne artan bir gurur ve tefâhürle hâkimiyet-i müstebitânelerinin zafer gününe intizar ediyorlardı. Birden bire Efkan İngilizler'i kovdu, birdenbire İran milliyetperverleri Himaye Ahitnâmesi'ne isyan ederek küçük Han'ın başında toplandılar, birdenbire Türkiye ile Arabistan arasındaki Fransız mıntıkası kan ve ateşle doldu, birdenbire Ermenistan Taşnak Hükümeti Türkiye Kızılorduları'nın inkılâpçı ateşlerine teslim-i mevcudiyet etti, birdenbire Polonya akt-i sulh etti, birdenbire değil uzun mücadele ile birer birer, Denikin, Kolçak ve Brankel irtica orduları perişan edildi, nihayet emperyalist dünyasının Şark İnkılâbı'na çevirdiği demir çemberden bir küçük halka, Batum'da bir avuç İngiliz'in tazyik ettiği bir Gürcistan, Türkiye'de hergün kademe kademe çekilmek bedbahtlığına düşen bir Yunanistan kaldı.

Yunanistan'ın nasıl bir devre-i ihtizâr içinde bulunduğunu, ve İngiliz hayâlâtına kurban olarak keçinin dağa isyanı kabilinden bir vaz-ı hatfurûşâne ile Cihan İn-

kılâbı'na karşı çıkmak istediği için nasıl kendi kendine eriyip gittiğini biliyoruz. Şimdi son halkanın öbür ucu, Gürcistan ne olacak, bunu merak etmekte haklıyız.

Şimdiye kadar Gürcistan'ın hiç bir tarafa samimi görünmeyen, hem yeni inkılâp dünyasında, hem eski emperyalist dünyasında şüpheli telâkki edilen mütehâşi, gayr-i tabii, fakat zaruri bir mevkii vardı. Zaruri idi, çünkü Denikin'lerin, Kolçak'ların, en sonra Vrankel'in şimalden gelen tehditleri, Ermenistan Taşnak Hükümeti'nin İngiliz âleti olarak mütemâdiyen harbe ve cidâle hazırlanmakta olması, Batum'u müstakbel Pontus-Yunan saltanatının merkezi olarak fiilen işgal altında bulunduran İngiliz kuvvetlerinin merhametsiz ve hâyinâne vaziyeti Gürcistan için çok ihtiyatkâr görünmeye sevkedecek çok mühim sebeplerdi. Bugün şimalden ve cenuptan gelen tehditler ortadan kalkmıştır. Binaenaleyh artık Gürcistan'ın da açık ve kati bir siyasetle mevkiini ve âtisini tâyin edecek vaziyet alması dünkü zaruretler kadar belki daha şiddetli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacı kendiliğinden hissetmemiş olan Gürcistan'a, müttefikimiz Sovyet Cumhuriyeti Hariciye Komiseri Çiçerin yoldaş ihtar etmek lüzumunu hissetti: İngiliz kuvvetlerinin artık Batum'da müebbeden gelemiyecek olan emperyalist zaferlerini daha fazla beklemesi beyhude zahmettir. Gürcistan'ın da kendisi için daima tefrikaya entrikaya, siyasi ve ictimai hatalara sevk edecek bir memba-ı seyyiat olan bu kuvvetlerin ne kadar muzîr olduklarını taktir ederek İnkılâp Dünyası ile ahdettiği gibi onları çıkarmaya teşebbüs etmesi ve bu sûretle şimalin ve cenubun Rus ve Türk Kızılorduları arasında intizar eden inkılâp âmillerine emniyet ve itimat bahşetmesi hiç de ihmal olunamıyacak bir siyasettir.

Ermenistan Taşnak Hükümeti'ne karşı yapılan harekât-ı tedibiyye esnasında idi ki Gürcü biraderlerimizin hiç intizar etmediğimiz halde yeni bir İngiliz entrikasına âlet olarak Taşnak kuvvetlerini takviye edebilecekleri hatıra gelmişti. Batum'da İngiliz işgal ordusu ve İngiliz siyaset-i hâyinânesi devam ettikçe Şark'ın huzur ve sükûnunu herşeye taktim eden inkılâp kuvvetlerinin Gürcistan'a bir yoldaş hükümeti nazariyle bakamıyacakları tabiidir. Binaenaleyh bugün, herşeyden evvel Gürcistan için yapılacak hareket, Şark İnkılâp Dünyası'nın insânî harekâtında fiilen âmil olmaya, teşkilâtını yoldaş hükümetler teşkilâtına takrib etmeye ve emperyalist dünyası ile hepimizde olduğu ..... arasına uçurumlar, siperler koymaya çalışmaktadır. Gürcistan Hükümeti'nin ihmal edeceği bu siyaseti inkılâp fikirleri ergeç, kendiliğinden vücuda getirir, bunu düşünmelidir.

Hakkı Behiç

KUVVAY-İ SEYYARE MUHABİRİMİZİN TELGRAFNAMESİ

Kahraman Kuvvay-i Seyyare Keşif Kolları Sındırgı, Kula, Borlu Üzerindedir.

Dün Kuvvay-i Seyyare muhabir-i mahsusumuzdan aldığımız telgrafnâmede, Milli Kahramanımız Ethem Yoldaş kuvvetlerinin karşısında bulunan Yunanlıların ... . mağlûp ve münhezim olarak bütün hatt-ı harp üzerinde ric'at eylemekte olduklarını nâtık bulunmaktadır. Dünkü hususi haberlerimiz meyanında dahi derc eylemiş olduğumuz veçhile, Kuvvay-i Seyyare'miz ..... gibi, Uşak'a iki saat mesafeye kadar tekarrup eylemiş ve diğer koldan bir Yunan fırka-i hususiyesini târümâr eden Ethem Yoldaş kuvvetleri Simav, Demirci üzerinden ve Hisarköyü vâdisinden de Kula, Sındırgı, Borlu istikametlerine sarkmışlardır. Gerek muhâbir-i mahsusumuzun ve gerek selâhiyetli zevâtın bu babda verdikleri mâlûmâta nazaran: Kuvvay-i Seyyare'nin mütevâliyen vâki olan muhacemeleri önünde mecbur-ı ricat ve inhizâm olan düşmanın bugün yarın (Salihli - Akhisar) hattı üzerine çekilmeye mecbur ola-

cağı anlaşılmaktadır ve (Uşak'ın) dahi bu arada işgal edileceğine tabii nazarı ile bakılmaktadır. Kuvvay-i Seyyare nezdindeki muhabirimizin keşide eylemiş olduğu telgrafnâmeyi âtiye derc ediyoruz:

ÜÇ SAATLİK ŞEDİT BİR MUHAREBEDEN SONRA

Kuvvay-i Seyyare Karargâhı: 23 Teşrinisâni - Aydın İli - Çamköyü hattında düşmanın bir fırkalık kuvvetine karşı alessabah icra edilen müthiş bir taarruzda üç saatlik müthiş ve kanlı bir harpten sonra Yunan kuvvetleri kâmilen meskûr hattan def ve tard edilmiştir.

Diğer taraftan Kuvvay-i Seyyare'nin sol cenahında dahi inkişaf eden sürekli muharebeleri müteakip Yunanlılar (Aydeller) tepesine kadar geriye sürülmüşlerdir.

GÖRDES'DE ÂSÂYİŞ FEVKALÂDE BİR HALDEDİR

Kuvvay-i Seyyare Karargâhı: 21 Teşrinisâni - Dünkü telgrafla (Gördes'in) işgalini bildirmiştim. Gördes'in zaptını müteakip Kuvvay-i Seyyare'ye mensup müfrezeler tarafından tedâbir-i lâzime ittihazı ile âsâyiş ve inzibat mahalli derhal tesis edilmiş ve firar ederek kasabayı terkeden Yunanlıların arkasından kaçmak isteyen yerli Rum ve Ermeni'lere nesâyih-i lâzimede bulunularak bermûtad memleketlerinde iskânları tahd-ı temine alınmıştır. Bütün bu harplerdeki zayiât onbeş şehit ve mecruhtan ibaret bulunmaktadır.

KEŞİF KOLLARI KULA, BORLU, SINDIRGI'DA

Kuvvay-i Seyyare Karargâhı: 21 Teşrinisâni - Gördes kasabasının işgali üzerine her tarafta firar eden Yunanlıları Kuvvay-i Seyyare fırkaları takip eylemektedir. Vesâik-i resmiyede olan raporlarda, kuvvetli keşif kolu müfrezelerinin (Kula) (Borlu) ve (Sındırgı) üzerinde bulundukları zikredilmektedir. Mütemâdiyen yağmur yağmakta ve havanın pek ziyâde sisli olmakta bulunmasına rağmen harekât-ı harbiye-i askeriye devam eylemektedir.

ANTALYA MUHABİRİMİZİN TELGRAFNÂMESİ

Başkumandan Ceneral (Paraskevopulo) istifasını vermiştir.

Antalya muhabir-i mahsusumuz Memduh Süleyman Bey'den aldığımız müstâcel bir telgrafnâmeden anlaşılmakta olduğuna göre, ahîren (365) rey ile Yunan Hükümeti Başvekâleti mevkiine getirilmiş olan Rallis'in yeni Heyet-i Vükelâ'yı teşkile muaffak olduğu anlaşılmaktadır. Yeni Yunan kabinesine sâbık Kral Konstantin'in zamanında başvekâlette bulunan (Gonâris) hariciye nâzırı olarak ithal edilmiştir. Mâlûmdur ki, 330 senesinde Gonâris Venizelos'a karşı fevkalâde şedit davranmış ve Yunanistan'ın İtilâf Devletleriyle birlikte hareket etmesini şiddetle terviç eylemiş idi. (Venizelos'un) ihraz-ı ekseriyet ederek mevki-i iktidara gelmesi üzerine Kral Konstantin gibi terk-i dâr-ü diyâr eden (Gonâris) bu intihâbat mücadelesinde bilfiil çalışmak üzere Atina'ya gelmiş ve (Patras) Yenişehir'e giderek fevkalâde istikbal edilmiş ve (Venizelos) aleyhine ve kendi partisi adına birçok rey almaya muaffak olmuştu. Gonâris'in yeni Yunan kabinesinde Hariciye Nâzırı olarak bulunmasını herhalde İtilâf Devletleri aleyhine takip edilecek olan yeni siyasetin bir mukaddimesi addeylemek icap eder. (Rallis) Hükümeti'nin pek yakında sâbık Kral Konstantin'i dahi taç

ve tahtına avdet için davet edeceğine muhakkak nazariyle bakılmaktadır. Esasen Kral'ın valdesi (Olga'nın) Yunan Naibe-i Kralî'liğine intihabı keyfiyeti dahi bu kanaati teyid ve tevsik eylemektedir :

YENİ YUNAN KABİNESİ TEŞKİL EDİLMİŞTİR

Antalya: 22 Teşrinisâni - (Gâyet müstâceldir) 364 rey ile Yunan Hükümeti Baş Vekâletine intihab edildiğini bildirmiş olduğum (Rallis) rüfekây-i mesaisini intihab eylemiş ve vükelâ listesi Krallık naibesi tarafından tastike iktiran etmiştir. (Rallis) kabinesinde hariciye nezaretine (Gonâris) harbiye nezaretine (İhlâtis) harbiye nezareti mevkiine (Kalokiropulos) tayin kılınmışlardır.

CENERAL PARASKEVOPULO İSTİFA EYLEMİŞTİR

Antalya: 22 Teşrinisâni - (Gâyet müstâceldir) Kirye Venizelos'un sukûtu ve firarı üzerine, Yunan ordusu efradı arasında hasıl olan galeyân-ı efkâr ve iğtişâş âsârından ürken Yunan Ordusu Başkumandanı mâhut ceneral (Paraskevopulo) yâdigârı memuriyetinden istifa eylemiştir. Diğer taraftan temin edildiğine göre (Paraskevopulo'nun) istifasına sebep olarak İzmir'e sevk edilmek istenilen bir Yunan fırkasının ilân-ı isyan keyfiyeti ileri sürülmektedir.

Memduh Süleyman

(YORK) ŞİMENDÜFER MEMURLARININ GREVİ

Ahiren ..... maden amelelerinin mûhik olan talebi is'âf edildiği taktirde bu muameleyi (tred - ünyon amele ittihadına karşı yapılmış bir tecavüz addetmeye ve derhal grev ilânına karar vermişlerdir.

Diğer taraftan, İngiltere Hükümeti tarafından el'an amelenin metâlibi is'âf edilmemiş olduğu için Nakliye Ameleleri Milli Federasyonu dahi 180.000 kişi ile diğer yoldaşların grevine iştirak etmeye karar vermişlerdir.

MOSKOVA TELSİZ TELGRAFININ TEBLİĞÂTI

Yeni Vazife:

Sanayinin yeniden tanzim ve islahından sonra köy iktisâdiyâtını mükemmel bir hale koymak bugün (Sovyet) Rusya'sının hissesine düşen en mühim vezâiften biridir. Hem tahribât ile mücadele hem de sanayinin yeniden ihyası velhasıl bilumum askeri ve mülki islâhâtın husûlü için herşeyden evvel iaşe lazımdır. Tamam beş yıldır ki sonbahar ziraat sahası günden güne küçüldüğünden bugün artık bu sahanın genişlemesine çalışmak lâzımdır. Bu sene Fırka Teşkilâtı ve İaşe Komiserliği'nin gayretiyle bu hali eski yolundan çevirmeye muaffakiyet hasıl olmuştur. Şöyle ki bu sene şimal Don ile (Breslav), (Novogorod), (İvaveznesenski), (Vlâdiniyeriski), (Briyanski) ve daha sair bazı vilayetlerin ziraat sahası artık genişlemiş ve bu vilâyetlerde (Sovyet) idarelerinin kuvvetlenmesiyle iktisat işleri mükemmel bir hâle konmuştur. Ve şimdiye kadar cenup vilâyetlerle (İndil) yolundaki mahsûldâr vilâyetlerin darlaşan ziraat sahalarında İnkılâb'ın kendilerine bahşettiği saadeti silâhlarının kuvvetiyle müdafaa ederek cephede düşmanı ezdikten sonra Rus emekçileri bugün sulhen çalışmak imkânını daha ziyade temin etmişlerdir. Ciddi bir sa'y ile tahribatın önünü almakla beraber vesâit-i mümkûne ile de köy iktisadiyatının yeniden ihyasına çalışmak lazımdır. Amele ile köylünün elele vererek

çalışması sayesindedir ki köy iktisadiyatı hayat bulur. Kızılordu Sovyet Rusya'sı muharebe cephelerinde kati galebelere nail olmuştur. Bundan sonra ise köy iktisadiyâtı ile sanayide muaffakiyet ve muzafferiyet lazımdır. Mesut bir istikbale nail olmak emekçilerin kendi ellerinin işidir.

Kızıl Askerler! Son düşmanlarınızı da mahv ederek İnkılâp mevkiinizde uyanık durunuz.

Rus Emekçileri! Köy iktisadiyatında kahramanca çalışmak zamanı geldi.

Cenup Cephesi Kahramanları:

Cenup Cephe Kumandanı (Fronze) Sivastopol'da verdiği emirde kahraman ordulara şöylece hitap ediyor:

Muharip yoldaşlar! Kızılordu Askerleri, Kumandanlar, Komiserler! Sizin kahramanlığınız sayesinde amele ve köylünün kanı pahasına Kırım alındı, Kızıl Bayrak Kırım'ın her köşesinde dalgalanıyor. Onun dehşet salan gölgesi gemilerden halâs arayan düşmanların bakiyesini takip ediyor. Cenup Cephesindeki taarruzumuz başlayalı henüz beş gün oldu bu kısa müddet zarfında Ordu'nun azim metaneti sayesinde beyazların tehdidi izale olundu. Muharrer olan zamandan iki defa daha az bir müddet zarfında Sovyet Rusyası'nın yeni ve azim bir muzafferiyetini temin ettiniz.

Kırım Firarilerinin Akibetleri:

İstanbul'da Kırım beyazları için ev bulunmadığından bunların ekserisini sahile çıkarmaya gelen olmamıştır. Bunun için kısm-ı âzamı adalara sevkedilecektir. Fransa'da ikibin Fransız burjuvazyası Kırım'dan İstanbul'a kaçan Fransız burjuvasıyla Kırım beyazlarının iaşesine dair müzâkeratta bulunmuşlardır. Fransa nâzırları bu kalabalığı müstâcelen Gürcistan'a geçirmek fikrindedirler. İstanbul hadsiz hesapsız Rus çiftlik sahipleri, ceneraller ve fabrikatörlerle doludur.

Yine Borçlar Hakkında:

«Sovyet» Rusyasıyla aktolunacak muahedeye karşı duran İngiliz nâzırı zihnini en ziyade Nikola tarafından yapılan borçların tanınmasına sarfediyorlar. Alelhusus bu meselede en ziyade Fransa bankerleri faaliyet gösteriyorlar. Londra'daki Sovyet Hükümeti murahhası Kratsin ecnebi kapitalistlere borçların verilmesini vaadini ifâya mezun olduğunu izhar etmiştir.

21-Teşrinievvel-1920

MÜCAHİD-İ MUHTEREM (ETHEM) YOLDAŞ GECE ŞEHRİMİZİ TEŞRİF ETMİŞLERDİR.

BİR ÂMİL-İ İHTİLÂL DAHA

Ajanslar Venizelos'un iskâtından sonra piyasa buhran-ı malî tahaddüs ettiğini, Drahmi fiatının müthiş bir surette tenezzül ettiğini haber veriyordu. Bunun esbab-ı hakikiyesini araştırırken iki noktanın nazar-ı teemmüle alınması icab edeceği mütalaasındayız. Birisi Itilâf Devletlerinin bir alet-i tahakküm ve tasallut olmak üzere Yunan milletinin başına diktikleri Giritli serserinin yuvarlanmış olması, öteki Amerika alem-i malisine ithal edilen sahte banknotlar tesiratiyle mütehassıl buhran-ı iktisadidir.

Malumdur ki Venizelos'un siyasiyât aleminde başlı başına bir mevki-i mühimmi vardı. Yunanistan'ın başına gelen bütün belâlar hep bu emperyalist aletinin kadid elleriyle örülmüştü. Midesinin kabiliyet-i hazmiyesinden büyük lokmalar yutmağa çalışan aç gözlü iz'ansız çocuklar gibi nazar-ı hayalatını Edirne üzerinden Çatalca kapılarına Adalar fevkinden Anadolu'nun harim-i ismetine kadar dikmiş, zalim, hakikatten bihaber ordusuyla ve ahmakça büyük işlere girişmişti. Bu, tabiî bad'yelerde görünen seraplar gibi hayâlât üzerine kâşâneler kurmak demekti. Venizelos'un şaşkın palikaryaları bu serabı tutmak için çok uğraştılar, heder ve telef oldular netice hüsran ve sükût... Evvelki emniyet ve itimat üzerine Yunan iktisadiyatı da, emperyalist alemde revaç bulmuştu. Zaten herşey onların değil mi? Bütün bankalar, bütün sarraflar, bütün sim-ü zer dolu metin kasalar herşey onların değil mi? Dilerlerse bir parmak işaretiyle koca bir heyet-i beşeriyye sefil ve sergerdân duçar-ı sefalet olmaz mıydı? İşte bu iktisat dalavereleri cümlesinden idi ki Yunan parası, ordusunun kıymetiyle hem ahenk olmak üzere kesb-i kıymet etmişti. Sefil heriflerin, İzmir'deki müslüman esnafa karşı ellerindeki drahmiyi öyle bir gururla atışları vardı ki buna vicdan dayanmazdı. Şimdi Venizelos'la beraber drahmi de kıymet-i hakikiyesini buluyor ve düşüyor.

Sonra Yunanistan Amerika'dan birçok istikrazatta bulunmuştu. Drahmi piyasası daima dolar piyasasını takip eder. Halbuki işte Bolşeviklerin sahte banknotları Amerika alem-i malisini de hercümerç etti. Bu da drahminin sükûtunu intaç eden esbaptan biridir. Şimdi ne olacak? Silahına ve parasına mağrur olarak masum Türk memleketlerinde saltanat sürmeye gelmiş olan, salyangoz tacirinin, haşmetli(!) Yunan Ordusunun hali ne olacak. Bir taraftan memleketlerinde müthiş bir tezebzüb-i idare onları uçurumların korkunç derinliklerine yuvarlarken öte taraftan mali buhranların bu feci akibete inzimamı cidden Yunanistan'ı derin derin düşündürecek bir haldir.

Bunu uzak bir misal ile izah etmek kolaydır. Meselâ drahmi oniki buçuk kuruş iken bununla Yunanlı nefer bir ekstra ekstra sigara alabiliyordu. Halbuki drahmi beş kuruşa düştüğü gün iki buçuk drahmi ile bir sigara almak iktiza edecek. Aldıkları gıda ile midelerinin ihtiyaçlarını yatıştıramıyan, hariçteki arzularını tatmin edemiyen bir ordunun efradı için müracaat edilecek yegane çare isyandır. Bu nokta pek mühimdir. Zaten senelerce harp ve darptan buz gibi soğumuş, herkes etraflarında cehennemî bir savletle dolaşan ifrit-i cidal ile karşı karşıya gelmekten usanmış tasavvur ettiği bütün huzurattan mahrum kalmış, çoluk çocuğunun içinde barındığı memleketinde hergün kanlı ihtilâller zühûr etmeye başlamış olan bir ordunun efradı için maişet ihtiyacı içinde kıvranmak kadar müşkil bir dert mutasavver değildir.

Bilhassa yeni dünyanın, yeni fikirleri kuvvetli intibalara rast geldiği muhite saldırmaktadır. Bunun meşkur cereyanları Yunan Ordusu içinde de faaliyete başlamıştır. Beşeriyet artık kan akıtmak değil hayat istiyor. Birkaç kapitalist serserinin kuklalar gibi orduları sevk ve tahrik etmeleri, mazinin zalam-ı ebediyetine karışmış hunin birer hatıradan başka birşey değildir. Bizim için, Türk emekçileri, Türk komünistleri için yegane vazife ise bu hakikatları ihtiva ettikleri ehemmiyetler nisbetinde bir faaliyetle ekseriyet-i milliyeye

(köylü, rençber, amele, erbab-ı ücürât) anlatarak, emperyalist köhne dünyasına karşı hücum eden kızıl orduları takviye etmek, bir komünist yeni dünyası kurarak mübarek neslimizi saadet-i hakikiya eriştirmektir.

TEBLİĞ-İ RESMİ

22-Teşrinisâni-336

1 — Garp Cephesi :

Gördes tarafımızdan işgal olunmuştur. Uşak şimalinde ileri kıtaatımızın icra ettiği taarruzla düşman İnhan - Çamköy hattından tardedilmiş ve bu hat tarafımızdan işgal edilmiştir.

Gökdere Selvioğlu hattına çekilen düşmanın tarafımızdan tazyikine devam olunmaktadır.

Son zamanda Yunanistan Hükümetinde kral taraftarlarının siyaseten temin-i galebesi ve Venizelos'un sükûtu sebebiyle tahaddüs eden birçok karışıklıklar Garp Cephemiz karşısındaki Yunan Ordusuna da sirayet etmiştir.

Bu cümleden olmak üzere son günlerde Salihli'de Venizelos ve kral taraftarları arasında mühim müsademeler vukua geldiği ve binnetice kral taraftarlarının ihraz-ı galebe eylediği haber alınmıştır.

2 — Adana Cephesi :

Osmaniye mıntıkasında mevzi-i muharebat olmuştur.

DÜŞMAN FİRARA HAZIRLANIYOR

Kuvvay-ı Seyyare karargahına gece geç vakit varit olmuştur:

1 — Cephede keşif kolları ile düşmana baskın yapılmış ve iki neferimiz yaralanmıştır.

2 — Kula'dan düşmanın bir kısım ağırlıklarını naklettiği ve kısm-ı diğerlerinin de nakli için ahaliden vesait-i nakliye topladığı haber alınmıştır.

3 — Salihli'de kral ve Venizelos taraftarları arasında ara sıra müsademeler tekrar etmektedir.

4 — Gördes'in ilk işgal edildiği zaman Rum ve Ermenileri tarafından düşman davet edilmiş ise de Yunan kumandanı red cevabı vermiştir.

5 — Gördes ahalisinden bazılarına Rum ve Ermeniler ilk işgalde firar etmek istemişler ise de tarafımızdan yapılan irşadât üzerine bu fikirlerinden vazgeçirilmiştir.

Tahlis edilen mahaller ahalisinden bir çokları Yunanlılardan gördükleri zülum ve itisâftan bizâr olduklarından düşman tekmil Anadolu'dan ancak elli yaşındaki ihtiyarları bile silahları olmadığından çiftelerine barut tedarik ederek yek vücut olarak düşmana darbe indirmeye hazırlanmışlardır.

22-11-36

ANADOLU AJANSININ TEBLİĞİ

Hindistan'da Yeni Kıyamlar - Kraliçe Olga'nın Niyabeti - Venizelos Londra'da - Tasfiye-i Rüteb Kanunu Mülga - Fransa'da Hüdemât-ı Askeriyye İki Seneye Tenzil Edildi. - Yeni Bir Cemiyetli Akvam Teşkil Teşebbüsü.

Hayber Aşairi Hal-i Faaliyette

Ankara: 22 Teşrinisâni - Tan Gazetesinin Londra'dan aldığı malumâta nazaran Hindistan'ın şimal-i garbi hududunda Hayber Aşairi arasında yeniden şiddetli iğtişaşlar zühur etmiştir. Aşair kuvvetleri Peşaver Geçidinde bazı mevâki-i müstahkeme ile İngiliz nakliye kollarına taarruz etmişlerdir.

Kraliçe Olga'nın Niyabeti

Ankara: 22 Teşrinisâni - İtalya menâbiinden tereşşuh eden bazı haberlere göre Yunan naibeliğine Kral Konstantin'in validesi Kraliçe Olga'nın tayini tasavvur edilmektedir.

Giritli Serseri Londra'da

Ankara: 22 Teşrinisâni - Yunanistandan firar eden ..... Girit'te Cumhuriyet tesis etmek üzere mahal-i mezkûre gittiği rivayet edilmektedir. Bazı mehâfil-i ecnebiyede ise Yunanistan ..... umumiyesi nazarında ..... müheyyiç ..... hayat-ı siyasiyeden çekileceği ve Londra'da ikamet edeceği söyleniyor.

Tasfiye-i Rüteb Kanunu Mülga

Ankara: 22 Teşrinisâni - İstanbul'da Damat Ferit Hükümeti tarafından 24 Ağustos 36 tarihi ile neşr edilen tashih-i rüteb-i askeriye kararnamesi ahiren lâvedilmiştir.

Ankara: 22 Teşrinisâni - Paris'ten vârid olan haberlere göre Fransa'da hidemat-ı askeriyenin iki seneye tenzili için Hükümet tarafından parlamentoya bir layiha-ı kanuniye tevdi edilecektir.

Amerika Reisicumhuru'nun Fikri

Ankara: 22 Teşrinisâni - Amerika Reisicumhuru Havding, yeni bir Cemiyet-i Akvam teşkili hakkındaki nokta-i nazarlarını anlamak üzere, beynelmilel mesail-i siyasiyede şöhret kazanan ..... başlamıştır.

BEDBAHT YENİŞEHİR'İMİZİ NASIL MAHVETTİLER?

Resmî ve mevsuk bir menbâdan istîsal eylediğimiz mâlûmata nazaran geçen taarruzda Yenişehirde görmeye muaffak oldukları halde bunları yine ertesi gün def ve tard ..... sefil palikaryalar, meskûr kasabanın kısm-ı âzamını tahrip etmişlerdir ve istasyondan anlaşılmakta olduğu veçhile yalnız Yenişehir kasabasında dükkanlarda bulunan bilumum ..... baştanbaşa yayılmış bulunan tahrip ve gâret edilmiştir.

Bütün bunlardan maadâ, Hükümet binası Ziraat Şubesi, Posta ve Telgrafhane, Jandarma, Düyûn-u Umumiye ise daireleriyle üç otel, altı han ve dört fırın, iki hamam ve bir divanhane, bir tekke, iki imârethane, en mâmur otuz dokuz hane ile yedi köy bütün bütün ve kasabanın nısfı ve dört köy kısmen harik edilmiştir. Aynı zamanda, yeniden harabisinde bulunan ondört ev yine ..... tamamen gasp edilerek Yunan ..... semt-i meçhule nakledilmiştir.

YENİŞEHİR'DE ŞEHİT VE ESİR EDİLENLER

Aynı membadan alınan mâlûmattan, Yunanlıların ..... bu köy ahalisinden 1000'ini biçâre ve mâsum halkı beraberlerine alıp götürmüş oldukları ..... ortasında «40» ı mütecâviz mâsumu şehit eylemişler. Ayrıca adedi meçhul ..... köy kızlarının ırz ve namuslarına tecavüz etmişlerdir. Kariyelerde mahsur bulunan halkın ..... edilen tahribat neticesinde birçok bedbahtların hanelerinden çıkamıyarak yandıkları tahakkuk etmiştir. ..... ve çocuklar dahi bulunmaktadır. Bu havalideki hasârâtın değeri yapılan tahkikat neticesinde düşman istilâsı altında bulunan köyler de dahil olduğu halde cemi hasar miktarı 7000000 liraya bâliğ olmaktadır.

İRLANDA İHTİLÂLİ EHEMMİYET KESBETTİ

100 polis, 101 zâbit katledilmiş 160 polis ile 66 mecruh ölmüştür. İrlanda'da tahaddüs eden vekâyi ve hadisât-ı ahire gittikçe hâd ve müzmin bir şekle dahil olmaktadır. Ahiren Tan Gazetesi'nin bu babda vermiş olduğu haberlere nazaran bir kânunusâni'den beri İrlanda'da (100) polis memuru ile (80) zâbit ve zâbit vekili ve de nefer katledilmiştir. Bu meyanda ahali ve ihtilâlciler tarafından (667) adet kışla, polis karakoluna hücum ve taarruz vâki olmuştur. Karakol ve kışlalardan birçoğu tahrip edilmiş olduğu gibi, İrlandalılar polislerin ailelerine bile boykotaj yapmışlardır.

İNGİLTERE'DE AMELE GREVLERİNİN ŞEKLİ

—2—

Taymis Gazetesinden:

Tavassut için kendisine müracaat edilen nakliye amelesi Sendika Reisi Mister «Goslin» henüz tavassut zamanı hulûl etmediği ve maden amelesi tarafından davet vâki olmadıkça tavassutun beyhude olacağını, söylemiş ve biz «Vekayii yakından tarassut ediyoruz» demiştir.

Başvekil maden amelesi rüesâsına yazdığı mektupta Hükümetin ..... ümidinde olduğu ve bu hususta her çareye başvuracağını bildirmiştir.

Yarın şimendüfer sendikası rüesası ictima ederek ittifak-ı müsellesin bir rüknü olan maden amelesi ..... müzaharet edebileceklerini müzakere edeceklerdir.

Şimendüferlerin Tenkisi :

Şimendüferlerin tenkisi kararlaştırılmış ve yüzde yirmi nisbetinde azaltılması tensib edilmiştir. İngiliz lirasının kıymeti tenezzül ediyor ve grev devam ettikçe pek ziyade düşeceği tabiidir.

Birçok şimendüferleri ilga edildiği gibi İngiltere ile İrlanda arasında çalışan posta vapurlarıyla civara adalara işliyen bilumum vapur seferleri tatil edilmiştir.

Hükümet alelumum yarışları ve avcı ictimalarını işar-ı ahire kadar menetmiştir.

Hükümetin Tedâbiri :

1 — Her eve bir haftada bir kilo kömür verilecek,

2 — Fabrikalara vasati sarfiyatlarının nısfı verilecek

3 — Evlere verilen havagazlarının şiddeti tenkis edilecek,

4 — Elektrik kuvveti yarıya indirilecek ve lambaların adedi azalacak, camekanlarda lamba yakılmayacak ve «ziyâlı reklamlar» icra edilmiyecektir.

5 — Hiç bir kimse bir anda bir haftalıktan fazla mevad-ı gıdaiye ithar etmiyecektir.

6 — Halka vesikayla tevzi edilen şekerin miktarı yüzde otuz tenzil edilmiştir.

Kömür grevinden evvel Mesaî Nezaretinin bütün gayretine rağmen İngiltere'de 115-358 işsiz olduğu resmen mukayyettir.

Buna bugün bir milyon yüzbin kömür amelesi de iltihak ettiği gibi her gün kapanan bir çok fabrikaların binlerce amelesi de iltihak edeecktir.

Taymis Gazetesi kömür grevinin parlamentoda müzakere edileceğini nazar-ı dikkate alarak neşrettiği başmakalede :

«... bu meselede Meclis iki büyük tehlikeden sakınmak mecburiyetindedir. Birinci ve en mühim tehlikeyi kömür felâketinden Fırkaların namına siyasî istifade etmek istiyenler teşkil ediyor.... Grev ilanından Hükümet taraftarlarının memnun ve muhaliflerin müteessir olduğu görülmektedir, bu parlamento sınıfları arasında siyasî bir harbin başlangıcı demektir. Halbuki Meclis bugün Parti değil yalnız millet namına meseleyi tetkik etmelidir. Meclis meseleyi bu suretle idare edebilirse son senelerde kaybettiği nüfuzunu tekrar elde etmiş demektir.

Bugün kadın erkek herkes parlamentoda tecessüm eden İngilizleri temsile muvaffak olamadığından ve nâkâfi bulunduğundan kaildir...

Halka İngiliz Parlamentosunun efkar-ı umumiyede vukua gelen tebeddülatı .... aksini ifade edemediğine bilakis metnin büyük ..... altında kaldığına kanaat etmiştir.

Meclis Hükümetin öyle hareket ettiğinden Başvekil ne kadar gayri samimi ise Parlamento da o kadar gayri samimi oluyor ve binaenaleyh milletin itimadını kaybediyor. Halbuki Başvekilin hüsnüniyeti çoktan beri şüphe ile alûdedir..

Irlanda Başvekili Hükümetine itimad etmediği bar bar bağırıyor.. Kömür madeni amelesi grev esbab-ı mücibesinin başına Başvekilin Loid Corc şayan-ı itimat olmadığı esasını vazettiler.

Bir Müsahhihe İhtiyaç Var

Yeni Dünya idarehanesinde tashih işleriyle iştigal eylemek ve her gün öyleden sonra akşama kadar bu vazifeyle iştigal etmek üzere bir müsahhihe ihtiyaç vardır. Talib olanların Türkiye Komünist Partisi Merkezinde (Yeni Dünya) idarehanesine müracaat eylemeleri rica olunur.

Dişçi Yuvanaki Papazoğlu

Tahtakale Hamamı karşısında Dişçi Yuvanaki hiç ağrı hissolunmaksızın diş çıkarır ve fennin son ihtiraâtını tatbiken tedavi ve kron imal eder.

Yeni Dünya

Her nevi siparişât kabul edilir ve son derece sür'atle meydana çıkarılır. İlânat, duvar ilanları, sinema ve tiyatro ve müsamere biletleri ilâh.. arzu edildiğinden yüksek bir nefasetle tab olunur.

Sipariş eshabı ya idare memuruna veyahutta sermürettibe müracaat etmelidirler.

Nefis bir surette kitap ve defterler ciltlenir.

[Yeni Dünya] Matbaasında tab olunmuştur.

VENİZELOS'UN SUKÛTU ÜZERİNE YUNAN ORDUSU ARASINDA MÜSADEME OLMUŞ KRAL TARAFTARLARI KAZANMIŞTIR.

یکی دنیا

روزنامه اخبار سیاسی و ادبی یکی دنیا

۲۰ تشرین اول ۱۳۳۹ — ۸ ربیع الاول ۱۳۳۹

معزز مسافرلریمز

قوای سیاره مخابرمزك تلغرافنامه سی

استانبولده کی سفیلر بلکه ایتالیرلر

یکی دنیانك خصوصی تلغرافلری

قرالاق مسئله سنده انکلیز فرآنسز سیاستی

ازمیرده موقوفینك ایکنجی عصیانی

قاتاخاکیس عسکرلکدن استعفا ایتدی

سابق قرال قسطنطین رومایه کیتدی

دروه توس یادکارینك بیان صداقتی

بروسه جبهه سی قوماندانی استعفا ایتدی

مجیدافندی خصرلرینك یاورلکلری

استانبول مطبوعات مدیریتی مسئله سی

روم پطریقی نهایت انتخاب ایده جکلر

قرال قسطنطین رومایه مواصلت! ایله عشدر. کندیسنی (آوه روف) زرهلیسی یاری بولدی استقبال ایله یه جکدر

انکلیز جبروتی یقلیورا

— ۲ —

هذه ... انکلیز هیئت مراز اولماجدر

... چیقاریلمسی صورتی نظر ... کی مصور ... صورت نظیرین ... مصدر اولیه سیاست دائمیه و عمومیه ... انتظاریله ... و عمومیه ... ایله ... و ... ایدیلمکده ... هادی روحراسی تطبیق اتکون شدیده قدرتك چوق طاقدیغی نظامات کوستمکده وصیتیك لاقیدانه ... موجب اولمق ... جهتی ... فلسطین اولمق عوامل تشریعیه ... اثبات برثروت ابدائی تشکیل ... اوزیجه ... ویرمك ... موثر اولمقدمر ... حتی موسای کلی شرقی نهرلرك ... ایله ... انتظار ... همکاری قویاً مال اولاجدر ...

تأسیس و انکلیزلری قناعتلندیرمك ... ویرمك اتکون عائله ... یولنده تصیلاتی ویرمکدن صوکره دیورکه :

« هادی تورکلر ... مساعدة صمیمیه پروفسور ... انکلیز جبروتی ... جدیدی ... وطنی ... ری ... تأسیسی پروفسور ... انکلیزلرك ... صوکوندر که ... صفی ... مساعدة ... اصلاحیه ... انکلیز (۱) ... ترقی ... تأسیسات ... قالاجقدر ».

ایشته انکلیز ادراکی بوکا مرادر ... تأسیسك « انکلیزلك حرمی وحکمتشاهه اولمقدن ... ایدیلمکده ... معاهده ... شرائط ... ایجاب ایدیلیکدن ... منورلرینك خیری یوقدر کی ادارتلرینی ... انکلیزلك ... شمالك ... یاقلشی سوء ... مکدن ... مهاجر ... قابلیتی کوستمك ... استمراری ... شایان ... دوقدر ... عوائلی ... اعلا ... بلیورکه ... تورکیان ... عائله اوضاعاتی ... عائله ... تنظیم ... ایدیلن ... تورك معاهده ... سنه ... آ ... انکلیزلك ... آثار ... معرفتیدر ... دیو ... هیچ ... صلاحیت ... تجلیدیر ... سائر ... وقایع ... ذات ... اصبت ... ایشیکی ... وجه ... همدرد ... تورکلی ... تماماً ... وقطعاً ... روشنی ... وبرمك ... ایچون ... الصمیمدن ... ایدیورم ... انکلیزلرك ... ایشته ... یکانه ... خاطره ... کلیرمك ... ایستمدکلری ... یکانه ... خط ... حرکتی ... انکلیزلرك ... حریت ... وطنپرورانه ... کوستردکلری ... معاونت ... یاقلیرم ... انکلیز ... تجارتی ... همیشه ... عظیم ... ضرورلره ... فوق ... دیمی ... و ... فداکارلیکی ... انکلیز ... یاپدیغی ... فدا ... رسوخ ... طوتان ... انکلیزلره ... وعده ... یولی ... سنه ... اولمادر ...

بوصورتله ... هادی ... ایدن ... انکلیزلرك ... فاعلی ... اشغال ... ایدن ... وقوع ... اختلاف ... شو ... صولح ... طرفه ... حوزی ... بیهیچ ... جهت ... درجه ... چوقاشدیر ... هارس ... نیره ... انکلیز ... علیهینه ... میتمار ... تعاقبلر ... پایدار ... دولت ... حکمه ... کچیشدر ... بوحوزی ... علیا ... واصحاب ... قارشیسنده ... کاترمك ... هدف ... سامه ... کی ... دیمیتی ... آو ... ساحی ... طرفدن ... طعارن ... کوزدن ... غوغوایی ... حالده ... کیمه ... بی ... حسب ... وجوده ... بر ... مسافرك ... حالی ... قدر ... عریضدر ... هیئت ... شاشه ... انکلیز ... خصوصاتی ... قدر ... شامل ... ودر ... تولد ... بر ... حالده ... بولدیغی ... اکلاتی ... ایچون ... صولح ... فاتح ... ای ... طرفده ... بولدیغی ... اکلاتی ... ایچون ... صولح ... انکلیزلره ... دوتونمك ... ایچون ... همدستان ... مخاربه ... جبهه ... یی ... مطر ... اتی ... تعاقب ... ایدرلر ... مهاجرلرك ... محل ... بدن ... دیکر ... عرلرك ... هند ... حدودلرنده ... اتحاد ... اولدی ... ایچون ... کیکشن ... اولدیدی ... وکون ... همدستده ... شوکوچیقلرك ... عددی ... دیورکه ... کیکدکی ... دیوارلر ... موهتری ... طاقدیلمك ... وکوسکی ... وضیع ... حقده ... صریح ... برفکر ... ویرمکه ... ایدیور.

ساباتی

ربحی تبلیغ

... ۱۳۳۰ ...

... ...

... ...

Numara : 71 8 Kanûnuevvel 336

Evrak ve mekâtîp münhasıran sahib-i imtiyaz namına gönderilmelidir.

Müdir-i Mesûl ve Başmuharrir: Hakkı Behiç

İdarehanesi
Ankara Komünist Fırkası Merkez-i Umûmisinde (Yeni Dünya) Matbaası
..... kararlaştırılır

Nüshası 5 kuruştur

Çarşamba

Dünyanın Emekçileri Birleşiniz!...

SEYYARE

YENİ DÜNYA

Türkiye Komünist Gazetesidir

Cumartesi Gününden Maadâ Her Gün Neşrolunur

28 Rebiülevvel 1339 Yıl: 1

Telgraf Adresi : Ankara Yeni Dünya

İştirak Şeraiti

Seneliği	1200	Memalik-i	Ecnebiye	İçin	1800
Altı aylığı	650	»	»	»	900
Üç aylığı	400	»	»	»	Yoktur

Günü geçmiş nüshalar 20 kuruştur

Nüshası 5 kuruştur

MUAZZEZ MİSAFİRLERİMİZ

Bu, ne büyük bir vakıadır? Ne iftihara değer bir hadisedir? Biz zaten İzzet Paşa, Salih Paşa gibi zevâtın İstanbul'da kerhen ikamet eylediklerini biliyorduk. Hele o İngilizler, Meclis-i Mebusan'ı tarumâr ederler iken, Ahmet İzzet Paşa'yı bile tevkif edip Malta'ya sevk etmek istemişlerdi. Tesadüfün bir lûtf-u mahsusu olacak ki, Paşa fena halde hasta bulunuyordu ve o mesele de elîm bir faciaya inkilâp eylemeden, eyleyemeden oturtulup gitmiş bulundu. Biz, keyfiyeti burada mevzu-u bahs eylemekle, İzzet Paşa hakkında bir fikir vermek çocukluğunda bulunmak istemiyoruz. Ne biz böyle bir harekette bulunuruz ve ne de nâmus ve hamiyyeti Türkiye muhitinde pek müteârif olan Paşa'nın böyle bir şeye ihtiyacı vardır. Salih Paşa da öyle değil mi? Anadolu İnkilâb-ı Mukaddesi'nin meşruiyetini daha geçen sene Amasya'da takdir eden bu büyük adam, daha o zaman memleketin ancak bu İnkılâb'ı idâme suretiyle varlığını kurtarabileceğine kâni ve kail bulunuyordu. Ve şimdi de Anavatan'a iltihak suretiyle o büyüklük ve ulviyeti bir derece daha izhar ve ispat etmiş bulundular. Anadolu harekâtının ehemmiyetini tasgîr edip meşru olmadığını hicâp etmeden ilâna çalışanlar için bu vakıa ne büyük huccet-i hacâlettir. Eğer Anadolu'da takip edilen gâyeler öyle denildiği gibi akâmete mahkûm hedeflerden ibaret bulunmuş olsaydı, zekâ, siyaset ve kiyâset itibariyle muhitimizde pek mûtemâyiz olan iki rücûl-ü siyâsî, İnkılâbımıza karışmak hatasını nefislerinde hissedebilirlermiydi? Bilhassa bu hareket Ahmet İzzet ve Sâlih Paşa'lardan sâdir olursa... Şu halde demek ki, biz öyle dürüst bir yoldan gidiyoruz ki, kapitalist ve emperyalist âlemlerin riyâkâr mevcudiyetlerini hâk ile yeksân edecek olan mücadelâtımızda muaffak olacağımız yüzde bin olarak tecelli ediyor. Her nazarda ayan kalıyor. Anadolu İnkılâbı'na muarız olanlar, bu hâdiseden olsun büyük ders almalıdırlar. Hem de böyle olması lâzımdır. Onlar bu büyük şerefe nailiyetimizi işittikleri zaman, ihtimal yine hiddetlerinden küplere bineceklerdir. Birçok şaiâlar, birçok dedikodular icad edeceklerdir. Fakat ne beis var? Biz kimsenin hürriyet-i kelâmiyesine müdahale etmek istiyenlerden değiliz. Söylesinler hatta istediklerinden fazla söylesinler. Keyfiyet meydandadır: Eğer Anadolu'nun saf ve lekesiz âguşuna atılıp onu mücadelesinde teşci etmek istiyenler ehemmiyet-i tarihiyye ve siyasiyyeyi haiz zevattan mâdût olmasaydılar, bizde bu hususta serbestçe idare-i kelâm eylemekte elbette biraz mümsik davranırdık. Kaziyye öyle değil ki...

İzzet ve Salih Paşa'larla Hüseyin Kâzım Bey meselesi, İstanbul Hükümeti üzerindeki İngiliz tazyikâtını pek güzel ihsas eylemektedir. Bizim keyfiyetten istihraç edeceğimiz neticeler o kadar çok ve o derece fazladır ki, bunlardan bir ikisini kaydetmek vaziyet-i hâzıra hakkında efkâr-ı umûmiyyeyi tenvire pek ziyade kâfi gelir kanaatındayız. Paşa'ların Anadolu'ya teşrifleri evvel emirde, Anadolu'nun takip ettiği gayedeki muaffakiyetin en bâriz ve en celî burhanıdır. Diğer taraftan her biri İstanbul Hükümetinde birer Nâzır olan üç büyük zât, Türkiye istiklalinin halâsını Anadolu ile birlikte çalışmakta olduğunu hissetmemiş olsaydılar buraya gelmeleri ihtimali vârit olabilir mi idi? Aynı zamanda, biz iltihak keyfiyetinden Avrupa siyasetindeki teşevvüşün derecesini de mükemmelen tâyin edebiliriz.

Mâhut (Sevr) Muahedenâmesi'nin bir an evvel tatbiki için her gün birer sûretle İstanbul Hükümeti'ni sıkıştıran İtilâf Devletleri'nin Türkiye varlığını imha etmek politikasını son Tevfik Paşa Kabinesi'nde (Dahiliye) (Bahriye) ve (Ticaret) Nâzırları olan üç büyük zât yakînen anlamış oldukları dolayısiyle memleketlerini kurtarmak için orada İngiliz tehdidi ve İngiliz süngüsü altında ifa-i vazife eylemekten ise, müstakil Anadolu ile beraber yürümekte istî-

câl göstermiş olmaları gâyet musip bir harekettir. Biz bu teşebbüsü ve bu iştiraki derin bir hiss-i şükrân ile karşılarız. Elbette bu memleketin samimi evlâdı bu suretle hareket etmekte nefsinde bir mecburiyet-i vicdaniyye duyar. Elbette bu bedbaht Anadolu'nun bekasını düşünenler bizzat ona doğru koşarlar. Vatan gittikten sonra hangi birimiz rahat yüzü görebiliriz. Zilletle yaşamak mertlikmidir? Hem de öyle bir zillet ki, insanı daha dün Kâbetullahı çiğneyenlerle muvacih bırakmak zilletiyle ünsiyet eylemeye saik. İngilizlerle demek istiyoruz. O İngilizler ki, elindeki Kuran-ı Kerim'i irae ile İngiliz Parlamentosunda : «Dünyada bu bâki kaldıkça bizim için saadet yoktur!» diyen Nelson'un bize bildirip tanıttığı İngilizlerdir. Onların muaffakiyetini temin için mevcudiyet-i milliyeye darbe vurmak istiyen birkaç bedbaht ile çalışmak mecburiyet-i elimesinde bulunmak, her namuslu şahsiyetin kârı değildir. Ve olamaz: Halbuki, elyevm İngiltere Hükümeti göçmek üzere bulunan köhne bir bina enkazından başka birşey değildir. Bu iddiamızı uzun boylu deliller ile ispata ne hâcet? Ahvâl ve hadisât-i siyasiyenin son şekli meydandadır, gün gibi aşikârdır. Halbuki, bizim mevcudiyet-i siyasiye ve askeriyemiz, gittikçe resânet peyda ediyor. Günden güne kuvvetleniyoruz. Katlanıyoruz. Bu sözleri biz sellemehüsselâm sarf etseydik belki övünüyorlar, denilebilirdi. Fakat, İstanbul'daki mütefessih ve riyâkâr, amansız siyasetten tebâut ederek hakikatın bu tarafta olduğunu bizzat ispat eden Paşa'lar vâki olan iddiamızı teyid ve tevsik etmiş olurlarsa, buna ne demek lâzım gelir?

Yine tekrar edelim ki, Anadolu İnkılâbı evlâtları, dünkü yeni vakıa ile bir defa daha nefislerinde duydukları büyük itimadı takviye eylemiş oldular. Esasen bizim yaptığımız işlerdeki isabete itikat ve itimâdımız olmasaydı böyle bir seneden beri canla, başla, kanla çalışıp azmimizde sebatkâr olmaz idik. İhtimal değil pek kati olarak muhterem misafirlerimiz, Anadolu'yu büyük bir azim ve irade ile mücehhez olarak bulmuş oldular. Zaten buna hâcet dahi yok idi. Anadolu istiklâli artık son merhaleye vâsıl olmuş bulunuyor. Esâsâtı çoktan tespit edilip vaktiyle âleme ilân edilen istiklâl davamız hakkında burada fazla söz söylemeyi zait addederiz. Bu memleket şüphesiz kurtulmuştur. Kommünist (Yeni Dünya) Türkiye Kommünistlerinin şükranını muazzez misafirlerine iblağ eylemekle şerefyâb olur.

Arif Oruç

Yeni Dünya Şüyûnu :

KUVVAY-İ SEYYARE MUHABİRİMİZİN TELGRAFNÂMESİ :

Kuvvay-ı Seyyare Karargâhı: 6 Kanunuevvel - Uşak Cephesinde keşif kolları faaliyeti olmaktadır. Sındırgı'da Yunanlılar korkularından Kuvvay-ı Seyyare Müfrezeleriyle temas etmemek için harice çıkmamaktadırlar. (Borluda) bulunan bir düşman alayı efrâdı arasındaki teşevvüşü izale için Yunan fırka kumandanı mahall-i meskûre gitmiştir.

Kula'da bulunan Yunanlılar yerli Rumların emval ve eşyasını da ağırlıklariyle birlikte geceleri bir semt-i meçhule nakleylemektedirler.

İSTANBULDAKİ SEFİLLER BELKİ UTANIRLAR

Kirye Venizelos, Avrupa Gazetelerine Nasıl Beyanatta Bulunuyor.

Antalya: 6 Kânunuevvel - Yunanistan'da pılıyı pırtıyı toplıyarak kaçmış olan Giritli Serseri Avrupa gazetelerine bervech-i âti beyanatta bulunmuştur. Merkumun bu

beyanatından olsun İstanbul'dakilerin yüzleri kızarması icab eder zannediyoruz. Bu vesileyle merkumun hezeyanlarını aynen derc ediyoruz.

«Muhaliflerin maksadı, Meclis-i Müessisan vasıtasiyle Kral Aleksandır'ı hâl' ve Kostantin'i tahta iyade etmek idi. Fakat Aleksandır telef olunca bizzarûre veraset-i saltanat meselesi ortaya vazı ve taç taht hakkında her nevi serbesti-i münakaşa bahş edilince rakiplerimiz başka bir tarzda itirâfa başladılar ve saltanat meselesi pazar günü «bugün» intihabta mevzubahs edilmemesi bu meselenin diğer bir intahâb-ı mahsusta mevzubahs edilmesi lazım geldiğini müdafaa ediyorlar. Bunlar garip insanlardır. Daha Aleksandır sağ iken Kostantin meselesini ortaya sürüyorlar idi. Şimdi vefatı akabinde veraset-i saltanat meselesi mevzubahs olunca ârây-i umumiyeye müracaat edilmesini talep ediyorlar. Maksatları mutlakiyeti idame etmek Yunanistan'ı rahat bırakmamaktır. İşte muttehid fırka-ı muhalefetin bize arzettiği manzara budur. Yunanistan fedakârlıkları ordusunun kahramanâne muaffakiyetleri ve bundan bir kaç sene evvel asla hatır-u hayalden geçirmeye cür'et edemiyeceği milli zaferleriyle ecdattan kalma düşmanları Türkleri Bulgarları yıktılar Bulgaristan Akdeniz'den uzaklaştırıldı. Türkiye Avrupaî bir devlet olmak mahiyetini kaybediyor. İstanbul'da beka ve idamesi bir takım şeraite tabi olduğu halde hudutlarımız İstanbul ..... Sarayından Pire'ye kadar olan buût ve mesafeden daha uzak değildir. Marmara ve Karadeniz Yunanistan'ın ayaklarını yıkıyorlar. Anadolu'ya ayak bastık ve remz-i millimiz iki başlı kartal hakikat-i hale tevafuk ediyor. Avrupa medeniyetinin vekili ordumuz Türklere Sevr Muahede-i Sulhiyesini tatbik ettiriyor. Millet pek nadir böyle parlak günler yaşamıştır. Ve önünde pek parlak istikbâl ufukları açılıyor. Şarkta Yunanistan kaviyüşşekime bir devlet oldu. Bu parlak milli zafer demlerinde rakiplerimiz süngülerinin ucuyla büyük Yunanistan hudutları çizmekte olan kahraman askerlerimizin dökülen necîp kanlarına değil vatanlarını sille-i te'dibine uğramış hainler ile asker firarilerine matem tutuyorlar. Ve vatanı vahdet-i milliyesini tesis ve teminden men'a matuf sefil teşebbüslerini akim bırakmak kudret ve kuvvetini göstermemiş olmamızı asla affedemiyorlar.

Eski Dünya Yeni Dünyaya Doğru:

YENİ DÜNYANIN HUSUSİ TELGRAFLARI

İstiryadis'in Dâveti - Fransa ve İngiltere Siyaseti - İzmirden Firarlar - Katahakis Erkân-ı Harbiye Reisi Askerlikten İstifa Etti - Konstantin Romada - Droteüs'ün Telgrafnamesi - Bursa Cephesi Kumandanı da İstifa Etti - Mecid Efendinin Yaverlikleri

Antalya: 6 Kânunuevvel - Tebdîl edildiği haber verilen İzmir Yunan Fevkalâde Komiseri (İstiryadis) rakib olduğu Yunan Torpitosiyle (Pire'ye) vasıl olmuş ve oradan Atina'ya müteveccihen hareket eylemiştir. Merkum tebdil haberini Pire'de almıştır. (İstiryadis) İzmir'de tahaddüs etmesi memûl olan bazı vekayi ve hadisât-ı siyasiye dolayısiyle Hariciye Nâzırı (Gonâris'in) şiddetle nazar-ı dikkatini celbeylemiş ve merkûmun maiyetinde bulunan (İzmir'in tatlı su Frenklerinden) seksen palikarya dahi (Gonâris'i) ayrıca İzmir'e davet eylemişlerdir.

KRALLIK MESELESİNDE İNGİLİZ FRANSIZ SİYASETİ

Antalya: 6 Kânunuevvel - Fransa Hükümetinin Kral Kostantin meselesinde muhalif bir vaziyet almak istediği malumdur. Yunan taht-ı kralisine tayin edilecek zat

hakkında Luid Corc ve Leyik arasında cereyan eden müzakerât neticesinde Kral Kostantin ile görüşmüş olan Amiral (Karek) vesayası dahilinde hareket edilmeye karar verilmiştir. Bu karar mucibince Fransa ve İngiltere Hükümetleri Kral Kostantin'in Yunanistan'a avdetine mümanaat etmeyeceklerdir. Yalnız her iki Hükümet, Kostantin'in tekrar Yunan tahtına ik'âdı halinde keyfiyetin husule getireceği aksülameli ihzar eylemek suretiyle hareket edeceklerdir.

İZMİR'DE MEVKUFİNİN İKİNCİ İSYANI

Antalya: 6 Kânunuevvel - 19 Teşrinisânide İzmir Hapishanesinde bulunup Venizelos tarafından muhtelif müddetlere mahkûm olarak tevkif ettirilmiş olan muhalif sivil ve askerler evvelki gün tekrar isyan eylemişler ve bu defa hapishanenin kapılarını kırarak kamilen firar etmişlerdir. Hadise esnasında İzmir limanında lengerendâz bulunan (Limnos) zırhlısından karaya ihraç edilen bahriye efradı ile firarîler arasında şedid bir müsademe olmuş ve neticede bir Rum, iki Türk ve üç Ermeni maktül düşmüştür.

KATAHAKİS ASKERLİKTEN İSTİFA ETTİ

Antalya: 6 Kânunuevvel - Rallis Hükümeti tarafından Yunan asyay-ı sûrâ ordusu erkan-ı harbiye riyasetine, evvelce Venizelos tarafından silk-i askeriden tard edilmiş olan Kral Kostantin taraftarı Miralay (Tesado Eftalyos) tayin kılınmıştır.

Bu yeni tayin üzerine, asyay-ı sûrâ ordusu erkan-ı harbiye reisi bulunan (Katahakis) fevkalâde muğber olmuş ve Atina'ya keşide eylediği bir telgrafnamede askerlikten suret-i katiyede istifa eylemiş olduğunu bildirmiştir.

SABIK KRAL KOSTANTİN ROMA'YA GİTTİ

Antalya: 6 Kanunuevvel - Yunan Krallığı meselesinde cem ve telfik edilecek olan ârây-ı umumiyenin tesbiti için geçen perşembe günü Yunan Meclis-i Müessesânının ictimaa davet edilmiş olduğu malumdur. Bu hususta Yunan Hükümeti ve Kraliçe (Olga) ile birçok telgrafnameler teati eylemiş olan Kral Kostantin, gördüğü lüzûm üzerine (Lüseren'den) Roma'ya mütevecihen hareket eylemiştir. Merkum Kral Roma'da aray-ı umumiye neticesine intizar eyliyecektir.

Bu bapta varit olan malumat-ı mevsuke ve resmiyeye göre, Hanedân-ı Kralî âzası hamil olduğu halde büyük bir heyet ile Kralın istikbâline (Averof) zırhlısı memur edilmiştir. Mahût Averof, Kralı yolunda istikbâl eyleyecektir.

DROTEÜS YADİGÂRININ BEYAN-I SADAKATİ

Antalya: 6 Kanunuevvel - İstanbul'da yeni Rum Patriği intihâbı ile uğraşan mahût Patrik Kaymakamı (Droteüs) yadigârı, evvelki gün yeni Yunan Hükümeti Reisi (Rallis) bir telgraf keşide eylemiş ve kendisinin Rum Patrikliğine intihabının inhâ edilmesini istirham eyledikten sonra (Rallis'e) beyan-ı sadakat eyliyeceğini bildirmiştir.

BURSA CEPHESİ KUMANDANI İSTİFA ETTİ

Antalya: 6 Kânunuevvel - Venizelos aleyhtarı olan bir çok efrâdın Bursa dahilinde şuriş ikâ eylemek maksadiyle zabitlerini darb ve tevkif eylemeleri üzerine, Bursa

cephesindeki Yunan efrad-ı askeriyesi arasına büyük bir fesat girmiştir. Esasen Venizelos taraftarlığı ile şöhretşiar bulunan Yunan Bursa Cephesi Kumandanı (Nevato) son zamanlarda nizam ve intizamı temin eylemekten âciz bulunduğu için diğer kumandanlar gibi memuriyetinden istifa eylemiştir.

MECİD EFENDİ HAZRETLERİNİN YÂVERLİKLERİ

Antalya: 2 Kânunuevvel - Anadolu'ya firâr edeceği esnada tevkif edilmiş olan Veliaht Abdülmecid Efendinin tahliyesi hususunda Tevfik Paşa Hükümetinin, vaki olan teşebbüsatı müntec-i muaffakiyet olmak üzeredir. Serbest bırakıldıkları takdirde Veliaht Hazretlerinin yaverliklerine şimdiden Kaymakam «Kadri» ve Binbaşı «Nihat» Beyler tayin kılınmışlardır.

İSTANBUL MATBUAT MÜDÜRİYETİ MESELESİ

Antalya: 6 Kânunuevvel - İstanbul Hükümeti son günlerde inhilâl eden matbuat müdiriyeti makamına Babanzade Hikmet Beyi tayin eylemiştir.

RUM PATRİKİNİ NİHAYET İNTİHAB EDECEKLER

Antalya: 6 Kânunu evvel - Birkaç defa ictima eyledikleri halde Patrik meselesini bir türlü kararlaştırılamıyan Patrikhane Meclisleri geçen gün akteyledikleri yeni bir içtimada, Patrikhane Nizamnamesinin bazı mevâdını tâdile karar vermişlerdir.

Bu tâdilât projesi beray-ı tastik Yunan Hükümetine irsâl kılınacak ve badehu Patrik intihabına başlanacaktır. Patrikhane Nizamnamesinde yapılan tâdilâta nazaran, intihaba iştirak edecek olanlardan her yirmi bin bin Rum namına bir murahhas intihab olunacaktır.

KRAL KONSTANTİN ROMA'YA MUVASALAT EYLEMİŞTİR. KENDİSİNİ (AVEROF) ZIRHLISI YARI YOLDA İSTİKBAL EYLİYECEKTİR

İNGİLİZ CEBERRUTU YIKILIYOR!

—2—

Hindistan İngiltere'nin Mezarı Olacaktır.

İngiliz boyunduruğundan kurtulmak için uzun zamandan beri mücadelât-ı fiiliyede bulunan Hindistan, İngiliz'lerin Harb-ı Umûmi'den sonra Türkiye'ye reva gördükleri mezâlim ve itisâfât üzerine daha şedit harekâta kıyam eylemiştir. «Hindistan İngiltere'nin mezarı olacaktır.» sözü artık Hindistan'ın her tarafında darb-ı mesel haline gelmiştir. Filhakika üçyüz milyonu mütecâviz nüfusa mâlik olan bu cesim kıta İngiltere'nin elinde bitmek tükenmek bilmeyen bir memba-ı servet ve intifa'dır; İngiltere'nin bugünkü haşmet dârâtını yıkmak onu Hindistan'dan kovmakla mümkündür.

Bunu bilen İngilizler Hindistanı tehlikeye düşürecek haricî, dahilî her hareketi her kıyamı daha ân-ı zuhûrunda boğmak için hâtırü hayale gelmeyen hıyel ve desâyise müracaattan hâli kalmamışlardır. Fakat İngiliz'lerin Hindistanı muhafaza kastiyle ittihaz eyledikleri tedâbirin kâffesi bir taraftan Hint vatanperverlerinin daimi mücahedât ve mübarezâtiyle, diğer taraftan İngiltere'nin tehakküm-ü âlemşümûlünü yıkmaya çalışan haricî kuvvetlerin tazyikât-ı mütemâdiyesiyle akamete mahkûm olmaktadır.

Hindistan, geçirmekte olduğu muazzam vekâyi itibariyle bugün başlıbaşına bir âlem-i mücadeledir. İngiltere'nin kati hesabı işte burada görülecektir. Şurası muhakkaktır ki Hindistan ve binnetice Asya' dan kovulacak olan İngiltere Avrupa'da aç ve serseri bir dilenciden farksız kalacaktır.

İngiltere'nin Hindistan'da mâruz kaldığı müşgülât-ı azîmenin derece-i ehemmiyet ve şümûlünü her türlü ipham ve tereddütten berî olarak tesbit etmek için tetkikâtımıza doğrudan doğruya İngiliz matbuatının neşriyâtını esas ittihaz edeceğiz. Başta Taymis olduğu halde bütün İngiliz gazeteleri son zamanlarda Hindistan vekayii ile sıkı bir surette meşgul olmaktadırlar.Bu neşriyat iyice tetkik edilirse İngilizlerin Hindistan'da ne kadar müşgül bir vaziyette bulundukları derhal anlaşılır.

Bir kere son aylar zarfında bu meyanda İngilizlere karşı ilân edilen ve bütün şiddet ve ciddiyetiyle el'an devam etmekte olan «boykot» Hindistan'ın her tarafına sirayet etmiş bulunuyor. Bu boykot hareketinin ne kadar umûmi ve vâsi olduğunu Taymis'in şu ifşaatından anlıyoruz:

«Son bir iki sene zarfında Hindistan'da birçok fenalıklara sebep olan (Gandi) —bu zât Hindistan'ın en yüksek vatanperverlerindendir— bu defa propagandasına başka bir istikamet verdi. Gandi Hintlilere, İngiliz'lere esir olacağı için çocuk sahibi olmamayı tavsiye ve telkin ediyor. Eğer Hintlilerin akl-ı selimi —Taymis'e göre akl-ı selîm İngiltere'ye kör körüne mutâvaattır— kendini göstermezse (Gandi)-nin boykot nazariyesi birçok fenalıkları intac edecektir. (Gandi) bu boykot meselesinde Hind-i Milli Kongresi'ni de kazandı. Ve Kongre de müfrit bir yol tuttu. Bu âna kadar boykot programının yalnız bir kısmı tatbik olunuyor. İlk tatbikat İngilizler tarafından Hintlilere verilen tekmil unvan ve rütbelerin reddi, mecâlis-i teşriiyye intihâbâtına adem-i iştirak, çocukların tedricen Hükümet mekteplerinden alınması, avukatların mehâkimde çalışmaktan sarf-ı nazar etmeleri gibi husûsâttır. Son tatbik olunacak kısımlar ise hidemât-ı mülkiyye ve askeriyyeden istifa etmek ve nihayet vergi vermemektir. Gandi programını tatbik için şimdiye kadar pek çok taraflardan müzaharat görmüştür. Vaziyetin en ziyade endişeye mûcip olan cihetini yakında başlayacak olan mecâlis-i teşriiyye intihabâtının boykot edilmesi teşkil edecek ve bu da pek müessir olacaktır. Hatta Bombay gibi müterakki şehirlerin dahi boykota iştirak edecekleri kaviyyen zan olunuyor.»

Taymis, İngilizleri fena halde düşündüren boykot hakkında bu tafsilâtı verdikten sonra diyor ki:

«Gandi Türk muahede-i sulhiyesini protesto etmek için bu boykotu meydana çıkardı ve bütün müslümanları Türk meselesini protesto için iştirake davet etti. Halbuki Türkiye, sulh muahedesini imzaladığı için (!) artık bu hareketlerin manası kalmamıştır.

İşte İngiliz idraki buna derler... Taymis'in, İngiltere'nin hırs ve tehakkümüne şahit olmaktan başka bir meziyeti olmayan Türkiye muahedenâmesinin ne şerait dahilinde imza edildiğinden Hint münevverlerinin haberi yokmuş gibi idare-i lisan etmesi, İngiltere'nin Hindistan'ın yangınını söndürmekten ne derece âciz kaldığını göstermek itibariyle şâyân-ı dikkattir. Hint münevverânı pek âlâ bilirler ki Türkiye'yi felce uğratmak gayesiyle tanzim edilen Türk muahedenâmesi münhasıran İngiltere'nin eser-i mârifetidir. Ve Sevr'de hiçbir selâhiyet-i temsiliyeyi haiz olmayan birkaç adamın imza ettiği bu Muahede'yi Türk Milleti tamamen ve katiyen reddetmiş ve bunun için bilfiil meydân-ı mübârezeye atılmıştır. İşte Taymis'in hatırına getirmek istemediği nokta burası... Yine İngiliz gazetelerinin bu boykota dair verdikleri malûmata bakılırsa İngiliz ticaretinin Hindistan'da azîm zararlara uğradığı ve uğramakta bulunduğu anlaşılır. Paradan başka bir mâbut tanımayan İngilizlere bundan büyük bir darbe olamaz.

Bundan başka Hindistan'da biri bastırılmadan bir kaçı iştial eden vekâyi-i ihtilâliye şu son aylar zarfında umûmi denilecek derecede çoğalmıştır. Hemen her şehirde İngiltere'nin aleyhinde mitingler, nümâyişler yapılmak bir âdet hükmüne geçmiştir. Bu umûmi galeyan ve infial karşısında İngiltere'nin Hindistan'daki vaziyeti, ev sahibi tarafından hakaret gören, kovulduğu halde gitmeyen gâsıp ve yüzsüz bir misafirin hali kadar gariptir. Hindistan'da İngiliz husûmetinin nekadar şâmil ve ve müstevli bir halde bulunduğunu anlamak için son birkaç ay zarfında yüzbini mütecâviz Hintlinin İngilizlerle döğüşmek için Hindistan haricine çıktığını nazar-ı dikkate almak kifayet eder. Bu muhaceretten bahseden İngiliz gazeteleri Hint hudutlarında ittihaz olunan tedâbir biraz gecikmiş olsaydı bugün Hindistan'da harice çıkanların adedi beşyüzbini geçecekti diyorlar. Bu itiraf Hindistan'ın bugünkü vaziyeti hakkında sarih bir fikir vermeye kâfidir.

Süleyman

RESMİ TEBLİĞ

7-Kânunuevvel-336

Adana Cephesi:

Adana mıntıkasında Buruk istikametinde taarruz eden kuvvetli düşman müfrezesi Adana'ya tard olunmuştur.

Üç düşman tayyaresi mevziimiz gerilerinde uçarak bombalar atmıştır. Bir tesir görülmedi.

Antep mıntıkasında ve garp cephesinde sükûnet vardır.

MOSKOVA TELSİZİNİN TEBLİĞÂTI

Harp Raporu:

Bütün cephelerde sükûnet vardır.

Hariciye İşleri Halk Komiseri «Çiçerin» Türkiye Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa'dan bir telgraf almıştır. Telgrafta üç seneden beri bütün kapitalist emperyalist dünyasına karşı tevekkufsuz mücadelede bulunan Rus Milleti'ne karşı Türk'lerin hiss-i taktirkârâne beslediklerini ve bütün Asya ve Afrika'yı tahd-ı tehakküm ve istibdatlarında bulunduran emperyalist-

lerle mücadele için Türkiye-Rusya arasında daha sıkı ve samimi bir ittifak lüzumunu izah etmektedir.

-6- Kânunuevvel Moskova Telsizinden:

Almanya'da Müttehid Komünistler Kongresi, Almanya Komünist Fırkası ile son müstakil sosyalistlerin müttehid kongresi açılmıştır.

Kongre'ye İngiltere, İsviçre, Hollanda, Fransa, Macaristan, Çekoslovakya komünistlerinin murahhasları davet edilmiştir.

İngiltere Fransa Hükümetleri kendi komünistlerinin Kongre'ye gitmesine müsaade etmemiştir. Kongre'yi açarak birinci nutku irâd eden «Levi» yoldaş «bütün dünya emekçilerinin yolu enternasyonal vasıtasıyladır.» demiştir.

Simyenof'un Âkıbeti :

Mançuri istasyonunda hatman Simyenof askerlerinin bekâyası silâhlarından tecrit edilmektedir. Simyenof kendisi Japonya'ya kaçmaya karar vermiştir.

Artık muharebe istemiyorlar. Paris'de çıkan Vremya gazetesi diyor ki: Vrankel askerleri Bolşevik Rusya'ya karşı muharebe etmek için katiyen tekrar toplanmak istemiyorlar. Askerlerin hâlet-i ruhiyesi hoşnutsuzluk üzeredir.

Lehistan'da Açlık - «Krakof»da ve bütün Küçük Lehistan'da açlık hükümfermandır. İşçiler birkaç haftadan beri erzak alamamışlardır.

Litvanya'da İşçi Hâli - Litvanya Meclis-i Müessesânının bir celsesinde Menşevikler: «Meclis-i Müessesân şimdiye kadar amelenin halini iyileştirecek hiçbir kanun çıkarmamıştır.» demişlerdir.

İngiltere'de: Şimendüfer yollarının hükümet eline geçmesini istiyorlar grev ihtimali var.

Rusya'da Maarif Faaliyeti: Çariçin vilâyetinde Nikolayk'da mekteplerde 15000 talebe olup geçen seneye nisbeten üç defa fazladır.

Emek Cephesinden Bir Zafer:

Budolski'de bir lokomotif imâlâthânesi açılmıştır. İmâlâthâne 20.000 işçi var. Açılmazdan evvel 50 lokomotif tamir etmiştir.

Kırım Muzafferiyetinin Neticelerinden,

Aksay-i Şark'da Bolşevikler

Son zamanlara kadar Aksay-i Şark'ta Bolşeviklerle mücadele etmekte olan üç küçük hükümet var idi. Vladivostok Zabaykal ve Çita Hükümetleri, bunlardan son ikisi ancak beraber sancağa mutasarrıf olup pek küçük idilerse de birincisi olan Vladivostok Hükümeti'ne nisbeten büyükçe idi. Fakat bu sene yaz ortalarında Vladivostok Hükümeti'nde parlamento intihâbâtında komünistler ile sol sosyal demokratlar ekseriyet kazandıklarından mezkûr Hükümetin Çita ve Zabaykal Hükümetlerine müracaat ve ricasiyle bir birlik yapılarak parlamentoda ekseriyet kazanan komünistleri ekalliyette bırakmak istenilmişti. Meskûr Hükümetlerin reisi bulunan hatman Simyenof Vrankel Hükümeti sukût etmeden birkaç gün mukaddem Vrankel Hükümeti'ni yegâne Müttehid Rusyalar Hükümeti olarak tanıyarak ona tâbi olduğunu ve tâlimât-ı siyasiyeye intizar ettiğini Kırım'a —Mohde tarikiyle— telgrafla bildir-

mişti. Vrankel'in bu telgraflara Kırım'dan cevap vermeye fırsat bulup bulamadığını bilmiyoruz. Ancak şu kadar var ki Vrankel'in başına gelen âkıbet Simyenof Hükümeti'nin başına da gelmiştir. Bu hususa dair Bakû «komünist» gazetesinin 24 Teşrinievvel 1920 tarihli nüshasından bervech-i âti haberleri naklediyoruz.

Nurmansk civarı ahalisinin ictimada (15) âzâdan mürekkep Şarkizabaykal Oblasti kale inkılâp komitesi intihab edilmiştir bu Komite programın tatbikine başlamıştır.

Aksay-i Şark'da irtica kuvveti sukût etmiştir. Çita şehri kızıllar tarafından işgal edilmiştir. Aksay-i Şark'ın ittihadı artık bir emr-i vâkidir.

— Vrankel'e karşı olan ..... birleşen Aksay-i Şark'da emekçilerin hürriyete kavuşmuştur. Hürriyetinin muhafaza ve müdafaasına emin olan Aksay-i Şark emekçileri Moskova'ya kendi selâmlarını yollamışlardır.

Çita şehri kızıllar tarafından işgal edilmiştir. Hatman Simyenof bir tayyareye binerek semt-i meçhule doğru gitmiştir.

Telgraflar Moskova'dan ve ..... verilmiştir.

ANADOLU AJANSI'NIN TEBLİGATI

Ankara: 7 Kânunuevvel - Roma'da münteşir Koriyera Della Sera gazetesi şark mesaili hakkında neşrettiği bir makalede diyor ki;

Yunanistanın mukadderât-ı dahiliyesi, Sevr Muahedenâmesi'nin mukadderâtına Düvel-i İtilâfiye'nin şarkda takip edecekleri siyasete merbuttur. Bu nokta-i nazardan Venizelos'un mağlûbiyeti Anadolu ile alâkadar olan Düvel-i İtilâfiye'nin lâkaydi ve fütursuzlukla telâkki edebilecekleri mesailden değildir. Venizelos'un âkıbeti Anadolu'nun menâtık-ı nüfûza taksimi zımnında geçen Ağustos ayı zarfında İtilâf Devletleri arasında husûle gelen anlaşmayı da berhava edebilir. Bu İtilâfnâme'nin ancak Sevr Muahedenâmesi Türkiye tarafından tamamen kabul edildikten sonra hükmü olabilir. Fakat hal-i hâzırda Türkiye'yi ve Türk Milliyetperverânı'nı bu İtilâfnâmeyi tasvibe sevketmek gayr-i kâbildir.

Kuvvay-i Milliye'ye göğüs germek vazifesi —kendisine bahşolunan fevaid-i âzimeye mukabil— Venizelos tarafından deruhte edilmişti. Halbuki mumaileyhin sukûtu çoktanberi şikâyete başlayan Yunan kıtaatını uzun müddet silâh altında tutamayacaktır. Diğer cihetten ne Fransa ne de İngiltere Devletlerinden yeni bir sefer mesaili külfetlerine katlanmak arzu ve niyetinde değildir. İtalya'ya gelince: Devlet-i Meskûre evvelce Anadolu'ya göndermiş olduğu kıtaatı çoktan geri çekmiştir. Bu itibar ile mâdem ki kuvve-i cebriyeye tevessül edilemeyecektir, o halde vesait-i iknaiyeye müracaat etmek lâzımdır, Türk milliyetperverânını ikna için ise, Sevr Muahedenâmesi'ni tadil etmekten başka çare yoktur. «Tan» gazetesi de bu suret-i tesviyeyi tavsiyede tereddüt etmiyor. Fakat meselede muaffak olabilmek için Türklere Yunanistan'ın zararına olarak bir hayli tâvizât itası lâzım geliyor ki bu hesaba göre İzmir de bu tâvizât meyanına bizzarûre dahil olacaktır.

Antalya'dan Küçük Haberler

Geçen nüshadan mâbad

Bir iki saat tevakkuf ederler. Nümayişçiler de büyük bir kitle halinde Hamonya Caddesi'ne doğru yol alır. Sâbık Kral hakkında teveccühkârâne nutuklar irad ederek Panisya Caddesi'ne gelirler. Burada matrût zâbitandan papa Anastasya Venizelos aleyhine hararetli bir nutuk irad eder. Bundan sonra yaklaşır... Maliye ve Dahiliye nezaretleri arasına geldikleri zaman herkes ellerindeki gazeteyi kaldırarak Kostantin'in resmini teşhir ederler. Tam bu hara-

retli, şenlikli yaygaralar arasında birdenbire birkaç el silâh patlar, palikaryalarda bir heyecan, bir tevahhuş başgösterir, arada öteye beriye kaçışan da olur, fakat iş anlaşılır; meğer silâhı tahkire mâruz olan topçu yüzbaşısı Makris atmış. Heyecan, tevahhuş sükût bulur, palikaryalarda nümayişlerine devam ederler. Çıkan mermilerden üç kişi yaralanmış, dahiliye nezareti kapısının büyük camı ve Atina Bankası'nın camları kırılmıştır.

Silâh patırtısının bir hücum olmadığını öğrendikten sonra nümayişçi palikaryalar siyasi kulüplerin merkezi olan Sino Agma Caddesine gelince muarız parti ile karşılaşırlar. Bir muharebedir kopar. Vahim hadiselerin zuhuruna meydan verilmemek üzere itfaiye tulumbaları mahal-i mezkûre yetiştirilir, nümayişçiler bir güzel ıslandıktan sonra dağılırlar. İşte bu esnâdâ Hürriyetperverân Kulübü önünde Venizelistler toplanır ve Aya Yorgi Kilisesi'nden İstasyon Caddesi'ne doğru (Çaya Venizelos) nidâsiyle bağıra bağıra giderler, ... nümayiş yaparlar.

Venizelos askeri kumandanı Otomeos jandarma kumandanı Zimbiryaki'yi çağırarak pek şiddetli emirler verir (acaba şimdi nerede ve kimlere emir veriyor!) Ertesi günü de ceride-i resmiye Kral Konstantin lehine yapılacak her türlü nümayişlerin memnu olduğuna dair polis müdüriyetinin bir emirnâmesini neşreder, silâhçı dükkanlarının silâh satması da men olunur. Fakat yine bunlara rağmen Venizelos sükût etti.

Kendisiyle mülâkat eden Loneogos muhabirine palikarya Kondriyos şu sözleri söylemiştir.

— Diğer arkadaşlarımıza da bildirdiğim gibi söyleyecek mühim bir şeyim yoktur zaten Kral'ın vazifesini bilmediğim gibi naibin de ne yapacağını bilmem muzaffer olmak için isyan eden bir neslin sade bir bahriyelisiydim ve öyle de kalacağım, zannediyorum. Ki Krallık meselesi pek uzun sürmez, yakında hallolunur. Naiblik de hitama erer Yunanistan imparatorluğa ve imparatorlara mahsus değildir. Yunanistan için en muafık idare meşrutiyettir. Büyük pederim Leunidas Kapodistriya'nın aktedilen Meclis-i Milli'de: «Başımıza istibdat ve hükümdarlık ne için istiyorsunuz diye bağırmıştır.

Tam ve mükemmel meşrutiyet-i idarenin Yunanistan'da teessüs edip edemiyeceği sualine de:

«Ben de ne bileyim»

suretiyle cevap vermiştir.

Hânedân-ı saltanat meselesinin hallinde Fransa Hükümeti Venizelos'a pek ziyade itimat etmektedir. Sâbık Kral veya Veliaht makâm-ı hükümdariye gelecek olursa Fransa Hükümeti Yunan umûruna müdahale etmeye karar vermiştir.

(Mâbâdi Var)

(Yeni Dünya) Matbaasında tab olunmuştur.

YUNAN ANADOLU ORDUSU ERKÂN-I HARBİYE REİSİ (KANAHAKİS) ASKERLİKTEN KATİYYEN İSTİFA EYLEMİŞTİR.

یکی دنیا
سیاره

برمقایسهٔ تاریخیه

قوای سیاره مخابرمزك تلغرافیاسی

حالبوکه قرال فسطنطین آتشه‌ده‌در .

سوویه‌تلری تصدیق ایتمیورلر

یکی دنیانك خصوصی تلغرافلری [*]

آوسترپا اتحاباتنده سوسیالیستلر

عمومی صلح تشبثاتی ده وارمش

پالیقاریالر مملکتنده وضعیت مالیه

کریده‌کی موقوفین سیاسیه

(چیچه‌رینك) رومانیایه‌دیکر بوطه‌سی

قازاقلرك نشرایتدکاری بیاننامه

تاعسك پك مهم بر مقاله‌سی

مخابر مخصوصه‌مزك مهم تلغرافنامه‌سی

استانبولده روسلر

بزالریك ویرسه کی ۰ هدی

استانبولده فعالیتده بولنان روسلر جمعیتی مرکزیك ووردی اوروپه‌ی ایدارهسی تحویلده بولنان ۱۹۱۸ سنه‌سی ۳۱ دسامبر تاریخنه قدر اجرا ایتدیکی فعالیت و مصارفاتی حاوی بر راپور تنظیم ایتمشدر. بو راپوردن آکلاشیلدیغنه کوره جمعیت ۱۹۱۸ سنه‌سی ایچنده ۱۲۵۰۰ لیره مصارفات اجرا ایتمشدر. بو مصارفاتك ۱۰۰۰۰ لیره‌سی ۱۹۱۸ سنه‌سی ایچنده ایرسالیه‌سی تکلیف ایدیلن ۱۰۰۰۰ لیره‌لك تحویلدن و ۲۵۰۰ لیره‌سی ده سنه‌نك اوائلنده جمعیتك ایلك ایرسالیه‌سی اولمق اوزره ۱۹۱۹ سنه‌سی ایچون تحویل ایدیلن ۲۵۰۰ لیره‌لك تحویلدن تأمین ایدیلمشدر. بو مصارفاتك ۱۰۰۰۰ لیره‌سی ۱۹۱۸ سنه‌سی ایچنده ایرسالیه‌سی تکلیف ایدیلن ۱۰۰۰۰ لیره‌لك تحویلدن و ۲۵۰۰ لیره‌سی ده سنه‌نك اوائلنده جمعیتك ایلك ایرسالیه‌سی اولمق اوزره ۱۹۱۹ سنه‌سی ایچون تحویل ایدیلن ۲۵۰۰ لیره‌لك تحویلدن تأمین ایدیلمشدر. بو مصارفاتك ۱۰۰۰۰ لیره‌سی ۱۹۱۸ سنه‌سی ایچنده ایرسالیه‌سی تکلیف ایدیلن ۱۰۰۰۰ لیره‌لك تحویلدن و ۲۵۰۰ لیره‌سی ده سنه‌نك اوائلنده جمعیتك ایلك ایرسالیه‌سی اولمق اوزره ۱۹۱۹ سنه‌سی ایچون تحویل ایدیلن ۲۵۰۰ لیره‌لك تحویلدن تأمین ایدیلمشدر.

تراکیاده بولنان بیانامه‌لر

تراکیا قومیته‌سنك فعالیته دائر اوروپه‌دن وروده‌دن بوردوسنه آیدیکی معلومات و برلشدیرمز (۳۰) سنه‌دن تاکیه مصادف جمعه ایرتسی کونی اکلیسه صبه‌سی اوکنده قورشونلی قوداس کلیسه‌سی بر عبوریجی، دوکانك اوکنده بولنان بر بیلدیرجه هیچ بر آرآیی مصدای دوشمیه‌رك تهییج ایدیجی بر بیانامه یاپیشدیرمشدر. مذکور بیانامه‌نك متن رسمیسی آلمانجه اولوب عینا نقل اولونجه بر شی دیمه‌یه لزوم قالمیه‌جقدر. بیانامه‌نك ترجمه‌سی آتیده درج اولونمشدر.

رسمی تبلیغ

۲۷ تاریخ اول ۳۶

۱ — عمره جهاد

۲ — آخذ جهاد

ورمه‌قارشی دوا

موسقوا تلسریك تلغرافی

هلال چماشور خانه‌سی

Numara : 82

Her nevi evrak ve mekâtip münhasıran sahib-i imtiyaz Arif Oruç yoldaş nâmına gönderilmelidir.

Müdir-i Mesûl ve Başmuharrir: Hakkı Behiç

Salı 28 Kânunuevvel 336
18 Rebiülâhir 1339

Günü geçmiş nüshalar 20 kuruştur.

Nüshası 5 kuruştur

Dünyanın Emekçileri Birleşiniz!...

SEYYARE

YENİ DÜNYA

«Cumaertesinden maadâ her gün neşrolunur Türkiye Komünist Gazetesidir»

Yıl : 1

Telgraf Adresi : Ankara Yeni Dünya

İdarehânesi
Ankara Komünist Fırkası Merkez-i Umûmîsinde (Yeni Dünya) Matbaası
İlânât ücreti idare memuruyla kararlaştırılır.

			İştirak Şeraiti
Seneliği	1200	Memâlik-i Ecnebiye için	1800
Altı aylığı	650	» » »	900
Üç aylığı	400	» » »	yoktur

Nüshası 5 kuruştur

Bir Mukayese-i Tarihiyye

Geçen günkü nüshamızın kısm-ı mahsûsunda Bulgaristan havâdisleri mevcut bulunmakta idi. Bu mektubun meali münhasıran Bulgar gazetelerinin Yunanistan'da tehaddüs eden vaziyet-i cedide hakkındaki mütâlâtından ibaret bulunmaktadır. Bulgaristan'la hassaten şu son günlerde cidden meşgûl olmak icap eylemektedir. Tarih bir tekerrürden ibarettir darb-ı meseli hakikaten ahîren güzerân olan vekayiin şekl-i hâzıriyle de teyid etmektedir. Elyevm Balkanlarda bir âmil-i muvazenet olarak kabul edilmiş olan ve biraz da Anadolu üzerinde harekâtta bulunmak cinnetinde bulunan Yunanistan'ın uğradığı inhilâl-i dâhilî kaziyesini burada muhakeme etmek âdetâ hâdisâtın müsbet aksâmiyle istihza etmek demektir. Filhakika, tarihin tetkikinden, tarih-i siyasi fusûl-i muğlâkasının tetebbuundan elde edilen muayyen bir netice vardır: Lüzumundan fazla —tesâdüf eseriyle tabii— kesb-i ittisa eyleyen her devlet, her hükümet, nihayetün nihaye inhilâle uğramıştır. Milletler ölmez. Bunu bizde tastik ederiz. Fakat birçok istihâleler inkılâplar geçiren milletler vardır ki, başka başka hükümetlerin, muhtelif idarelerin zebûn ve esiri olmuşlardı. Tarihte, her yeni hükümetin bir satvet ve şevket devri vardı bunu, «ilk heves» sûretinde tefsir etmek en doğru bir şey olur. Nitekim Bulgarlar ve Yunanlılarla Sırpların dahi, aynı serî cereyanı geçirmiş olduklarını acı acı bilmiyormuyuz? Mukadder bu üç Balkan devletinden en evvel, en ziyade hırs-ı istilâ ile hareket eden Bulgaristan'a, tarihten, tarih-i siyasiden büyük bir ders-i ibret vermişti. Onu Sırplar takip ettiler ve bugün de sıra Yunanistan'a gelmiş bulunuyor ki, bu palikaryalar hükümeti de aynı âkıbete mâruz kalacaktır.

İstilâ politikasının her zaman için muzır olduğu mâlûmdur, inkâr götürmez bir hakikattır. Hele, Yunanistan gibi, Bulgaristan gibi, daha doğrusu, nüfusu az, ahvâl-i iktisadiye ve maliyesi ancak kendi havsalasına sığabilecek bir derecede olan hükümetlerin, başlarından büyük işlere girişerek, ecnebi memleketlerde ve ecnebi mühitlerde sergüzeştler taharrisine çalışmaları, elbet kendileri için muzır birşey olacaktı. Biz bu ciheti pek güzel taktir ettiğimiz içindir ki, birkaç zamandanberi Anadoluya sarkıntılık eden Yunan istilâ politikasının, bizi değil fakat onları parçalayacağına emin idik. Bu emniyet dolayısiyledir ki, herşeye lâkayt ve yalnız istiklâl davamızın meşruiyetinden emin olarak netice-i tabiiyeyi bekliyorduk. O da husûl bulmuş oldu.

Balkan Harbi neticesini ve Müttefikler beyninde o zaman tahaddüs etmiş olan münâzaat ve ihtilâfâtı şöylece bir nazar-ı im'andan geçirmek, zannedersek, aynı esaslar dahilinde ve bu defa başka sefahat takip ederek ilerleyen vekâyi, bizim her şeyi, en derin noktalarına kadar tamamen ihâta eylemekliğimize kâfi gelecektir.

Biz büyük bir itimat-ı nefs ile iddia ediyoruz ki, Yunanistan bugünkü vaziyeti ile bundan sekiz sene evvel aynı surette sergüzeştler, istilâ emelleri, ilhak-ı memâlik siyaseti takip eden Bulgaristan'ı gölgede bırakacak bir haldedir. O zaman o münakaşât ve ihtilâfâttan Hükümet-i Osmaniye istifade eylemiş bulunuyordu. Bugün ise Bulgaristan aynı vaziyeti iktisab eylemek üzeredir. Biz, bu vaziyetten istifade edemezmiyiz? Şüphesiz ederiz ve ettik bile. Şu kadar söyleyelim ki, bir Anadolu İnkılâbı ve bu İnkılâb'ın pek fedakâr evladı olmasaydı, ne Yunanistan bu vaziyete düşer, ne de İngilizler, daha aşağıdan almaya kıyâm ederler ve ne de, Vrankel ve Ermenistan muavenetsiz kalarak münhezim olmuş bulunurlardı. Bu ciheti biz söylemesek bile vekâyi pek güzel ispat ve tevsik eder kanaatindeyiz.

Elyevm, Yunanistan, yeni âlem mücadeleleri içinde Avrupa'yı o kadar fena bir hale sokmuştur ki, bundan kendi hesabımıza büyük bir hisse-i muaffakiyet almak

ile iftihar ederiz. Buna hakkımız vardır. Zaten, er ve geç Yunan Asyay-i Sûrâ Orduları'nın da bedbaht topraklarımıza, tıpkı İngilizlerin Gelibolu'dan kaçtıkları gibi bir gün vehleten terkedip gitmeyecekleri nereden mâlûm? Bunlar, bilfiil mücâdil bulunduğumuz için, bizce vukuu gayet tabii görülecek hâdisâttan mâduttur. Fakat, Yunanistan yalnız Anadolu'ya değil, Balkanlar ve Şark muvazenetinden âmil olmak vazifesini deruhte eylemiş olduğu dolayısiyle, Makedonya'da da, Trakya'da da, Arnavutluk'ta da, bir fetih politikası takip eylemiş bulunuyor. Yani, Yunanlılar yalnız Anadolu'nun değil, Bulgarlar'ın da, Arnavutlar'ın da, Trakyalılar'ın da düşmanı bulunuyorlar. Ve bilfiil o arâzide iddia-i hakk-ı hakimiyet eyliyorlar. O megalo-idea'cıların bu muaffakiyâtı şüphesiz kendilerinden değildir. Vaziyet, ahvâl-i âlem onlara bu muaffakiyetleri bahşeylemiştir. Lâkin Venizelos heyülâsının sukût-u elîmi ile, hakikatı, yaldızlı hap suretinde Yunan boğazına tıkanların acı hakikatı anlamış bulunan Yunanlılar şimdi şaşkın ve perişan bir vaziyette ne yapacaklarını düşünüyorlar. Ne yapacaklar? Şüphesiz, herkesin hakkını, gasbeyledikleri, yağmacılıkla benimsedikleri hukukunu çâr ve nâçâr iadeye mecbur olacaklardır.

Bulgaristan'da ve Arnavutluk'ta cereyan eden tarz-ı siyasetten pek güzel anlaşılıyor ki, Makedonya ve Trakya'da Yunanlılar aleyhine feci bir sukût plânı ihzâr edilmektedir. Bulgarlar, harîs oldukları kadar, darbe vuracak zamanı pek iyi bilen milletlerden mâdutturlar. Binaenaleyh, Kral Konstantin'in Yunanistan'da takip edeceği siyaset ve hatt-ı hareket, Bulgaristan'da telâkki edeceği mâlûm olan şekilleri meydana getirecektir. Bize gelince, biz bu babdaki kararımızı çoktan verdiğimiz için, onların İzmir ve Trakya'dan defolmalarını bekliyoruz. Müstakil Anadolu, münhasıran kendi mevcudiyetini sonuna kadar muhafazaya ahd-ü peymân eylemiştir.

Arif Oruç

Yeni Dünya Şüyûnu:

KUVVAY-İ SEYYARE MUHABİRİMİZİN TELGRAFNAMESİ

Kuvvay-i Seyyare Müfrezeleri, Akhisar'ın Onbeş Kilometre Şimal-i Şarkiyesindeki (Tahtacı) Kariyesini İşgal Eylediler.

Kuvvay-i Seyyare Karargâhı: 25 Kânunuevvel - Uşak cephesinde keşif kolu faaliyeti olmuştur. Düşmana bir hayli telefât verildiği gibi Kuvvay-i Seyyare'ye mensup keşif kolları, Akhisar'ın onbeş kilometre şimal-i şarkiyesinde kâin Tahtacı kariyesini dahi işgale muvaffak olmuşlardır.

Kuvvay-i Seyyare Karargâhı: 25 Kânunuevvel - Uşak cephesinde bermûtad şiddetli keşif kolu müsâdemâtı olmaktadır. «Gördes»den çıkarılan keşif kolları «Salihli» kazasının 35 kilometre şimal-i şarkiyesinde kâin (Hacıhızır)da bulunan düşman kuvvetlerini tard eylemiş ve mahal-i mezkûru işgal etmiştir. Diğer taraftan «Poyraz» üzerine akın edilmektedir.

Kuvvay-i Seyyare Karargâhı: 25 Kânunuevvel - «Kula'ya» geldiği istihbar edilen General «Nider» ve diğer bazı Yunan kumandanları Kula rumlarına mahalli müslümanlarıyla iyi geçinmelerini ve Kula'nın Türk toprağı olduğunu beyan etmişlerdir.

HALBUKİ KRAL KONSTANTİN ATİNA'DADIR

Herifler neler söylüyorlardı. Halbuki herşeye rağmen Konstantin Atina'da kralhk ediyor.

Son posta ile vârit olan (Tan) Gazete-

sinin kısm-ı mahsûsunda Fransız başvekili (Jorj Leygin) Serv Muahedenâmesi hakkında bir nutku mündemiç bulunmaktadır. Fransız Meclis-i Mebusânında meseleye temas eden meskûr beyanat, Tan Gazetesi tarafından Fransız Meclis-i Millisine ait zabıtnâmeden iktibas edilmiştir. Âtiye derc eylediğimiz bu fıkra, «Leygin» Kral Konstantin meselesinde nasıl bir şiddet ve hırs-ı intikam ile hareket edeceğini muallen bulunduğunu gösteriyor. Kral Konstantin'in Atina'ya avdet ettiği halde (Leygin) tehdidâtından hiçbirisi ifa edilmemiş bulunmaktadır. Bizim için gayet mânidar ve câlib-i dikkat fıkarâtı ihtiva eyleyen bu nutku bervech-i zîr derc ediyoruz:

Efendiler!

«Yunanistan'da bir sürat-i berkiyye ile teakup eden ahval, Kral Aleksandır'ın vefatı, Venizelos'un adem-i muaffakiyeti, mevki-i iktidara İtilâf Devletleri'ne muhâsım zevatın gelmesi, bunların sâbık Kral Konstantin'i iclâs fikrinde bulunmaları keyfiyetleri, bir vaziyet-i cedide ihdâs eylemiş ve bu vaziyet karşısında Hükümet-i Cumhuriye, serbesti-i harekâtı bilhassa muhafaza eylemekte bulunmuştur.

«Şiddetli alkışlar» Fransa, Yunanistan'ın umûr-u dahiliyesine müdahale etmek istemez. Mâmâfi medeniyeti tehdit etmiş olan bir harbin arefesinde eğer bu Hükümet reiskârâne Müttefiklere karşı mütemâdiyen muhâsım bulunmuş Mösyö (Saje) ve bahriyelilerimizi öldürtmüş, düşmanlarımıza müşâreket eylemiş olan bir hükümdarı getirir ise, bu Hükümet bilmelidir ki, Müttefik'ler nezdinde ne aynı hassasiyeti ve ne de aynı muaveneti bulamaz (Birçok sıralarda şiddetli alkışlar) Serv Muahede-i Sulhiyesi (?) «1832» «1863» (1864) Muahedeleri tarafından Fransa, İngiltere'ye bahşedilen hukuk-u husûsiye'yi teftiş ve murakabeyi istihdaf eylemektedir.

(Yeni Dünya - Koca başvekilin beyânâtı hilâfına Yunanistan endişe ettiği vaziyete tam onyedi günden beri dahil olmuş yani Kral Konstantin bir haftayı mütecâviz bir zamandan beri Atina'ya çıkmıştır.)

SOVYETLERİ TASTİK ETMİYORLAR

Antalya: 16 Kânunuevvel - Fransız Hükümeti, Sovyetlere karşı sâbık kabinesinin takip eylediği siyasete devam edecektir. Fransız Başvekili, Fransa'nın Sovyetler Hükümeti'ni katiyyen tastik etmeyeceğini ve fakat, (Sovyet) Rusya'sı ile Fransa arasında teessüs edecek olan münasebât-ı ticariyenin iadesine âmâde bulunduklarını söylemiştir.

Eski dünya yeni dünyaya doğru:

YENİ DÜNYA'NIN HUSUSİ TELGRAFLARI (*)

Sırbistan'da Buhran-ı Vükelâ - Avusturya İntihabâtında Sosyalistler - Umumî Sulh Teşebbüsâtı - Yunanistan'da Vaziyet-i Maliye - Girit'teki Mevkûfîn-i Siyasiye - Çiçerin'in Yeni Notası - Kazakların Talebi

Antalya: 15 Kânunuevvel - (Teahhur etmiştir) Sırbistan'da icra edilen intihabât neticesinde, Komünist Fırkası'nın (4050) rey ibraz eylemesi üzerine, Sırbistan vaziyet-i dahiliyesinin meşkûk bir devreye gireceğini hisseden Sırp Hükümeti Dahiliye Nazırı istifasını vermiştir.

Naib-i Hükümeti Prens Aleksandır is-

tifa-i vakii kabul eylemiş ve Başvekili dahiliye nezareti umûrunu vekâleten temşit ve idareye memur etmiştir. Diğer bazı nazırların, ezcümle Sırp Hariciye Nazırı'nın da istifa edeceğine muhakkak nazariyle bakılmaktadır.

AVUSTURYA İNTİHÂBÂTINDA SOSYALİSTLER

Antalya: 16 Kânunuevvel - Avusturya Hükümeti Milli Meclisi'ne âzâ intihabâtı şedit birçok münakaşâttan sonra icra ve ikmal edilmiştir. Ellialtı âzâdan teşekkül edecek olan Avusturya Meclis-i Millisi'ne âzâ olarak eyâletlerden «23» Hıristiyan Sosyalist (21) muhtelif millete mensup sosyalist ve «2» Pan Jermanist âzâ intihab edilmiştir. Âzânın tasnifi neticesinde sosyalistlerin ibraz-ı ekseriyet eyledikleri tahakkuk eylemiş olduğundan «Pan Jermanist» âzâlar tamamen kaybeylemişlerdir. Bu hâdisenin Avusturya siyasetinde yeni tehavvülâta sebebiyet vereceği zan olunuyor.

UMUMÎ SULH TEŞEBBÜSÂTI DA VARMIŞ

Antalya: 16 Kânunuevvel - Avam Kamarası'nın son ictimalarından birinde, Sovyetler Hükümeti ile İngiltere beyninde umûmi bir sulh aktine mütedair olmak üzere, (Loid Corc'dan) mühim bir istîzahda bulunulmuştur. Avam Kamarası âzâsı, bu babda verdikleri bir takrirde Rusya ile müzakerât-ı sulhiyeye niçin iptidâr edilmemiş olduğunu istîzah eylemişler ve (Loid Corc'dan) bervech-i zir cevabı almışlardır.

Loid Corc bu babda:

Geçen temmuzda, Sovyetler Hükümeti Londra'da umûmi bir konferansa davet edilmişti. Halbuki, Kızıl Hükümet davet-i vakıa icabet eylemediği gibi, bu hususda bir cevab-ı red veyahut muafakat dahi vermemişti. Binaenaleyh hâl-i hâzırda böyle bir konferans akti pek ziyade müşgüldür. Demiştir.

PALİKARYALAR MEMLEKETİNDE VAZİYET-İ MALİYE

Antalya: 6 Kânunuevvel - Kral Konstantin'in avdeti üzerine, İtilâf Devletleri'nin Yunanistan'da ne suretle muamelâtta bulunacakları gayr-i mâlûm olduğundan, Atina ve Selânik Kavala şehirlerinde muamelât-ı ticariye tamamen münkati olmuştur. Kambiyo (75)'e tenezzül eylemiş ve bilumum bankalar kredi muamelâtını tatil etmişlerdir. Elyevm, Yunanistan'da vaziyet-i iktisadiye ve maliye pek müşevveş ve buhrânâmiz bir şekle dahil olmuştur. Birçok müessesât tasfiye muamelesine girişmişler ve şimdiden birkaç ticarethânenin iflâsı ilân olunmuştur.

GİRİT'TEKİ MEVKÛFÎN-İ SİYASİYE

Antalya: 16 Kânunuevvel - Girit'te tevkif edilmiş olduğu tahakkuk eyleyen meşhur palikaryalardan (Dosnis'in) ve diğer rüfekâsının tevkif edilerek itlâf edilmiş olduklarına dair deveran eylemekte olan şaiyâtı, Girit Valiy-i Umûmisi ahiren neşreylediği resmi bir tebliğ ile katiyen tekzib eylemiştir. Girit Valisi merkûminin berhayat olduklarını temin etmektedir.

(ÇİÇERİN'İN) ROMANYA'YA DİĞER NOTASI

Antalya: 16 Kânunuevvel - Sovyetler Hükümeti Umûru Hariciye Komiseri Çiçerin Yoldaş, birkaç gün mukaddem Romanya Hükümetine yeni bir nota daha ver-

miştir. Çiçerin Yoldaş'ın bu defa «Takeyonsko'ya» telgrafnâme ile tebliğ eylediği mezkûr nota muhteviyâtının Romanya'yı fena halde endişeye düşürmüş olduğu temin edilmektedir.

Çiçerin, (Vrankel) Ordularının bir taarruz kâbiliyeti ibraz edinceye değin Romanya arazisinde, bilhassa (Köstence) havalisinde tedârikâtta bulunması zımnında İtilâf Devletleri tarafından Romanya nezdinde icra edilen teşebbüsâtın derhal reddedilmesini talep eylemektedir.

Çiçerin Yoldaş'ın notası üzerine, Romanya Hükümeti bîtaraf olduğunu itiraf eylemiş ve İtilâf Devletleri'nin (Vrankel) Ordusu bakiyyesi hakkındaki taleplerini reddetmiştir. Romanya, Sovyetlerle bir ittilâf tahassül etmesinden ictinap eylemektedir.

KAZAKLARIN NEŞRETTİKLERİ BEYANNÂME

Antalya: 16 Kânunuevvel - Vrankel Ordusu bakiyyesi ile birlikte İstanbul'a iltica ederek Moda açıklarındaki gemilerde taht-ı nezârette tutulmakta olan Kırım mültecileri ve Kazaklardan, Bulgaristan ve Sırbistan'a nakil muamelesi ifa edilemeyenler, Amerika Hükümet-i Müttehidesi'ne ve ahâlisine hitâben bir beyannâme tanzim eyleyerek telgrafla iş'ar eylemişlerdir.

Kazaklar ve mülteciler, kendilerinin Amerika'ya muhaceretine müsaade edilmesini ve öteden beri hem cengâver ve hem de çiftçi olan Kazaklara bir miktar arâzi-i metrûke verilerek bunların imarı için icap eden mauvenet-i nakdiyede bulunulmasını ve kendilerinin de Amerika'ya meccanen nakil ve sevk edilmeleri hususunu istirham eylemişlerdir.

TAYMİS'İN PEK MÜHİM BİR MAKALESİ

Antalya: 16 Kânunuevvel - Müzâkerâtı hitama ermiş olan Londra Konferansı'nda ne şark ve ne de Yunanistan mesaili için bir karar verilmemiştir. Konferans dağılmıştır. Bu hususa dair (Taymis) Gazetesi mühim bir makale neşretmekte ve: «Konferansın şark meselesini halledememiş olduğunu, yalnız Müttefikler'in hareket-i müşterekelerinin mahiyetinin tâyin edilmiş bulunduğunu kaydederek, Yunan Umûr-u Dahiliyesi'ne de müdahale edilemeyeceğini yazmaktadır.

Makinamıza ârız olan sakatlık hasebiyle birkaç gün intişar edemediğimiz için o günlere ait havadisleri bu sûretle hülâsaten derc etmek mecburiyetinde kaldık.

MUHABİR-İ MAHSUSUMUZUN MÜHIM TELGRAFNAMESİ

Antalya: 26 Kânunuevvel (Gayet müstâceldir) Sevr Muahedenâmesi'nin yeniden tetkiki için İngiltere Parlamentosu'nda icra edilen müzakere esnasında Ceneral (Tavnshend) doğrudan doğruya Mustafa Kemal Paşa Hazretleriyle müzakereye girişip anlaşmayı teklif eylemiş ise de (Luid Corc) gayr-i muayyen esaslara ve emârelere istinâden İngiliz siyasetinin tebdil edilemeyeceğini beyan ederek itiraz eylemiştir.

Antalya: 26 Kânunuevvel (Gayet müstâceldir) Mehâfil-i ecnebiyede Yunanistan'ın (Meriç) nehrinin cenup kısmını, yâni Edirne, Uzunköprü, Tekfurdağı, Keşan, Malkara, Hayrabolu, Kırkkilise, Lüleburgaz Çatalca taraflarını tahliye edeceği rivayet olunmaktadır.

İSTANBUL'DA RUSLAR

Paralarının Kıymetsizliği Yüzünden Neler Çekiyorlar?

İstanbul'a Kırım'dan yüzbini mütecaviz Rus'un vürudu üzerine, esasen kıymeti son derece düşkün olan Rus paraları daha ziyade düşmüştür. Rus paraları içinde en ziyade itibarı haiz olan Romanof rubleleridir ki, piyasada en hararetli muamele bunlar üzerine cereyan etmektedir. Romanof rublelerinin (160) adedi bir liraya kadar satılmaktadır

İkinci derecede haiz-i itibar olan Rus parası Kerenski rubleleridir. Elyevm bunların da 1000 adedi (125) kuruşa muamele görmektedir. Rus rublelerinin diğer cinslerinin kıymetleri pek ziyade düşkün olup büyük muameleci sarraflardan maada hiç kimse bunları iştirâya cesaret etmemektedir. Elyevm bu rublelerin (10) bin adedinin kıymeti ancak (10) kuruş tutmaktadır. Rus paralarının bu fevkalâde düşkünlüğünden istifade etmek istiyen bir çok sarraflar komisyoncuları vasıtasiyle bunları toplatmakta oldukları gibi birçok meraklıları da bu paraları satın almaktadırlar.

Hergün Beyoğlu'nda Cadde-i Kebirde Felemenk Sefarethanesi önünde paralarını satmak istiyen mülteciler ile birçok müşteriler toplanmakta ve sabahtan gece yarılarına kadar muamele yapmaktadırlar. Hatta bu ruble alış verişi Köprübaşı gibi İstanbul'un en kalabalık mahallerine de sirayet etmiştir. Rus paralarının bu düşkünlüğü birçok Rus ailelerini sefalete düşürmüştür. Rusya'da emlâk ve eşyasını nakde tahvil eden binlerce mülteciler, bütün ellerindeki paraların kıymeti olmaması yüzünden maişetlerini temin için eşyay-i zâtiyelerini satmaktadırlar. Elyevm bir Rus mültecisinin yeni rublelerle birgün idame-i hayat edebilmesi için (100) bin ruble sarfetmeye mecbur kaldığı hayretlerle görülmektedir.

Rus paralarının daha ziyade düşmesine mani olmak için, evvelce İstanbul'a hicret eden mülteciler, muhtelif suretle yeni gelenlere muavenet ederek, ellerindeki paralarının piyasaya ihracına mani olmaya çalışıyorlar.

TRAKYA'DA BULUNAN BEYANNAMELER

Trakya Komitesinin intihâbât esnasındaki faaliyetine dair Edirne'den «Broodos» varakasına atîdeki malumât verilmiştir: 13 Teşrinisâniye müsadif cumartesi günü öğleden sonra Edirne'de Kurşunlu Furun Mahallesinde bir furuncu, dükkânının önünde Türkçe Rumca ve Bulgarca muharrer «Trakya İsyan Komitesi» mühriyle temhir edilmiş bir takım beyannameler bulmuştur. Mezkûr beyannameler bütün Trakya ahalisine hitaben yazılmış olup muhtariyet-i idareye nail oluncaya kadar Trakya'ya hırsız ve gâsıp memurlar gönderen Venizelos Hükümetine karşı muhalif tavsiyeyi mutezammındı.

Sonra beyannamede şöyle deniyor: «En muhterem Türklerden sabık Belediye Reisi Şevket Beyle Müftü Hilmi Efendinin tevkiflerini görmüyor musunuz? Bulgarlar ve Yunanlılara bile yapılan cebir ve tazyik ve tard ve teb'îdleri görmüyor musunuz?» Beyannamenin nihayetine doğru Trakyalıların her vasıta ve tarik ile bu hevlnâk vaziyetten kurtulmak için Venizelos Hükümetine karşı muhalefet ibraz etmeleri lüzumu tekrar tavsiye ediliyor. Ve bu beyanname hilâfına hareket edenlerin idama mahkûm olacağı ilâve ediliyor. Bu beyan-

nameler hemen polis müdürü Miralay Anagnesto Povlo'ya verilmiştir. Kendisi Miralay Jandarma Kumandanı Kaymakam Canbolat, Vali-i umumî Sahtoris ile bâdelmüzakere mütecasirlerin derdestlerine dair zabıtanın faaliyet esasları vazedilmiştir.

Mevcut kanaate göre mezkûr beyannamelerin failleri, Trakya ahalisinin Venizelos lehindeki efkâr ve hissiyatını bu vesaitle tâmim etmeye çalışan Atina ve Selânik muhalifleridir.

RESMÎ TEBLİĞ

27 Kânunuevvel 36

1 — Garp Cephesi,

Karamürsel mıntıkasında Dere Köyüne taarruz eden düşman, tarafımızdan yapılan mukabil taarruzla Laledere garbına kadar tard edilmiş ve takib edilmekte bulunmuştur. Düşman esna-i ricatta Dereköy ve Lâledere'yi yakmış ve beş islâm çocuğu ile bir kadını şehid etmiştir.

Keşif kollarımız, Borlu şimalinde, Şeliklere gelmek isteyen düşman keşif kollarını dağıtmıştır.

Kuvvetli keşif kolumuz Kula'nın beş kilometre şimalinde Golde kariyesine giderek keşif yapmış ve bu esnada tesadüf ettiği kuvvetli düşman keşif kollarını bilmüsademe tard etmiştir.

2 — Adana Cephesi:

Ayıntap mıntıkasında düşman öğleden evvel ve öğleden sonra şehre birkaç mermi endaht etmiş ve tarafeynden hafif makineli tüfek ve piyade ateşi teati olunmuştur.

Kozan mıntıkasında Seyhan şarkında sunuf-u muhtelifeden mürekkep bir düşman müfrezesiyle vaki olan muharebe akşama kadar devam etmiş ve düşman Adana'ya çekilmeye mecbur edilmiştir. Düşmanın hayli mecruhu meyanında iki zabitinin de bulunduğu anlaşılmıştır.

Bir Suikast Etrafında

Ankara: 27 Kânunuevvel - Tebriz'de Ahali Fırkası Reisi Şeyh Mehmed'in katli (Telgrafın bu kısmı karışık gelmiştir.) ahali arasında derin bir heyecan ve infial uyandırmış ve mumaileyhin katlolunduğu gün Tebriz'de büyük bir nümayiş yapılmıştır. Rumiye ve Süleymaniye ehalisinin de bu hadise üzerine resmen matem tutmaları için Tebrizliler tarafından kendilerine talimat verilmiştir. Halkın günden güne artan galeyanı karşısında pek müşkil bir mevkide kalan Tebriz İngiliz Konsoloshanesi ile İngiliz Bankası Hemedan'a çekilmek için tedarikâtta bulunmaktadır.

Bir Konferans Daha!

Ankara: 27 Kânunuevvel - Fransa İngiltere ve İtalya Başvekillerinin Kânunuevvelin yirmisekizinde içtima edecekleri Paris'ten resmen bildirilmektedir. Konferans Fransa'nın Nis veya Kan şehrinde akdedilecektir. Bu konferansta Anadolu ile sulh akdetmek için Kont İsforça tarafından vaki olunan teklifât müzakere olunacaktır.

İtalya'da İğtişaş

İtalya'da Milan vesair büyük şehirlerinde Harb-ı Umumide yaralı ve mâlûl kalmak suretiyle duçar-ı felâket olan askerler tarafından Hükümete karşı büyük nümayişler yapılmıştır. Milan sokaklarında kızıl bayraklarla ihtilâl marşları söyleyerek dolaşan nümayişçiler gayet heyecanlı nutuklar vermişler ve nihayetlerinde (kahrolsun sermayeciler) «kahrolsun emperyalistler» diye feryad etmişlerdir. Sermayecilerin menafii için senelerce sefalet çeken Harb-ı Umumi mâlûlleri hayatlarının ıslahı için birçok metâlib dermeyân etmişlerdir.

Avrupa'da İşsizlik

İngiltere'de, İsveç'te, Danimarka'da vesair Garbi Avrupa memleketlerinde işsizlik günden güne artmaktadır. İngiltere Hükümet propogandacıları, işçilerin iş bulunan Şurâlar Rusyasına ve bilhassa Kırım'a gönderilmelerine dair propoganda yapmaktadırlar.

Afrika'da Komünizm Fikirleri

Cezayir'de, Mısır'da komünist inkılâb fikirleri inkişâf etmektedir. Yerli ahâli, arazi işlerinin ictimaî bir hâle ifrağını talep etmektedir.

Ç — Slovakya'da İnkılâp Harekâtı

Ç — Slovakya'da komünizme doğru inkılâp harekâtı günden güne kuvvetlenmektedir. «Zuliç» hükümet devairi komünistler tarafından işgâl edildiği gibi «Vardi»deki askeri kışla da zaptedilmiştir.

Macaristan Kömür Buhranı

Macaristan'da kömürsüzlükten dolayı yolcu şimendüferleri tatil edilmiştir.

Telsiz Telefon Tecrübeleri

Moskova ile Çilyamiski arasında yapılan telsiz telefon tecrübeleri büyük bir muaffakiyetle neticelenmiştir.

Bir Komünist Gazete Daha

Riga'da (İzvestia) ünvaniyle yeni bir inkılâpçı komünist gazetesi intişara başlamıştır.

Komünist Tatil Çalışması

İzveski Tuz Depolarında yakında tertib olunan tatil saatleri çalışmasında, depolardan istasyona (20.000) punt tuz nakledilmiştir.

Zâyiîn İhyası

Aleksandrovski kazasında bulunan on adet iplik ve mensucat fabrikası tamir edilerek kemal-ı faaliyetle işlemeye başlamıştır. On fabrikada yirmi binden fazla amele çalışmaktadır.

Şuralar Hakimiyetinin Faaliyeti

Umum Rusya Şuraları Merkezi İcra Komitesinin nâşir-i efkârı olan İzvestia gazetesinde Umum Şuralar Müttehidesinin muhtelif mesafelerdeki faaliyetine dair şayan-ı dikkat bir ihsâiyat cetveli tertib ve neşredilmiştir. Bu neşriyâta nazaran tasfiye-i cehalet için (210.000) mekteb açılmış ve (2.800.000) zavallı okur yazar bir hale getirilmiştir. Köyler iktisadiyât ve ihsaiyâtı gösteriyor ki Rus köylüsünün mühim bir kısmı nimet-i irfana mazhar olmuşlardır. Ve bunların hususât-ı hayatiyeleri de fevkalâde terâkki ve inkişâfa malik olmaktadır. Birçok ziraat makinaları tamir edilmiş ve iştirak-i mesai temin edilmiştir Evvelce vesaitsizlik yüzünden ekilmeyen topraklar şimdi zer'edilebilmektedir. Bunlardan başka 1920 senesi zarfında Şurâlar Hükümeti tarafından 1040 adet elektrik istasyonu tesis edilmiştir.

VEREME KARŞI DEVA

Bir Fransız Aliminin Yeni Bir Keşfi

Pastör Enstitüsü etibbasından Doktor Kalmet Enstitünün son zamanında pek mühim bir keşfinden bahsediyor. Henüz pek o kadar müsbet netice vermemekle beraber bu keşif sayesinde hayvanat-ı bakariyeye yapılacak telkihât ile veremli sütler ortadan kalkacaktır.

Vereme nihayet verilecek deva veya tarz-ı tedavi henüz fiilî neticeler vermekten uzak bulunduğundan Doktor Kalmet diğer bir arkadaşı Baytar Gern ile veremi intâç eden avâmilî ortadan kaldırmaya karar vermişlerdir. Bu yeni doktor tecrübelerine 1908 de Lil'de başlamışlardır. On inekten dördünü tecrübe ve diğer altısını aşı için ayırmışlar ve sonra bu ineklerin hepsini birden veremli beş ineğin bulunduğu bir hususi ahıra yerleştirmişlerdir. Fakat 1915 te Almanların harekâtı bu tecrübeye mâni olmuştu. Fakat o zamana kadar elde edilen tecrübeler şayan-ı memnuniyet neticeler vermiştir. Keşfettikleri aşı ile aşıladıkları altı inek sağ ve salim çıktığı halde aşısız olan ineklerden üçünün vereme tutulduğunu görmüşlerdir. Bundan sonra iki doktor artık aşının damarlara konulan bir miktariyle âfetin önüne geçileceğine kâni bulunuyorlardı.

Hülâsa iki âlim artık bir aşı keşfetmişlerdir. Bunun ehemmiyeti pek çoktur ve herkesin ve bilhassa çocukların sihhati hususundaki endişeleri bertaraf edebilecek bir mahiyettedir. Acaba ineklerden sonra insanların da hayatı bu âfete karşı temin edilebilinecek mi? Buna henüz müsbet cevap verilemez ise de veremli sütleri emdiklerinden dolayı sihhatleri haleldâr olan yavruların istikbâli artık taht-ı emniyette demektir Bunu biraz da Doktor Kalmet'in ağzından dinliyelim, Doktor diyor ki:

— Bu keşif henüz tamam değildir, belki itmamı için önümüzde seneler vardır. Binaenaleyh şimdilik efkârı-ı umumiyeyi bununla işgâl etmek nâbemevsimdir. Neticesi muhakkak olmıyan ümitlerden ictinap edilmelidir. Daha şimdiden birtakım netâyiç elde ettiğimiz doğrudur. Taharriyâtımızda muaffakiyet-i tamme hasıl olursa o zaman veremsiz süt istihsâli mümkün olabilecektir. Fakat tecrübe senelere muhtaçtır. Bulduğumuz aşının insanların için bir zararı olmıyacağına kaniiz, fakat bunun için daha senelerce muhtelif hayvanlar ve bilhassa şempanzeler üzerinde tecrübeler yapacağız. Fakat bunlar Fransa'da çok pahalı olduğundan bu hayvanların memleketi olan Gine'de ihtiyacımıza kâfi gelecek miktarda tedârik eyliyeceğiz. Gerçi orada şempanzenin adedi 25 frangı tecavüz etmemekle beraber bu husus için sermaye lâzımdır. Ondan sonra işe koyulacağız.

İnsanlar üzerindeki tecrübemize gelince ancak bu veremli muhitlerden uzak bir yerde yâni dünyada verem olmıyan bir havalide yapılmalıdır.

Meselâ Garbi Afrika Adaları üzerinde yerli ahâlinin bulunduğu bir yerde may-

munlar üzerinde tecrübelere devam edilmesi lâzımdır. Bunun için ilm-i fen ile alâkadar beşeriyete hizmet arzusunda bulunan zevatı teşrik ettirmek istiyoruz. Bundan maada aynı zamanda pek büyük ve muhtelif hastalıklar da vesait ile tetkik edilecektir.

Sarı humma, tifüs, kızıl, kızamık, çiçek gibi hastalıklar bunlar meyanına dahildir.

Görülüyor ki mesele basit değildir neticeden fen beşeriyet alâkadardır.

HİLÂL ÇAMAŞIR HANESİ

		Fiatı
Don gömlek vesaire		10
Yaka çorap	»	50

Biavnihiteâla bu defa sıhhi ve fenni bir surette çamaşır yıkamak için bir çamaşırhane açtım. Ucuzluğa riayet ve bilhassa sihhat için temizliğe dikkat cihetini en birinci vazife bildim. Muhterem müşterilerim temizlik için emniyet-i kalbiyesini temin edecek her türlü fedakârlık sarf olunacak sökük gibi dahi nevakısı ikmâl olunacaktır. Aile çamaşırlarını kabul ederek İstanbul usûlü çamaşırlar bovataya konup çivitlettirilecektir. Ve muntazaman ütületirilerek teslim edilecektir. Frenk gömlek ve yakalık vesair hernevi çamaşır siparişleri de ölçü üzerine kabul ve hazırları da bulundurulacaktır.

Zincirli Camii Şerif altında
Ayaşlı Sait Beyzade
Tevfik

İhzarat ve Tedarikât Komisyonundan:

Numünesi İhzarat Komisyonunda mahfuz yüzde on teminat mukabili bir ayda teslim edilmek üzere on bin çift müstâmel fotinin beher müceddet çifti üçyüz on müstâmellik çift de yüz dokuz kuruşta talibi uhdesindedir. Münakasaya iştirak etmek istiyenlerin her gün bâdezzeval saat ikide İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§

Cihet-i askeriye için lüzumu olan ikibin eğer takımının beheri bin seksen kuruşta talibi uhdesindedir. Münakasaya iştirak etmek istiyenlerin hergün bâdezzeval saat ikide İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§

37.800 kilo erimiş sade mevki-i münakasaya vazedilmiştir. İtâya talip olanların İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§

3,000 kilo kızıl ve karaçayın beher kilosu 95 kuruşda
47,000 kilo toz şekerin » » 34 kuruşda
4,000 kilo ispermeçet mumunun » » 78 kuruşda
125,333 kilo birinci batum gazının beher » 70 kuruşda
20,000 kilo zeytin tanesinin beher kilosu 76 kuruşda

Kânunusâninin birinci günü ihale-i evveliyesi yapılacağından taliplerin İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§

Nısfı keçili ve nısfı zincirli onsekizbin düzine makaranın beher düzinesi yüz ondokuz kuruşda talibi uhdesindedir. Şeraiti anlamak ve münakasaya iştirâk etmek istiyenlerin hergün badezzeval saat ikide

İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§

Dört yüz metre mikâbı kereste ve tahtanın beher metre mikâbı ikibin sekizyüz elli kuruşda talibi uhdesindedir.

1-1-37 Cumartesi günü ihale-i evveliyesi ve kırksekiz saat sonra ihale-i katiyesi yapılacaktır. Taliplerin yevm-i mezkûrede İhzarât ve Tedarikât Komisyonunda hazır bulunmaları ilân olunur.

31

[Yeni Dünya] Matbaasında tab olunmuştur.

YARINDAN İTİBAREN BİR SÜTUNUMUZU HUSUSİ VE RESMİ İLÂNATA TAHSİS EYLİYORUZ. FEVKÂLÂDE TESHİLAT İBRAZ OLUNACAKTIR.

یکی دنیا

بر مسئله حل

سوویه‌تلرله انگلیزلر آراسنده کی معاهده

چیچه‌برین یولداشلك مهم بر نوطه‌سی

یکی دنیانك خصوصی تلغرافلری

ایشه قادینلر بیله قاریشمشلردر.

رالليس قابینه‌سنك عدم استعفا قراری

ائتلافجیلر نوطه‌یی نصل وردیلر

ائتلافجیلرك سفیرلری نه‌یاپه‌جقلر؟

معهود نوطه‌نك هر طرفده‌کی تأثیراتی

آزانسك تبلیغ ایتدیکی مهم خبرلر

اجتماعیات حاضره

موقوا تلسزیت تشبعاتی

انقره ده بر مکتب صنایع وار!

رسمی تبلیغ

بیانامهٔ رسمی

Numara : 83

Her nevi evrak ve mekâtîp münhasıran sahib-i imtiyaz Arif Oruç yoldaş nâmına gönderilmelidir.

Müdir-i Mesûl ve başmuharrir: Hakkı Behiç

Çarşamba 29 Kânunuevvel 336
19 Rebiülâhir 1339

Günü geçmiş nüshalar 20 kuruştur.

Nüshası 5 kuruştur.

Dünyanın Emekçileri Birleşiniz!...

SEYYARE

YENİ DÜNYA

«Cumaertesinden maadâ her gün neşrolunur Türkiye Komünist Gazetesidir»

Yıl : 1

Telgraf adresi : Ankara Yeni Dünya

İdarehânesi

Ankara Komünist Fırkası Merkez-i Umûmîsinde (Yeni Dünya) Matbaası İlânât ücreti idare memuriyle kararlaştırılır

			İştirak Şeraiti için
Seneliği	1200	Memâlik-i ecnebiye	1800
Altı aylığı	650	» »	900
Üç aylığı	400	» »	Yoktur

Nüshası 5 kuruştur.

BİR MESELECİK

Her şeyin bir zamanı vardır. «Guguk» bile vakitsiz ötmez derler. İyi, fakat biz her meselenin kendi kendine sâha-i imkâna girmesini bekleyecek kadar safdillik gösterecek olursak, bilâhare karşımıza çok muğlâk çok karışık işler çıkacaktır.

Zaman ve hatta mekân müsait iken, İnkılâb'ın takip eylemekte olduğu tekâmül devreleri esnasında biraz da ihtiyâcât-ı katiyye ve zaruriyemizi kendimiz temin etmek mecburiyetinde bulunuyoruz. Bu âna kadar sakîm bir îtiyâda tâbi olduk ki, yan gelip yatmaktan başka hiç birşeyle ülfet ve ünsiyet etmemiş olan halk, ne beş para sahibi olmuş bulunuyor ve ne de bir sanat sahibi. Ne kadar gariptir ki, bizde kızlar bile sanatkârâna varmak istemiyorlar. Bu, ne fena bir âdettir. Halbuki, dünyanın en nâmuslu, en halûk ve en mütevazı insanları kimlerdir? Zaten bu yoksulluk içinde kaç tane sanat sahibi gösterebiliriz ki, memlekete nâfi olmuştur. Bilemiyoruz ama, daha keyfiyette en ziyâde Hükümet'i tahdiye etmek icap eylemektedir. Burada İnkılâp Hükümeti'ne râci olan mesuliyet pek hafiftir. Lâşey mesâbesindedir. Çünkü, Hükümet-i Hâzıra'nın bu gibi mesaili lâyık olduğu ehemmiyetle telâkki eyleyip karşılaması için, evvelemirde âzâdeser kalması elzemdir. Bu ise bugün için kabilmidir? diyenler bulunuyor. Kaziyye hiç de öyle değildir. Bir hükümet, halden ziyade istikbâli temine, istikbali düşünmeye mecburdur. Yoksa, hâl-i hâzırı idâme ettirmek kadar kolay birşey yoktur. Biz bugün için değil, yarın, öbürgün ve daha ilerisi için yaşamak, pâyedâr olmak endişesiyle değilmidir ki bu mücadele-i azmîye atılmış bulunduk. Zan eder isek «Allah Kerim» nazariyesine ittibâ edilecek demler çoktan gelip geçmiştir. Esasen, neyimize güveniyoruz. Kuvvetle cendilikle, harp ve darp ile bu hayat gıllıgışları arasında bir çift papuç bile temin edemeyiz. Kaldı ki diğer husûsât-ı mübreme ve müstâcele, yüreğimiz yanıyor da söylüyoruz.

Niçin? vergileri arttırıyoruz. Tabii arttıracağız ihtiyaç olmasa böyle bir tedbire tevessül edilmezdi elbette bundan şikâyet etmeye kimsenin ne dili varır ne de hakkı vardır. Kazanç da o nisbette tereffu eylemiştir. Lâkin kazananlar kimlerdir? Ne gibi şerait altında bu parayı ceplerine dolduruyorlar? Sonra memleketin serveti nereye gidiyor? Bir kere bu cihet derpiş edilecek olursa, akıl ve iz'an sahibi olan dûrendiş bir zât için, intihar etmek en doğru ve en kestirme bir yol olmazmı? İnkılâb içinde, mücadele anlarında biz, bu acıyı hissedemiyoruz.. Yarın muhakkaktır. Yüzde yüzdür. Henüz Anadolu kendisini, bol bol idâre edebilecek bir halde olduğu dolayısiyledir ki, bazı ihtiyaçlar göze batmıyor, görülmüyor. Hakikatte ise, elimizde habbe-i vâhide bile yoktur. Her şey hariçten tedârik ediliyor. Bu mecburiyet karşısında dahili servet elden ele döne dolaşa bir iki limanından akıp gidiyor. Gelenden gümrük alıyoruz.

Çok güzel. Acaba, bu gümrük resmini kim veriyor? Hâriç mi, biz mi? Filhakika her devletin gümrük rüsûmu dehşetli bir yüktür. Öyle zannediyoruz ki, rüsûm-u mezkûre vâridat temini için değil, memâlik-i ecnebiyede sanayi-i dahiliyenin himâye, revacı için tarh edilmiştir. Ve bu, büyük, ince bir meseledir. Bu nisbette dahi basit. Böyle bir şeyden ecnebi tüccarlar zerre kadar müteessir olmazlar. Olmayacakları da dergârdır. Buna mukabil, bizim ittihaz ettiğimiz tedâbir nedir? Anadolu'nun istihsâlâtı, münhasıran birkaç nevi mevaddan ibarettir. Bunlar memleketten ihraç edildiği takdirde memleket iktisâden mahvolmaya mahkûmdur. Elimizde bulunan cins ve nevi mâlûm maddelerin ihracına mukabil, istihlâkât nevi o derece teaddüt ve tahâlüf eyliyor ki, işin içinden çıkmak halli düşvar bir muadele şekline inkılâb ediyor.

Emsaliyle görüp veya hissediyoruz ki, şimdiki harpler, şimdiki mücadeleler, sâbık anânâtı silkip atmıştır. Karşımızda bir

Sovyetler Cumhuriyeti var ki, bütün cihana muhâsım olduğu halde en şedit düşmanlariyle ezcümle İngiltere ile ve mesela Amerika ile vâsi mikyasta ticaret muahedeleri aktediyor. Rusya'daki Sovyetler İdaresi'nin memâlik-i ecnebiyeden celbedeceği mevâda mukâbil, ecnebi devletlere verecek parası varmıdır? Olsa bile hâl-i hâzırda eldeki altın parayı çıkaracak kadar safdil bir idare memuru tasavvur edilebilir mi? Şu halde bu hükümetlerin aktettikleri mukavelenâmeler mûcibince yalnız «mübadele esasâtını kabul etmiş olmaları icap etmektedir.

Rusya'nın ihtiyacı, bizden çok fazla olduğunu inkâr etmek âdeta bir cinnet olmuş olmaz mı? Ama, onlar, başlarının çaresini arıyorlar ve buluyorlar. Bizim bu babda ne gibi tasavvurlarımız bulunduğu elyevm meçhûlümüzdür. Belki, biz de bu gibi teşebbüsât-ı iktisadiyeye girişmiş bulunuyoruz. Doğrudan doğruya hatt-ı alâka etmiş olduğumuz İstanbul'la alış veriş etmelidir, ve birkaç muhtekir komüsyoncuyu kazandırmaktan ise, re'sen Amerika veya İtalyan şirketleriyle anlaşmak daha doğru birşey olmaz mı? Arada vasıta-i mübâdele Hükümet olur, daha muntazam daha seri iş yapılmış olur. Ve bu kanaatteyiz ki, mübâdele esâsâtı tekarrur ettiği taktirde, gümrük ücûrâtından başka, Anadolu'da ihraç edilecek olan mevad fiyatları üzerine yapılacak zemâimden dahi istifâde temin edilmiş olur. Halk değeri ile verdiğine karşılık, hadd-ı lâyıkında bir fiyatla ihtiyacını temin eder. Böyle birşeyden memlekette, halk da, Hükümet'te maaziyadeten istifade etmiş olmaz mı? Muhakkaktır ki bizim düşüncelerimiz arasında, siyaseten nazar-ı itibara alınmaması melzum cihetleri vardır. Fakat o mevânii bertaraf etmek kabil değilmidir? Etraf şöyle bir yoklandırılsa...

Arif Oruç

Yeni Dünya Şüyûnu :

SOVYETLERLE İNGİLİZLER ARASINDAKİ MUAHEDE

(Jurnal) Gazetesi'nin Londra muhabiri mühim izâhât veriyor.

Antalya: 20 Kânunuevvel - Jurnal Gazetesi'nin Londra muhabiri Sovyetler Rusyası ile İngiltere Hükümeti arasındaki îtilâfa dair âtideki mâlûmatı vermektedir.

Sovyetler ile aktedilecek olan ticaret muahedesi projesi, İngiltere Kabinesi tarafından tasvip edilmiş ve (Krasin)'in taht-ı riyâsetindeki Bolşevik Heyet-i Mahsûsası'na tevdi olunmuştur. Meskûr îtilâfnâme, Sovyet Hükümeti'nin tastikine iktiran etmek üzere Moskova'ya irsal kılınacaktır. Bu muahedenin on günden ziyade tehir-i tastiki ümit edilmemektedir.

İngiltere Hükümeti, muamelât-ı ticariyeye karşı, teminat mukabilinde olarak Londra'da bırakılacak olan altınları hakkında mühim müsâdatta bulunmuştur. Mezkûr altınlar üzerine Rusya'nın eski borçlarını temin maksadıyla haciz vaz edilmeyecektir. Rus menâfiine mugâyir olarak aktolunacak muahededen istinbat edilebilecek her nevi hukuk tanınmayacaktır. Yine bu muahede-i îtilâfide Rusya'nın eski taahhüdâtına ait her türlü mesailin sulh-u umûmî konferansına râci olacağı zikredilmiştir.

ÇİÇERİN YOLDAŞ'IN MÜHİM BİR NOTASI

Antalya: 20 Kânunuevvel - Ahîren Kırım cephesinde müzmahil ve perişan olan Vrankel İngiliz ve Fransız'ların himayesinde olarak ötede beride ellerine geçen bütün Rus vapurlarıyla firar ettikleri ve Moda pişigâhında, Makriköy önünde Çanakkale ve Limni açıklarında seyyar karargâhlar kurdukları mâlûmdur. Esasen bugün

Şûrâlar Cumhuriyeti'ni bilârakip tesis etmiş olan Rusya'nın bu muazzam mirasının yabancı ellerde kalması Sovyet Hükümeti'ni fena halde izâbetmiş ve bervech-i zîr bir notayı İtilâfçı Hükümetler'e tevdi etmiştir. «Öteden beri yekvücut Rusya'ya» karşı siyasi, iktisadi müşgülâtlar ihdâsı umde-i siyaset ittihaz etmiş olan İtilâf Zümresi'nin, bir hükümetin kendi hakkına ait husûsât-ı mühimede bu siyasette devam etmeleri şâyân-ı teessüftür. İtilâf Devletleri sâbık Rusya ticaret vapurlarının Vrankel'e ait umûr-u husûsât-ı askeriye ve ticaretiyede istimallerine müsaade ve muavenet etmeleri keyfiyetini şiddetle protesto ve Rusya ahalisinin hakk-ı sarihi olan bu vapurların bilâimhal sahib-i hakikisine iadesini talep eylerim.»

Hariciye Komiseri
Çiçerin

Aynı mealde kaleme alınmış olan bu nota İngiltere, Fransa ve İtalya Hükümetleri'ne tevdi olunmuştur. İtalya'nın Şûrâlar Hükümeti'ni iltizam eder bir vaz-ı siyasi aldığı kuvvetle rivayet edilmektedir.

Eski dünya yeni dünyaya doğru:

YENİ DÜNYA'NIN HUSUSİ TELGRAFLARI

Kral Konstantin Kaç Rey Kazandı • Kadınlar da Karıştılar • Rallis İstifa Etmedi • Notayı Nasıl Tebliğ Eylediler • Notaya Verilen Cevap • Atina'daki Süfera Meselesi

Antalya: 20 Kânunuevvel - Atina'da intişar eden Yunanca varakpâreler, Kral Konstantin tarafından ibraz edilmiş olan ekseriyet hakkında tafsilât-ı mütemmime vermektedirler. Bu babda, «Etniki» nâmındaki varakanın verdiği mâlûmata nazaran, ârây-i umumiye, kemâl-i sükûnetle icra edilmiştir. Yalnız Atina'da onbeş daire-i intihâbiyede Konstantin lehine (13,699) rey verilmiş ve mezkûr devairde yalnız (99) kişi Kral'a muhalif rey ita eylemiştir. Bu hesaba nazaran Yunan gazetelerinin neşreyledikleri mukayeseli bir cetvelde ârây-i umumiye neticesinde Kral'ın avdetine muhalefet edenlerin yüzde onu nisbetinde olduğu zikredilmektedir.

Yalnız Atina'ya inhisar eden mezkûr mukayeseden mâdaa, hemen Yunanistan'ın her tarafında Konstantin lehine hareket edilmiş olup, umum Yunanistan'da taayyün eden ârâ neticesinde «150000» ancak binde ikisinin Kral'a rey vermekten istinkâf eylemiş olduğu tahakkuk etmiştir. Diğer taraftan İzmir'den dahi Kral'ın avdetini «11109» müntehip kabul etmiş ve yalnız dokuzyüz kişi Konstantin'e muhalefet eylemiştir.

İŞE KADINLAR BİLE KARIŞMIŞLARDIR

Antalya: 20 Kânunuevvel - Kral Konstantin meselesinde Atina'daki kadınlar pek mühim roller ifa eylemişlerdir. Mevzubahs «Etniki» varakasının kaydettiği fıkralardan anlaşılmakta olduğu veçhile, Konstantin'in ibraz-ı muaffakiyet ettiği tahakkuk eder etmez, Atina kadınları büyük bir nümayiş tertip etmişler ve (50000) kişilik bir cem-i gafîr ile Düvel-i İtilâfiye sefarethânelerinin önüne giderek tahkiratta bulunmuşlardır.

RALLİS KABİNESİNİN ADEM-İ İSTİFA KARARI

Antalya: 20 Kânunuevvel - Yunan başvekili (Rallis) istifa eylemiş ise de, Gonâris ile merkum arasında geçen uzun bir müzakereyi müteakip, Yunan kabinesinin her-

şeye rağmen istifa etmesi hususu takarrur eylemiştir. (Rallis) bu hususta Yunan gazetelerine kati beyanatta bulunarak «ahvâlin müşgülâtını nazar-ı itibara aldığı için katiyen istifa etmemeye karar vermiş olduğunu» beyan eylemiştir. Yunan ajansının dün icra ettiği tebligattan: Aleksandır Zaimis'in yeni kabineyi teşkil edeceğine dair deverân eyleyen havâdisleri resmen tekzip eylediği anlaşılmaktadır. Kral Konstantin' el'an Müttefiklerin evvelce vermiş oldukları not hilâfına olarak, Hükümet'in siyasetini tayin eylememiştir. Yunanistan'da amik bir sükûnet-i siyasiye vardır

İTİLÂFCILAR NOTAYI NASIL VERDİLER

Antalya : 20 Kânunuevvel - Londra Konferansı'nın Yunanistan meselesine dair kati bir karar vermemiş olduğu mâlûm dur. Yalnız Müttefikler Yunan Hükümeti'ne müşterek bir nota vermişler ve bu notaya ümit eyledikleri cevabı alamamaları dolayısiyle, daha kati ve müstâcel bir karar verilmesi zımnında (Nis) şehrinde yeni baştan bir konferans aktine teşebbüs eylemişlerdir. Bu konferans Kânunuevvel'in 26 ıncı günü (dün) Nis'de akt-i ictima eyleyecektir. (Luid Corc) kaplıcalara gideceği bahanesiyle Londradan müfârekât eylemiş ve (Nis'e) vuslat etmiştir. İtilâf Devletleri'nin geçen (Londra) Konferansı'nda verdikleri karar üzerine Yunan Hükümeti nezdinde icra eyledikleri teşebbüsâta dair Atina'dan tafsilât-ı lâzime vürud eylemiştir.

Atina'dan vâki olan işârât-ı resmiyeye göre, Müttefiklerin müşterek notası evvelâ, İngiliz sefiri Gramvill tarafından Başvekil Rallis'e şifahen bildirilmiş ve İngiltere ile Müttefiklerinin Yunan Hükümeti'ne resmi ve tahrirî bir nota tevdi edecekleri hususu tebliğ kılınmıştır. Aynı günde bâdezzeval saat yedibuçukta İngiltere, Fransa ve İtalya sefirleri müşterek Yunan Hariciye Nezaretine giderek Başvekil Rallis'e kalem-i siyasîde mâhut notayı tevdi eylemişlerdir. Müşterek notayı alan Rallis Harbiye Nazırı Gonâris ile uzun müddet müzâkerâtta bulunmuş, öğleden sonra Yunan heyeti ..... dahi Yunan Başvekili'nin kalem-i siyasîsinde ictima ederek üç saat ahvâl vaziyet-i siyasiyesini müzakere eylemişlerdir. Başvekil müzakerâtın hitamından sonra saraya azimet ederek Kral ile de uzun müddet müdâvele-i efkârda bulunmuştur.

Bâdehû Rallis, şûbe müdürânını dahi nezdine davet ederek İtilâf Devletlerine verilen cevâbî notanın tahrir ve tanzimi ile iştigâl eylemiştir. Yunan Hükümeti'nin İngiltere sefaretine verdiği cevap matlûba tevâfuk etmediği için, Müttefikler tekrar Nis şehrinde bir konferans aktederek muharrerât-ı seria ittihaz edeceklerdir.

İTİLÂFCILARIN SEFİRLERİ NE YAPACAKLAR?

Antalya: 20 Kânunuevvel - Bu mehâfil-i ecnebiyede temin edildiğine nazaran, İtilâf Devletleri, «Nis» Konferansı'nın netice-i müzakerâtına kadar, Yunanistan Hükümeti'yle münâsebât-ı siyasiyede bulunmamaları lüzûmunu Atina'da sefirlerine iş'ar eylemişlerdir. Yalnız İtalyan sefiri Hükümet-i metbuasından böyle bir emir telâkki eylememiştir.

Diğer taraftan Selânik Hükümet-i Muvakkate'si nezdinde bulunan İtilâf delegeleri Selânik'den müfârekât etmişlerdir.

(Yeni Dünya - Selânik'de bir Hükümet-i Muvakkate mevcut olup olmadığını bilemiyoruz. Herhalde bu meseleyi tavzih edeceğiz.)

MÂHUT NOTANIN HER TARAFTAKİ TESİRÂTI

Antalya: 20 Kânunuevvel - Avrupa gazeteleri Yunanistan'a verilmiş olan nota hakkında yekdiğerini nâkız mütalaatı neşreylemektedirler. (Eksesiyor) nâmındaki

gazete bu babda mütalaat-i âtiyeyi serdeylemektedir.

«Bu nota, Yunan mehâfil-i siyasiyesinde amik bir tesir hâsıl edecektir. Fransa, nokta-i nazarını kabul ettirebilmiştir. Çünkü bu en amelî ve en mâkûl nokta-i nazar idi. Kral Konstantin Yununistan'a avdet etti. Bu avdet, Yunanistan ile aktedilmiş olan bütün itilâfların bilfiil hükümden sukûtu manâsınadır. Binaenaleyh, Müttefikler Yunanistan'a karşı bütün taahhütlerinden tecerrüt etmiş bir halde bulunacaklardır.»

Diğer taraftan «Mesacers» Gazetesi dahi, İngiltere, Fransa, İtalya beynindeki itilâftan izhar-ı memnûniyet ederek, Yunanistan'a gönderilen notayı Yunan Milleti' nin nazar-ı itibara almasından şüphe eylemektedir. Ve mevki-i iktidarda bulunan rical tarafından Kral lehine yapılan propagandanın iyi ..... eylediğini kaydetmektedir.

AJANSIN TEBLİĞ ETTİĞİ MÜHİM HABERLER

Ankara: 28 Kânunuevvel - İstanbul'da Birinci Divân-ı Harb-i Örfî'de Kuvvay-i Milliye'cilik ve tehcir ceraimiyle maznun jandarma zâbitânından Hâfız Ali Efendi ve rüfekâsı Yüzbaşı Cemil Polis Cevdet, Hacı Lütfü Çanakkale tehciriyle maznun Edip Efendi'lerin beraatına İkinci Divân-ı Harb' de silâh kaçakçılık cürmüyle maznun Bahçıvan Halit, Râmiz, Murtaza nalbant İbrahim'in Yalova kazası kaymakam vekili iken terk-i vazife edip Kuvvay-i Milliye ile tesis-i münâsebet etmekle maznun kaza-i mezkûr jandarma takım kumandanı ..... Kâmil Lütfü Bey'in aynı suretle beraatına karar verilmiştir.

Cemiyet-i hâzıra esaslı nevakısı muhtevidir. Her hatvede zenginlik ile züğürtlük hudutsuz tantana ve debdebe ile amik bir sefalet, en ağır mesai ile en ihtilalengiz atâlet, ilim ve cehil, fezail-i ulviye ile en müstekreh ve müstehcen rezail-i ahlâkiye tesâdüm eder. Hergün bu müsavâtsızlığın tevlit ettiği faciaları görmekteyiz.

Sanatgâh olan büyük şehirlerde daima tezat levhaları muvacehesinde bulunuyoruz. En ince ve müdebdeb sarayların civarından bedbenizleri açlıktan, emrâzdan solmuş biçâreler içlerini çeke çeke geçerler. O sarayların biintiha devairi bomboş durur iken bir takım zavallılar ikâmetgâhtan mahrûm, köprü altlarında sokak ortalarında gecelemeye mecburdurlar. Yahut sıhhat nokta-i nazarından en muhlik, havasız ziyâsız, râtıp yerlere sardalye gibi tıkılmış bir halde ikâmet ederler. Kar şiddetle nüzûl ettiği bir hengâmede fukara çırılçıplak titrer, halbuki, mağazalarda elbise vesair hernevi malzeme satılamadığından durur. Bir sürü bivâye aç ve biilâç çocuklar, edime-i nefisenin cemakânları içinde teşhir edildikleri dükkanların önünden geçerler. Milyonlarca halk, binlerce genç kız müptelây-ı fakrüddem kadınlar nice veremde zebun iken ölmiyecek derecede bir para tedariki için gece gündüz çalışırlar.

Meşhur darb-ı meseldir: «Çalışmayan yemek yememelidir!» Doğru fakat, asla bir iş görmemiş olanlardan ne kadar çoğu yemek yiyor. Ve nekadar bin kişi asla yemek yemedikleri halde çalışıyorlar. Halbuki bunlar bir tembel ve âtıl ordusunun israf ve sefahatte bulunması için sarf-ı mesai ediyorlar. Hayır! Havaic-i zaruriye gibi bazı şeyler vardır ki münhasıran - maasırların netice-i sa'yi ile elde edilebilir. Bu müsavâtsızlık yalnız (ahvâl-i maddiye) de değil (ahvâl-i maneviye)de de meşhûddur. Birçok erbab-ı zekâ ve dehâ nânpare taharrisi ile meşgul olarak meziyetlerini ibrâz edemezler; halbuki, diğerleri en mühim mesanide sahip olurlar. Mesai-i zihniye alelâde az para getirir Şüerâ ve hükemâ ile sıfrülyedlik hemzâddır. Bunlar vefatlarından sonra müstehâk oldukları şereflere nail olurlar. Tabiidir ki bu hâl en büyük netâyic-i muzirre-i iktisadiyye ve ahlâkiyyeye müncer olur. Bir taraftan fakrüzaruret tedrîs ve terbiye noksanı cinayetin en ehemmiyetlilerini tevlîd eder. Diğer taraftan, tembellik zengin tabakaların ahlâksızlığına bâdi olur. İşte bunun içindir ki hükümetler gâyet masraflı bir adalet makinası ile ekseriyya nâkafi müessesât-ı amme-i teâvüniyye idâmesine mecbur bulunuyorlar. Ahlâk nokta-i nazarında rekabet-i umumiye hırs, garez, hodgâmlık, haset, tamâ zemaime müncer olur. Tenâsur-u mütekâbil gibi şeyler cemiyet-i hazırada hususi madde kabilindendir. Herkes kendi menfaatine çalışır, zira bilir ki ledelhâce komşusundan ve âzası bulunduğu cemiyetten bir hayır yoktur.

Mazhâr-ı hüsn-ü tensik olmuş bir cemiyette ferdin sa'yi ammeye faide bahş olmalıdır. Halbuki bugün, ekseriya, birinin felâketi diğerinin saadetini tevlit ediyor. Cemiyetin hayrına olmayıp da bazı sevâikin ilcâsiyle vuku bulan sa'yin bu fena netice-i ahlâkiyesi bulunduğunu nazar-ı dikkatten dûr tutmamak lâzım gelir. Amele devr-i hazırda, eskiden olduğu gibi bir esirdir. Evvelce üserâyı sa'ye sevkeden kırbaç idi. Halbuki şimdi bu saik midelerini delen açlıktır. Ameleyi istihdâm edenler dahi esirdir sermayenin, rekâbetle, ticari buhranların, tatil-i eşgallerin zararların, fazla mahsülâtın, ilâahirihi kölesidir. Bunların mevkii bazen müstahdemlerinin mevkiinden daha güçtür. Hâl-ı hazır-ı ictimai iktisat nokta-ı nazarından da tezatlar ile mâlâmaldir. Kürre-i arz bol bol bütün insanları doyuracaktır. Mahsül yetiştirdiği her nevi zenginlikler bir kaç ele inhisar ettiği, emval-i maliye namesbûg bir surette ziyadeleştiği bir hengâmede bazı zavallıların açlıktan terk-i hayat ettikleri görülmektedir. Her tufanı himayeyi kendisine meslek bilen hayat ve mal aleyhine ikâ olunan cinayeti cezalandıran hayat ve asayiş-i am-

meyi vikaye ve siyânet için hesapsız sarfiyatta bulunan hükümetler ise milyonlarca vatandaşın fakr-ü sefalet saikasıyla ölüme ve intihara doğru gittiklerinden asla mütehassis olmuyor Sosyalizmin terakkiyâtı ammenin bu gibi nevakıs-ı ictimaiyeyi zamanımızda daha iyi anladığına delâlet eder. Birçokları bu mehâziri görüyor ve anlıyor. Bir çokları da bunlara bir deva olamıyacağı fikrindedir.

İddia ediyorlar ki: «İctimai adem-i musavât bir şer-i zaruridir. Ve her vakit mevcut idi. Hiç bir zaman da kaldırılamıyacaktır. Münasebât-ı ictimaiyede gaye-i emel hiç bir vakit yaklaşılamıyacak bir hedeftir. Zaten bugün bile emvâl-i mevcudeyi insanlar beyninde taksime teşebbüs etseler yarın eski müsavâtsızlık yine zühûr edecektir.»

Kezâlik bu müddeiler bir sayik-i sa'y-ü amel, bir emr-i terakki olmak üzere rekâbetin mehâsininden de bahs ediyorlar. Ve bu sayede eşyanın kıymeti indiği mârez-i ishâdda misâl olmak üzere gösteriyorlar. Bununla beraber her ra'şe-i siyasiyenin şiddetli bir buhran-ı iktisadi ile birlikte gitmemesini istersek maraz-i ictimai'ye bir ilâç bulmalıyız.

Eskişehir: Ali Şefik

RESMİ TEBLİĞ

28 Kânunuevvel 36

Bütün cephelerde şâyân-ı iş'ar bir hâdise olmamıştır.

BEYANNAME-İ RESMİ

Hiç bir kimse hiç bir sebep ve suretle Hükümet-i Merkeziyenin malûmâtı olmaksızın kuvvet toplamağa mezun değildir. Bu beyannamenin tebliği tarihinden evvel bu yolda teşebbüste bulunmuş olanlar varsa derhal kendilerini ve maksad-ı teşebbüslerini doğrudan doğruya bana bildireceklerdir. Aksi taktirde bu gibi müteşebbislerin asayiş-i dahili-i memleketi ihlâl ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetini izrâr ve ahal-i masume-i memleketi iğfâl töhmetleriyle ithâm olunacaklarını beyan ve ilân eylerim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi
Mustafa Kemal

MOSKOVA TELSİZİNİN TEBLİGATI

Buz Üzerinde Şümendüfer

Volga nehrinde buz üzerinde odun nakletmek üzere hususi ve muvakkat bir şümendüfer hattı temdit edilmiştir. Bu hat Moskova nehri aşağı kısmı ikinci hattı ile diğer mühim demiryollarını ittisâl ettirmektedir. Hat üzerinde yövmiye (100) vagon işleyebilmektedir.

Şark Gençleri Faaliyet Şûrâsı

8 Kânunusânide Bakü'de Umum Şark Memleketleri İnkılâpçı Gençleri murahhaslarından mürekkep Şark Gençleri Faaliyet Şurâsı Kongresi inikâd edecektir.

Mevad-ı İptidaiye İhzarâtı

Şurâlar Cumhuriyeti İaşe Teşkilâtı tarafından bu sene zarfında (80,000) pud kendir (90,000) pud keten ve (150,000) pud yün ihzâr edilmiştir. Geçen sene ancak (,500) pud keten ihzâr edilebilmiş ve yün ise kat'iyyen tedârik edilememiştir.

Tamboz Vilayetinde deri ve kösele ihzarâtı lüzumundan yüzde beş fazlasiyle ikmâl edilmiştir.

Bakü Petrol Hazâini

Bakü'de sevk edilmek üzere 500,000,000 puddan fazla gaz yağı, 150,000 pud benzin ihzâr edilmiştir. Petrol ihracâtı evvelkine nispetle on defa fazlalaşmıştır.

Tuz İhracâtı

İstavrapol Vilayeti tuz göllerinden 1920 senesi Teşrinievveli zarfında «120 000» pud tuz ihrâç edilmiştir. Koban-Çernemur dairesinde sene nihayetlerindeki aylık tuz ihracâtı 1000000 puda bâliğ olmaktadır. Şurâlar Konferansına selâmlar:

Aksa-i Şarkta Kamçatka şibihceziresi ahalisi kendilerinin Muvakkat İnkılâp Komiteleri vasıtasiyle Şurâlar 8. Kongresini tebrik etmekte ve yakın zamanda Şurâlar usul-i idaresi tahtında Rusya ile birleşebilecekleri ümidini izhâr ile hararetli selâmlar yollamaktadırlar.

Rusyasız Mümkün Değil

Amerika'nın yeni rehberi, Rusya hayat-ı iktisadiyesinin tabiî bir yola girmesi münasebetiyle Cemiyet-i Akvam'ın da kendisi ile iştirâke mecbur kalacağını beyan etmiştir.

Bolşeviklerin İstikbâl Programları

Daha ziyade dahili sanayi ve iktisadiyâtın ihya ve i'lâsı hususunda karar vermeye mütemâyil bulunan Sekizinci Şurâlar Kongresinde Lenin yoldaş «Bizim şimdiden sonra programımız daha az diplomat daha çok mühendis ve ziraatçi faaliyeti olmalıdır» demiştir.

Vesait-i Nakliye Teşkilâtında Bir Tahavvül

Rusya Komünist Merkezi-i Umumi kâtibi ve truk-u muhabir komiseri, ve Daire müdürü imzalarıyle neşr olunan resmi bir tâmime göre şimdiye kadar bahrî ve berrî vesait-i nakliye teşkilâtları huzurunda mürakaba icra etmekte bulunan (siyasi şubeler) (kommünist heyetleri) nin vazifeleri mahallerine ait olduğu «işçi, san'atdaş birlikleri»ne tevdi edilmiştir.

Siyasi şubeler: Henüz bütün İşçi San'atdaş Birlikleri efrâdı Kommünist Fırkasına dahil olmadıklarından kommünizm gayesine hareketler vuku bulmamasını temin maksadiyle ihdas edilmişti. Şimdi artık (İşçi San'atdaş Birlikleri) efrâdının kommünizm gayesine sadakatları tahakkuk ettiğinden şubelerin lüzumu kalmamıştır. Buna binaen idare hakkı gibi, murâkabe hakkı dahi mahallî (İşçi San'atdaşlar Birliğine) iade edilmiştir.

Rusya Kommünist Fırkasının Bir Ta·mimi

Kıymettar yoldaşlar! «Kadınlar Arasında Faaliyet» teşkilâtçılarının üçüncü kongresi, bu işlerde tecrübeli teşkilât adamlarının azlığından dolayı şehirler ve köylü kadınlar arasında faaliyet işlerinin bazı sektelere uğramakta olduğunu isbat etmiştir. Binaenaleyh Fırka Merkez-i Umumisi nezdindeki kadınlar arasında faaliyet şubesi tarafından böyle tecrübeli teşkilâtçılar yetiştirmek üzere iki aylık hususi kurslar açılacaktır. Kurslar 25 Kânunusânî 1921 tarihinde başlıyacaktır. Fırka Vilayet Komiteleri tarafından kadınlar arasında faaliyet işlerine memur olan birer yoldaşın Moskova'ya gönderilmesi ve gönderilecek yoldaşların iaşe ve ilbâslarının vilayetlerce temini rica olunur.

Rusya Kommünist Fırkası Katibi
Kadınlar Şubesi İşçileri Müdürü
Briorajenski

ANKARA'DA BİR MEKTEB-İ SANAYİ VAR

Ankara Vilâyetinin idaresinde bir mekteb-i sanayi var. Vilâyetler için temin edeceği fevaidi düşünerek vazi-i kanunun İdare-i Hususiyelere tevdi ettiği sanayi mekteplerinden bir tane de Ankara'da varmış deniliyor. Muhafaza edilen şu müessesenin bugünkü halini görüp memlekete acıma mak elden gelmez...

Vilâyet bütçesinin hin-i tanziminde Meclis-i Umumî tarafından ne yapılabileceği düşünülerek mektebe onüç bin sekizyüz yetmiş iki lira serpilivermiştir.

Bütçesinde müdür için 700 kuruş ve koca müesseseye kabul edilen 5 adetcik ustaya da beşyüz kuruştan sekizyüz kuruşa kadar maaş-i asli konulmuştur. Hariçte en adi usta yevmiye iki buçuk liraya çalışırken memleket için mühim olması lâzım gelen bir müesseseyi idare edecek müdür ve ustayı bu tahsisatla bulmak kabil olur mu?... Bir iptidai mektebinin müdürüne bile bundan fazla tahsisât verilirken hiç olmasa Sultaniler derecesinde haiz-i ehemmiyet olması lâzım gelen sanâyi için yediyüz kuruş maaşın ne kadar gülünç olduğunu söylemek bile fazladır. Hele ustaların maaşı!...

Mektep hem nazari hem ameli usta ister... Ayda asgari yetmiş lira kazanmaları mümkün iken İstanbul Sanayiinden yetişmiş birisi Almanya'da Ekkert alât-ı zirai-ye fabrikasında bulunmuş iki genç büyük mahrumiyet ve fedakârlığa katlanarak hizmetlerine devam ediyorlar. Şu fedakârlıklardan dolayı hükümetinin ne kendilerine ne de mektebe karşı ciddi bir yardımını göremiyen bu zavallıların daha ne kadar sebât edebilecekleri düşünülmelidir. Mekteb-i sanayii yalnız bu iki gencin gayreti yaşatıyor daha doğrusu mektep varmış dedirtiyor. Şimdiye kadar istikbâlden ümitvâr olarak çalışan şu zavallıların ümitleri kırılmak üzere...

Mektepte alât ve edavât namına hiç birşey yoktur. Demirhanesi dört nâtamam ocaktan marangozhanesi dört beş rendeden ibaret olduğu halde demirbaş eşya için bütçede üçyüz lira tahsisât vardır. Mekteb idaresi bunun yüz lirasını kundurahane için kalıp almaya ikiyüz lirasını da yataksız kalan çocuklara yatak almağa sarfetmesin...

Düşünülsün. Memleketin san'at için hissettiği azîm ihtiyaç karşısında bu şekilde bir mekteb-i sanayi olur mu!... Mektebe bu tahsisâtı vermek dört beş memurla dört beş çocuğu iaşe etmekten başka bir faide vermiyeceği aşikârdır. Tahsisâtı tezyid imkânı da bulunmazken acaba Meclis-i Umumi-i Vilâyet Mekteb-i Sanayi üzerine bir hatt-ı butlan çekerek işin içinden neden çıkıvermedi?

Milletin bin türlü fedakârlıkla verdiği vergilerden toplanan onüçbin liranın da havaya atılmasına nasıl razı oldu? Onüç bin lirayı böyle faidesiz bir surette sarf etmekten ise halktan almasa elbet daha iyi bir iş görmüş olurdu. Hükümetin umumi bütçesi yapılıyor. ..... Vilâyetin hususi bütçesi de yapılacaktır. Bu şekilde idame-i mevcudiyetinden faide yerine zarar gelen şu müesseseye İdare-i Hususiyeden mi, İdare-i Umumiyeden mi nereden ise ya tahsisat verilip hakiki bir san'at evi haline konulmalı yahut üzerine bir hüvelbâki levhası asarak gelen geçene fatiha okutmalıdır!...

İktisat Vekâletinin sanayi mekteplerine yardım diye beş bin lirası varmış.. Muhterem Meclis bu miktarı tezyîd etsin, Ankara Mektebiyle beraber bütün vilâyet Sanayilerini islâh ettirsin... Yahut bir madde-i kanuniye ile sanayi mektepleri mülgâdır diyerek milletin parasını sokağa atmaktan kurtarsın!

Abdurrahman Usta

Bir İzah

Gazetemiz hesabına öteberide fuzuli bazı hareketler mevcut olduğunu teessüfle haber aldık. Gazetemiz namına Antalya havalisinde Memduh Süleyman yoldaş, Eskişehir ve Konya cihetlerinde Niyazi yoldaş Karadeniz sevahilinde Faik yoldaş abone kaydı ve Yeni Dünya'ya ait hususatla iştigâl etmekte olup bundan başka hiç kimsenin gazetemiz namına harekete selâhiyettar olmadığını izah etmek mecburiyetini hisseyledik.

İhzarât ve Tedarikât Komisyonundan :

Dörtyüz metre mikabı kereste ve tahtanın beher metre mikabı ikibin sekizyüz elli kuruşta talibi uhdesindedir.

1-1-37 Cumartesi günü ihale-i evveliyesi ve kırksekiz saat sonra ihale-i katiyesi yapılacaktır. Taliplerin yevm-i mezkûrede İhzarât ve Tedarikât Komisyonunda hazır bulunmaları ilân olunur.

32

§ Nısfı keçili ve nısfı zincirli onsekiz bin düzine makaranın beher düzinesi yüz ondokuz kuruşta talibi uhdesindedir. Şeraiti anlamak ve münakasaya iştirâk etmek istiyenlerin hergün badezzeval saat ikide İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§ Üçyüz on sandık camın beher sandığı ikibin dörtyüz altmış kuruşta talibi uhdesindedir. Taliplerin İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§ Nısfı keçili ve nısfı zincirli onsekiz bin düzine makaranın beher düzinesi yüz onaltı kuruş otuz parada talibi uhdesindedir. Tenzilât yapmaya talip olanlar hergün badezzeval saat ikide İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

§ Şeker beher bilo 34 kuruşta.

Gazın beher sandığı 750 kuruşta birinci Batum kara kızıl çayın beher kilo 95 kuruşta mumun „ 88 kuruşta

Zeytin tanesi „ 67 kuruşta tenzilâta talip olanların Müdafaa-i Milliye İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Cihet-i askeriye için lüzum olan ikibin eğer takımın beheri bin seksen kuruşta talibi uhdesindedir. Münakasaya iştirâk etmek istiyenlerin hergün badezzeval saat ikide İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

[Yeni Dünya] Matbaasında tab olunmuştur.

وصوره ۸۰ وثائق الكفيلية برادشيدا ... پيل : ۱

يكى دنيا

تلغراف آدرسى : اقره يكى دنيا

قوانين مطالعه

تشرين ثانى

معهود معاهده

روس ملتجيلرى نصل تقسيم ايدلديلر

استانبولده اجزاى طبيه سرقتلرى

يكى دنيانك خصوصى تلغرافلرى

كريه ، ويزه لوسه صليب اهداسى مسئله‌سى

يونان نفرلرينه اون بشر كونلك ماذونيت

استانبولده كى يونان عساكرينك اشتراكى

زوللى ازميرمكتب سلطانيسى ماولير

(كوكسماون) حادثه‌سى حقنده كى قرارلر

بو كون استقلال كونمزدر . هر طرفده معظم تظاهراتده بولونيانه حق ، ملتك مجادله سنده موفقيتى ايچون دعالر ايديلديكدر . (يكى دنيا) بدبخت وطنك وانقلابك تعالى وادامه‌سى ايچون تضرعاتده بولنور .

قومونیزم عالمنده

رسمی تبلیغ

موسقوا تلسزینك تبلیغاتی

آناطولی آزانسنك تبلیغاتی

تورك انقلابی

روماسیا و بولشه‌ویکلر ازاسنده

استانبولده اوه‌روف افراد وضابطانی ایله بریوزان طوربیدوسی افرادی ازاسنده مصادمات وقوعه گلمشدر.

Numara : 85

Her nevi evrak ve mekâtîp münhasıran sahib-i imtiyaz Arif Oruç yoldaş nâmına gönderilmelidir.

Müdir-i Mesûl ve başmuharrir: Hakkı Behiç

Cuma 31 Kânunuevvel 336
21 Rebiülâhir 1339

Günü geçmiş nüshalar 20 kuruştur.

Nüshası 5 kuruştur.

Dünyanın Emekçileri Birleşiniz!...

YENİ DÜNYA

«Cumaertesinden maadâ her gün neşrolunur Türkiye Komünist Gazetesidir»

Yıl : 1

Telgraf adresi : Ankara Yeni Dünya

İdarehânesi
Ankara Komünist Fırkası Merkez-i Umûmîsinde (Yeni Dünya) Matbaası

İlânât ücreti idare memuriyle kararlaştırılır

			İştirak Şeraiti
Seneliği	1200	memâlik-i ecnebiye için	1800
Altı aylığı	650	» » »	900
Üç aylığı	400	» » »	Yoktur

Nüshası 5 kuruştur.

MÂHUT MUAHEDE

Bugünlerde, yine mâhut (Sevr) Muahedenâmesi'nin tâdili keyfiyetinden sık sık bahsedilmektedir. Hatta, bu mesele için İstanbul'da gayr-i selâhiyettar bir takım eşhastan ibaret bir güruh vardır ki, kendi kendilerine öteye beriye başvurarak, ibrâz-ı garâbet eyliyorlar. Biz, onların bu teşebbüslerine müdahale edecek değiliz. Herkez ef'al ve harekâtında dilediği veçhile hareket eylemekte muhtardır Bu gibi dedikodulardan ne fayda hasıl olur. Veyahut, olması memûl ve melhuzdur? Şüphesiz hiç, yine hiç ve ilelebet uzun bir hiç...

Esasen, Anadolu İnkılâbı, birçok vesail ile söylediğimiz gibi, ne öyle bir sulh muahedesi tanımaktadır ve ne de böyle milletin, memleketin istiklâl ve menâfiine mugâyir olan varakaları tetkik etmeye tenezzül eder. Birisini nazar-ı dikkate almamaya, diğerini de dinleyip işitmemeye azmeylemiştir. Hepimiz pek güzel biliyoruz ki, bir seneden beri Türkiye sulhu el'an bir dedikodu, bir tevâtir şekil ve halinden çıkmış değildir. Muhâsım devletlerin kendi aralarında tahayyül eyledikleri mevhum bir mevcûdiyet halinde kalmıştır. Asr-ı hâzırda, kâıt üzerinde veyahut yeşil örtülü masalar etrafında tesbit edilmek istenilen tatbiki muhal işlerle uğraşmak, büyük bir garîbe teşkil eyler. İş kavilde değil, fiildedir. Bir aydan beri, İngilizlerle Müttefiklerinin, şark mesaili ile tekrar iştigal etmek istediklerini, muhtelif menâbiden vârit olan telgraflar bize haber veriyorlar.

Her milletin kendi mevcudiyet ve istiklâline hâkim olması desâtirinin her tarafta cây-i tatbik bulduğu bu zamanda, başka millet ve başka memleketlere ait işlerle uğraşmak, böyle bir şeye cüret etmek cidden gülünç olmaktadır. Hem de ortada hal ve fasledilmemiş bir şark meselesi tasavvur etmek, milletlerin hürriyet ve hukuk-u esâsiyelerine re'sen tecavüz etmek değildir de nedir? Avrupa'da konferanslar ve kongreler ile efkâr-ı umûmiyey-i cihânı oyalamaktan başka birşey yapmaya muaffak olamayanlar, ya bizi bu âna kadar anlayamadılar veyahut, anlamak istemiyorlar. Bu iki şıktan herhangi birini tercih etmekte kendilerinin serbesti-i kâmileleri vardır. Bize gelince, biz kendimizi ve davamızın meşruiyetini hadd-i zâtında tâyin ve tesbit eylemiş olduğumuz için, bizi anlamak isteseler de, istemeseler de, esasâtını pek güzel tanzim eylemiş olduğumuz İnkılâp'tan, inkılâp ve istiklâl davasından ferâgat edecek değiliz. Bu mâlûmdur. Mâlûm olduğu kadar vakit ve zamanı ile ilân edilmiş bir hakikattir. Yalnız, bir cihet gücümüze gidiyor: Hâlâ diplomasi hileleriyle karşımızdakilerin bizden ziyâde kendilerini aldatmaları keyfiyeti. Biz, Avrupa'ya müracaat ederek, mâhut (Sevr) Muahedenâmesi'nin tâdilini iltimas ve talep etmedik ki, böyle bir harekete kıyâm edilmiş bulunuyor. Biz, hadd-i zâtında öyle bir muahedenâmenin varlığından bile bîhaber bulunuyoruz. Onlar, o Muahedenâmeyi tertip ve tanzim ederlerken bize müracaat ettiler mi hayır. O zamanlarda, yâni Muahedenâmenin tanzimi zamanlarında vaziyete kısmen hâkim bulunan İtilâf Devletleri aralarında koca bir Türkiye'yi taksim ediverdiler. İyi fakat, mesele kuvveden fiil sahasına dökületeği zaman, hatır ve hayallerine hiç de getirmemiş oldukları bir inkılâp kitlesi karşısında bulunmuş oldular. Öyle bir kitle ki, vatana uzanan sefil elleri birer darbe ile kırdı, ezdi ve hakikat te o zaman tezâhür ve tebârüz eylemiş bulundu: «Hakikatın hak ve hukûkunu müdafaaya kâdir bir Anadolu Halkı bulunduğu» anlaşıldı inkılâpçı ve mücâdil bir unsur ki tam mânâsiyle harekât ve sekenâtının hâkimi. İşte Anadolu müstakil Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin bu kuvvet ve kudreti anlaşılmamış olsaydı hâl-i hâzırda bütün mesail-i muallâka dahi halledilmiş olurdu ne Yunanistan bu vaziyete girerdi ne Ermenistan Türkiye İnkılâp Orduları'na serfüru eder ve hakiki komünist âlemine dahil olur ve ne de İstanbul'da İngiliz siyaseti iflâs

etmiş bulunur ve hiç bir vakit de (Vrankel) mahv ve müzmahil olmuş olmazdı. Bütün bu hakikatlardir ki, İtilâf Devletleri'ni, (Londra) Konferansından sonra (Nis) etrafında toplanmaya sevk ediyor. Acaba, mütâlaatımızda yanılıyormuyuz? Katiyen eminiz ki, İtilâf Devletleri'nin (Sevr) Muahedesini tâdil hususunda işae eyledikleri haberler yeni diplomasi şeytanetlerinden mütevellit bir cinnetten başka bir surette tefsir edilemez, edilmemelidir de. İşitiyoruz ki muhtelif diplomatlar yine vesait-i neşriye ile, Türkiye Sulhnâmesi'nin tâdili lüzumundan bâhis beyanât-ı resmiyede bulunuyorlar. Bu yeni vaziyetten tahassül ettiği şüphesiz bulunan yeni efkâr ve mütâlaat-ı siyasiye acaba niçin bu âna kadar düşünülmemiş bulunuyordu yoksa böyle bir tâdile ortada sebep mi mevcut değildi? Şimdi neden Türkiye Sulhnâmesi'nin pek ağır mevâdı ihtiva eylediği kaziyyesi ileriye sürülüyor? Bu birkaç esâmiciyi etrafiyle tahlil ve tasdik etmek kati hükmü vermeye kifâyet etmez mi? Demek ki şu mazlum Anadolu'yu esaret altına almaya çalışan muhteris ve menfur emperyalist devletler meş'um zamirlerini nihayet ifşa eylemek ıstırârında bulunuyorlar. O hiç bir zaman kabul edilmeyen hakkımızı, zulümdide olarak âleme karşı ilân-ı mücâhede eden İnkılâbımızın meşrûiyetini tastik etmiş oluyorlar. Bu itiraflar, elbette bizim için mûcib-i iftihardır fakat işte o kadar. Muhâsımlarımız bilerek ve belki de farkında olmayarak davay-ı meşrûmuzun esaslı ve muhik birşey olduğunu itiraf etmek mecbûriyetinde bulunmuş oluyorlar. Biz de bundan tabiatiyle memnun olacağımız şüphesizdir. Yalnız şu noktayı da açıkça kaydedelim ki, bizim tanımadığımız bir muahedenâmeyi tâdil etmekte bir fayda tasavvur olunamaz. Biz, bizzat kendi sulhümüzü kendimiz tâyin ve temdit eylemiş bulunuyoruz. Bunun haricinde ve hilâfında yapılmak istenilen her hareket, bizimle alâkadar olamaz ve değildir. Anadolu bugün esir olmak için değil, hürriyetini, saadetini, istiklâlini ve selâmetini temin için mücadele ediyor. Bizim için bu dört esastan başka bir gâye yoktur. Sonra için için döndürülen ve çevrilmek istenilen hileleri, şeytanetleri biz buralardan çok iyi fark ve temyiz ediyoruz: Mâhut tâdil meselesi, yeni bir plândan başka birşey değildir. Öyle bir plân ki, aynı zamanda İstanbul'da bulunan menfur ve leim şahsiyetler dahi aynı esaslara temas ediyorlar. Anadolu tesânüdü ve vahdeti böyle çocukca teşebbüslerle ihlâl edilemez. Onlar tâdile, tetkike ve daha bilemeyiz nelere çalışadursunlar biz de, kendi bildiğimize gideduralım. Hak elbette tezâhür edecektir.

Arif Oruç

İstanbul'da Neler Var?

RUS MÜLTECİLERİ NASIL TAKSİM EDİLDİLER

Rus mültecilerinin sûret-i taksimine dair resmi istatistikler neşredilmiştir.

Antalya: 30 Kânunuevvel - Ecnebi meafile telgrafla ve resmen vürûd edip bu âna kadar Boğazlar'dan İstanbul Limanına dahil olarak muhtelif mahallere sevk edilmiş olan Rus mültecileri hakkındaki istatistik pek şâyân-ı dikkattir. Mezkûr cetvele göre: Sırbistan'a (1800) Romanya'ya (1400) mülteci gönderilmiştir. Muhtelif vapurlar derûnunda (53600) kişi kalmıştır. Vapurlarla hicret edenlerin miktârı (122017) kişiden ibârettir. Bundan maadâ. Kırım mültecilerinden birçokları, İstanbul'a çıkarak kendi paralarıyla temin-i maişet eylemektedirler. Kânunuevvel'in 26 ıncı gününe kadar İstanbul'da muhtelif hastahanelere sevk edilen zuafâ miktarı bervech-i âtidir:

Meşrûtiyet Hastahanesinde 620 Yıldız'da 1072 Maltepe'de 880 Jikar'da 116 Zeytin'de 315 Trabya'da 533 Jandark'da 48 Harbiye'de 113 Andre'de 25 Kanaris'de 58 kişi

ki mecmuu (4239) hasta ve mecruh vardır.

Askeri karargâhlardan Hadımköyü'nde (22000) Mondros'da (16700) Gelibolu'da (14250) cem'an yekün (52950) asker mülteci mevcuttur.

Diğer taraftan sivil mülteci karargâhlarından, Heybeliada'da (1481) Selimiye (2433) Port'da (57) Lânç'da (240) Faervir'de (160) Bernadonu'da (1733) Kalalitar'da (1679) kişi vardır (Dominyaçef) (Kiyorki) ve (Yalta) vapurları hastahane gemisi hâline ifra edilmiştir.

İSTANBUL'DA ECZA-İ TIBBİYE SİRKATLERİ

Antalya: 20 Kânunuevvel - Ferit ve yârânı tarafından işgal edilen birçok makâmât-ı resmiyede fâhiş su-i istimaller yapıldığı mâlûmdur. Hemen (Hürriyet ve İtilâf) Fırkası'na mensup olan sârikler yalnız ecza-i tıbbiye meselesinde hususi tavsiyeler ve teskerelerle milyonlara bâliğ olan su-i istîmallerde bulunmuşlardır. Bu meyanda müddehâr-ı askerî'den husûsi tavsiyelerle ecza-i tıbbiye almış olan Hürriyet ve İtilâf'a mensup beş kişinin bir sene zarfında (4870198) kuruşluk bir fark-ı fiyat elde etikleri tezâhür eylemiştir. Bu paralardan (739610) kuruşu tahsil ve istirdât edilmiştir. Ayrıca, su-i istimalde bulunanların bir listesi de tanzim edilerek divân-ı muhâsebâta tevdi edilmiştir.

(Yeni Dünya — Memleketi kurtarmak isteyenlerin (!) bu hırsızlıklarına ne demek lâzım gelir bilemeyiz!)

Eski dünya yeni dünyaya doğru:

YENİ DÜNYA'NIN HUSUSİ TELGRAFLARI

Kirye Venizelos'un Beyânâtı Patrikhâne'nin Bir Hediyesi - Yunan Neferlerine Mezûniyet İtâsı - İstanbul'daki Yunan Asâkiri - İzmir Mekteb-i Sultanîsi Meselesi

Antalya: 30 Kânunuevvel - Fransız ajansları, hâlâ sık sık kirye (!) Venizelos'dan bahseylemekte ve merkûmun Nis şehrinde itikâfa çekildiğini beyan eylemesine rağmen, el'an siyasiyatla iştigalde devam eylemekte olduğunu bildirmektedirler. Tan Gazetesi'nin bir muhabiri, geçen gün «Nis»e uğramış ve Giritli serseri ile bir mülâkat akteylemiştir. Mâhut kirye (!), Konstantin'in tekrar taç ve tahtına avdeti meselesini teessürle yâd eyledikten sonra «Tan» muhabirine âtideki beyânâta bulunmuştur.

«Âray-ı amme netâyic-i mâlûmesinden dolayı Yunan Milleti'ne karşı muahezede bulunmamalıdır. Bir fert bu intihâbâtı muhakeme ederken, diğer milletler terhis eylediği zamandan itibaren Yunan Milleti'nin iki sene silâh altında bulunduğunu nazar-ı dikkate almak lâzımdır. Ben, bu seferberliği istikbali temin etmek ve vatanımı asırlarca süren «!» rezâletlerden kurtarmak için idâme ettirdim. Herhalde hiçbir rücûl-i siyâsi, Yunanistan'ın menâfiine hiyânet etmeksizin, Ahrar Fırkası'nın takip ettiğinden başka bir siyaset takip edemez. Siyasi rakiplerimin ithâmâtı veçhile, ben hânedân-ı saltanatın düşmanı değilim. Prens «Pavlos» Yunan tahtına kuut etmeyi kabul etmeyince mücrimâne hareketlere kıyâm etmemiş olan Veliaht Prens Jorj'u kral olarak kabul edecek idik. Çifayda ki, hiçbirisi olmadı ve Konstantin tekrar Yunan Krallığı'nı ihraz ederek tahta kuudetti!?

Müttefikler bunun için Yunan Milleti'nden intikam almalıdırlar. Zira, Yunanlılar âray-ı umûmiyi ile sâdece harpten yorulduklarını göstermişlerdir. Ben lüzum hâsıl olursa, memleketime hizmet etmeye «!» âmâdeyim.

KİRYE (!) VENİZELOS'A SALİP İHDÂSI MESELESİ

Antalya: 22 Kânunuevvel - Kral Konstantin'e terk-i taç ve taht eylemesi lüzûmundan bâhis bir telgrafnâme keşide eden mâhut (Fener Patrikhânesi) «Nis'de» bulunan kirye (!) Venizelos'a dahi bir telgraf keşide eylemiştir. Patrikhâne «Sen Sinod» Meclisi'nin kararıyle merkum Giritli serseriye keşide kılınan telgrafnâmede, merkumun Yunan davası uğrunda sarf ettiği gayret ve hizmetlere, ve bu maksadın istihdâfı için çektiği mihnet ve meşakkatlere mukâbil bir nişane-i şükran olmak üzere Hz. İsa'nın gerildiği «çarmıhın» bir parçasından mâmûl ufak bir salip ihda edildiğini bildirilmiştir.

YUNAN NEFERLERİNE ONBEŞ GÜNLÜK MEZÛNİYET

Antalya: 30 Kânunuevvel - Kral Konstantin'in bilfiil Taht-ı Kralî'e kuudu üzerine, cephelerde bulunan efrâd biran evvel terhisleri lüzûmunu nâtık telgrafnâmelerle mütevâliyen Atina'ya müracaat eylemektedirler. Hatta, bazı taraflarda bazı isyan emâreleri dahi meşhut olmaya başladığı için, Ceneral Papulas'ın gösterdiği lüzum veçhile, Yunan Harbiye Nezareti, bilumum fırka kumandanlarına tâmimlerde bulunmuş ve maiyyetlerinde bulunan efrâd ve zâbitânın yüzde ellisine onbeşer günlük mezuniyet îtâsı hususunu emreylemiştir.

Yunan Karargâh-ı Umûmisi ise, müstakilen umum efrâda verilecek mezûniyet meselesini kendi kendisine tâyin ve tesbit edecek imiş!

İSTANBUL'DAKİ YUNAN ASÂKİRİNİN İŞTİRAKİ

Antalya: 30 Kânunuevvel - İstanbul'dan vârit olan mâlûmat-ı mütemmimeye nazaran, Kral intihâbı mesailinde, İstanbul'da bulunan Yunan askerleri dahi ârây-ı umûmiyeye iştirak eylemişlerdir. İstanbulda intişar eden (Patris) nâmındaki varakpâre bu babda birçok hararetli neşriyatta bulunmakta ve her gün birçok hâdisât vukubulmakta olduğunu kaydeylemektedir.

Kral Konstantin lehinde tezâhüratta bulunan palikaryalar, fırsattan bilistifâde öteye beriye taarruz ve tecavüz eylemekte devam etmektedirler. Mezkûr «Patris» varakasının bu babda verdiği mâlûmattan, geçen gün Averof Zırhlısı'na mensup efrâd ve zâbitândan mürekkep bir palikaryalar gurubu muş'lar ile Rumelihisarı ve Akıntıburnu cihetlerinde seyranda bulunmuşlar ve Atina'ya avdet eden Kral Konstantin için «Zito» âvâzeleriyle nümâyişlerde bulunmuşlardır. Rumelihisarı'nda bulunan Venizeloscu bir Yunan Torpidosu zâbitânından bazıları tarafından nümâyişçiler üzerine tüfekler ateş edilmiş ve yarım saat devam eden bir müsademe neticesinde tarafeynden sekiz kişi maktûl düşmüştür. Bu hâdise üzerine, Yunan Torpidosu efrâdı silâhtan tecrit edilerek tahdelhıfz Pire'ye sevkedilmiştir.

ZAVALLI İZMİR MEKTEB-İ SULTÂNÎ'Sİ NE OLUYOR

Antalya: 30 Kânunuevvel - İzmir'de bulunan Yunan Fevkalâde Komserliği İzmir Maarif Müdüriyeti'ne gönderdiği bir emirnâmede Mekteb-i Sultani binasının derhal tahliyesini emreylemiştir. Tahliye için de Mektep Müdüriyeti'ne üç gün mühlet îta edilmiştir. Bu garip teşebbüs üzerine, Amerikan Mektebi Müdürü (Mallahlayn) işe müdahale eylemiş ve keyfiyeti telsiz telgrafla İstanbul'da bulunan Amerikan Mümessilliğine iş'ar etmiştir. Mâmâfî, bu müdahaleye rağmen İzmir Fevkalâde Komserliği tahliye meselesinde âsâr-ı temerrüd göstermekte bulunmuştur. Yunan Komse-

ri, İzmir Maarif Müdüriyeti'ne: «Mutlaka Mektebi tahliye edeceksiniz!» emr-i garîbini vermiş olduğu için, Mektep muallimîn ve talebesi Mektebi ancak kuvve-ı cebriye ile tahliye edeceklerini bildirmişlerdir, İzmir Hâkimi tarafından müntehab bir heyet, mevzubahs Mektep meselesi için «İstiryâdis'e» müracaat eylemiş ise de «İstiryâdis» tarafından kabul edilmemişlerdir.

(KÖKSHÂVEN) HÂDİSESİ HAKKINDAKİ KARARLAR

Antalya: 30 Kânunuevvel - (Kökshâven)'de Almanlar'ın Müttefikîn Komisyonu'na mensup efrâd ile İtilâfcı Devletler tebaları üzerine vâki olan tecâvüzlerinden dolayı, Müttefikîn Komisyonu, Almanya Hükümeti'nden bervech-i âti tarziye talep eylemektedir:

1 — Hükümet tarafından resmen tarziye verilmesi.

2 — Mevki Kumandanı'nın tardı ve şiddetle tecziyesi ve bu babdaki kararın taarruza mâruz kalan dört İngiliz zâbitinin huzûrunda kıraat edilmesi.

3 — Hâdisede zîmethal bulunanların tevkif ve tecziyesi için tahkikat-ı ciddiyede bulunulması.

4 — Elbise tazminatı olarak (20500) mark îtâsı.

Almanya Hükümeti mezkûr karara cevap bile vermeye lâzum görmemiştir.

BUGÜN İSTİKLÂL GÜNÜMÜZDÜR. HER TARAFTA MUAZZAM TEZÂHÜRATTA BULUNULACAK, MİLLETİN MÜCADELESİNDE MUAFFAKİYETİ İÇİN DUALAR EDİLECEKTİR. (YENİ DÜNYA) BEDBAHT VATANIN VE İNKILÂBIN TEALİ VE İDÂMESİ İÇİN TEZARRUATTA BULUNUR.

KOMÜNİZM ALEMİNDE

Muharriri Mustafa Nuri

Sovyet Rusya'sında mütemâdi bir cereyanla akıp gelen telsiz haberleri bize inkılâp dünyasının iktisadi faaliyetlerine dair mühim tafsilât veriyor. Üç seneden beri ihtilâl, Rusya dahilinde başgösteren kanlı şûrişleri söndürmek için uğraştı. Bunda müttefikimiz Rusya, pek büyük düşmanlar ile boy ölçüştü. Bunların en yamanı dahildekilerdi. Çarlığın haris taraftarları teşkil ettikleri beyaz kıtalarla yine eski hülyaları ihya etmek için ne kadar inatla çarpıştılar. İngiliz dostlarının tahrikiâmiz altınları ile kendi memleketlerini beyhude yere hırpaladılar. Sırasiyle Yudeniç'ler, Kolçak'lar, Denikin'ler, Vrankel'ler, çeteci Petliyuka'lar bütün bu emperyalist dünyasının satılmış haydutları insaniyet alemine karşı aldatılmış Rusların kanlarını bilâfasıla üç sene akıttılar. Nihayet kimisi ele geçti, kurşuna dizildi. Bazısı müşkülâtla kaçabildi. Bakiyetüssuyuf da Karadeniz'in siyah dalgaları içinde yuvarlandı. Bunların tarümâr enkâzı, İstanbul kapılarında dileniyor, vapurlar içinde yurtsuz bir memleket teşkil ediyorlar. Zalim İngilizler de, artık hazinelerin kapılarını kapadılar, bütün dünyanın milletlerine oynadıkları kanlı oyunun, en fecii de şu suretle hitâmpezîr oldu. Efsus! Şu akur ifritin, elinden, bütün beşeriyetin çektiği âlâm ve ıstırâbâta zavallı milletler daha ne zamana kadar tahammül edecekler! Zavallı islâm kardeşlerimiz hergün bu kanlı heyülânın ihtiraskâr ayakları altında çiğnenip duruyor!...

İşte bu kadar müthiş ve korkunç bir imtihandan sonra kommünist alemi, düşmanların bu hacâletaver mağlubiyetlerini istihfafla temâşa ederek kendi memleketini tâmire ve temîme, her sınıfı bir amele dünyası olan milletini terfihe ve teside başladı. İhtilâller esnasında alt üst olan imalâtnaneler, köylü işleri, daha kısa tabirle iktisadiyât işleri kommünistvari yoluna girmeye başladı. Koca Rusya'yı bir gözümüz önüne getirelim, bu zavallı milyonluk büyük bir milletin kuvvetli adalelerle faaliyete geçtiğini bir tasavvur edelim, bundan vücuda gelecek neticeler hakikaten muhayyerülukul ve alemşümûl bir mahiyet iktisab edecektir.

Bir hükümet düşününüz ki temellerini gayyur amele ve köylünün mesâisi üzerine bina etmiştir içinde her türlü ihtirasât söndürülmüş ictimai ve milli bir duygu ile herkez işbaşına geçmiş, köylüsü tohumsuzluktan, vesaitsizlikten şikâyet etmiyor, madenler büyük bir faaliyetle işlenmeye başlanmış, mevâd-ı iptidaiyye refah ve saadeti istihdâf eder bir aşk ve emelle istihsâl olunuyor, cihanın hazain-i serveti öyle birkaç sermayedârın haris ve menfaatcu emelleri için değil fakat bütün bir heyet-i beşeriyenin refah ve saadeti için akıp gidiyor, hükümet işleri mehmaimken kırtasiyecilikten uzak amelî bir şekil almış, adalet derhal mücrimleri hak-i mahkûmiyete seriyor, para hırsı kalmamıştır, o memleketin istikbâli parlak tecelliye mazhar olmaz mı? Bu saydıklarımız birer hülya değil Rus telsizlerinin hergün bize ihbar ettikleri hakikatlere müstenit bir tarihçedir. Şu hale nazaran düşmanlarının tasallut ve tecavüzünden yakasını sıyırmış olan Rusya hakiki kommünizm mesâisine başlamış bulunuyor. Hatta bu arada eski ihtilâl sene-i devriyelerini tesîd edecek, onları ahlâfın hatır-i ihtirâmına hak'kettirecek esbaba bile teşebbüs olunuyor.

Şu hale göre bizim dileklerimiz ne olabilir? Müttefikimiz ve meslektaşımız Rusya'nın ,insanî ve kutsî emellerine nail olabilmesi için büyük bir iştiyâkle, zaten ötedenberi bezlettiğimiz muavenetlerimizi teyid etmek emtia-i dahiliyemizi vâsi bir mübadele esası üzerine yeni cihan pazarlarına, müsmir sahalara sevkedebilmek, mümkün mertebe imalâthaneler tesis ederek işlerimizi faaliyete sevketmek olmalıdır. Bunun için ise şüphesiz kommünizmin âlî-i mefkürelerinden tatbikatından şu zavallı milleti nasibedâr edebilmektedir. Ve bu şüphesiz, emperyalist dünyasına karşı muzafferâne harbeden milletimizin istihkâk kesbettiği bir mükâfat olacaktır.

Yeni Dünyaya Armağan:

«Hak» maskeli zehirli garp
Şarkın bütün evlâdını
Esir yapmak dilerken hep.
Kırdık siyah kanadını.

*

Varsın zulmü, hiyaneti
Akın yapsın yurdumuza.
Hesap verir cinayeti
Elbet Kızıl Ordumuza.

*

Garbe koşan akıncımız
Atillanın neslindendir.
Zafer yazar kılıncımız
Oğuz Hanın asrındandır.

*

Yıktık zulmün heykelini
Açıldı bir nurlu şehrâh.
Hürriyetin engelini
«Mefkûre»miz etti tebâh.

*

Hayat buldu nur dağıtan
İnkılâpla, mazlum işçi
Türk yurdunda ter akıtan
Milyonlarla esir çiftçi

*

Nurlanıyor Yeşil Turan.
Dağıldı hep kara sisler
Yükseliyor büyük Kur'an.
Söndü sefil, kâtil hisler.

20 - Kânunuevvel - 36

Şevki Celâl

ROMANYA ve BOLŞEVİKLER ARASINDA

Antalya: 30 Kânunuevvel - İtilâf Devletlerinin son zamanlarda Romanya üzerinde icra-i tazyikât eyliyerek Vrankel Ordusu bekâyasının Romanya erazisinde techizâtlarını ikmâl eylemelerini teklif etmeleri dolayısiyle Sovyetler Hariciye Komiserliği tarafından icra edilen teşebbüsât-ı siyasiyye Romanya Hükümetini ikâz eylemiştir.

Bu bapta «Endepandans Rumen» gazetesi neşreylediği bir makalede, Romanya'nın Sovyetler Cumhuriyeti'ne karşı olan siyasetinin gayr-i mütebeddil olduğunu izâh eylemekte ve Romanya'nın herşeye rağmen sıkı bir bitaraflık takip edeceğini kaydeylemektedir. Diğer taraftan «Litvanya» kıtaatı ile Ceneral (Zelikofski) arasında muhasamâta nihayet veren bir müterâkenâmenin akit ve imzası dahi Romanya siyasetindeki bitaraflıkta mühim âmil ve müessir olmuştur.

R E S M Î T E B L İ Ğ

30 Kânunuevvel 36

1 — Garp Cephesi :

Sakarya mantıkasında Kandıra şarkındaki Şeyhli karyesine gelerek silâh toplamak istiyen bir düşman kuvveti ileri müfrezelerimiz tarafından Kandıra istikâmetine tard edilmiştir.

2 — Diğer cephelerde mühim bir hadise olmamıştır.

MOSKOVA TELSİZİNİN TEBLİGATI

İktisadi Program

Şurâlar Cumhuriyetinin iktisadi programının ikinci kısmı tamam olmak üzeredir. Kendisinin inkılâbı iktisadi bir mahiyeti haiz olmıyan - burjuvaziyayı ve es-

hab-ı emlâki iktisaden imhâ ile fabrika, imalâthane ve erazi üzerinde ve köylerde sosyalizm usûlünde istihsalât tarzını tesis etmekten ibaret iktisadî bir inkılâp müessesesi olan - Şurâlar Kongresi bugün iktisadî programının ikinci kısmı ile meşgul olmaktadır. İktisadî programın birinci kısmı evvelce tamam olmuş, tatbik edilmiş idi, vatandaşlar muharebâtı ikinci kısmın tatbikine mani oldu. Federatif Şurâlar Cumhuriyetinin 150.000.000 işçi ve köylüsü, bugün dünyada hiçbir memlekette misli bulunmıyan büyük ve vâsi servet menbaalarını tertîb ve intizama koymaktadır. Rusya işçileri bu servete vaz-i yed ederken büyük bir perişanlık ve harabî içerisinde buldular. Bu perişanlık ve harabiyyi kapitalist devletler daima arttırmağa çalıştılar fakat artık üzereyiz. Bu perişanlık ve harabînin bitirilmesi işçilerin kendi hakimiyetlerini takviye etmektedir. O suretle Şurâlar Cumhuriyeti katîyen fakr ü zaruret bulunmayan yegâne cumhuriyet olacaktır.

Tabaklar İçin Ecza

Şimdiye kadar tabaklar için lâzım gelen «soda» (ecza) nın adem-i kifâyetinden dolayı deri ve kösele sanayiini ihyâ etmek mümkün olamıyordu. Şimdi şimâli Kafkasya'da bu eczaları imâl için iki fabrika tesis edilerek işe başlattırılmıştır. Şimdilik yevmiye altıyüz pud [4900 kilo] ecza istihsâl edilebilmektedir. Fabrikaların teçhizâtı ikmâl edilince yevmiye yirmibin pud istihsalâtta bulunulacaktır.

Şimâli Kafkasya'da Taşkömürü

Şimâli Kafkasya'nın «Kislovdski» civarında taşkömürü bulunmuştur. Kafkasya Mesai Ordusu Askeri İnkılâp Surâsı, keşfiyâta devam için lâzım gelen mütehassısları tayin etmiştir.

Köylü İktisadiyatı ve Kommünizm

Troçki yoldaş hal-i hazır iktisadiyatına dair irâd ettiği bir nutkunda «iştirakçi hayatı tesisinin yolu köylü iktisadiyâtını ictimaileştirmektir» demiştir.

Vesait-i Nakliye Meselesi

Şurâlar Kongresinin 27 Kânunuevvel 920 celsesinde Troçki yoldaş berri ve bahrî vesait-i nakliye mesâiline dair bir rapor okumuştur. Bu rapora göre geçen sene kışın Rusya'nın berrî ve bahrî vesait-i nakliyesi tam manasiyle bir harabî ve yokluk içinde idi. Bu yavaş yavaş düzelmekte ise de bu senenin son baharlarında bile o kadar fena idi ki eğer Şurâlar Rusyasının düşmanları vesait-i nakliyede olan o zamanki fenalığa vâkıf olaydılar. Şurâlar Rusyasını tam belinden vurabilirlerdi. Fakat bilemediler ve kahraman işçi ve köylü Kızıl Ordusu bilâkis onları taa can evinden vurmuş oldu Vesait-i nakliye amelesinin hayretler verecek fedakârlığı şimendüfer imalât ve tamirât fabrikalarının işe başlaması neticesinde şimdi salâha doğru mühim adımlar atılmıştır. Bugün artık, sonbahar vaziyetine nazaran yüzde altmış derecesinde bir eyilik hasıl olmuştur.

ANADOLU AJANSININ TEBLİGATI

Mühim Bir Geri Hareketi

Ankara: 30 Kânunuevvel - 12 Kânunuevvel tarihli Tan gazetesi İzmir ve Trakya'ya dair bir başmakale neşretmiştir. İtilâf mehâfil-i siyasiyesinin Türkiye ile sulh akdetmek için ne gibi tasavvurlarda bu-

lunduğunu göstermek itibariyle şayan-ı dikkat olan bu makalede deniliyor ki:

«İtilâf Devletlerinin serbesti-i hareketlerini nasıl istimâl edecekleri hakkında gayet basit bir çare söyliyelim: Sevr Muahedesi mevki-i mer'iyyette olmadığından Anadolu'da ve şarkî Trakya'da bulunan Yunan kıtaâtı, işgâl ettikleri mevakii bazı şerâit altında ellerinde bulundurmaktadırlar. Bu şerâit şöyle hülâsa edilebilir: Yunanistan'ın İzmir havalisinde 1919 da Meclis-i Âli tarafından verilmiş bir vazifesi vardır. Şarkî Trakya'daki vazifesi de muvakkattır. Sevr Muahedesinin Yunanlılara bahşettiği arazi, ancak bu muahede fiilen mevki-i meriyyete vaz' olunduğu zaman ilhak edilebilir. Yunanlıların İzmit ve diğer yerlerde hiç bir vazifeleri olmayıp oralarda Düvel-i Muazzamanın vekili sıfatiyle bulunuyorlar. Binaenaleyh Konstantin Ordusunun artık İzmir ve Trakya'yı işgâli altında bulundurmasına hiç bir sebep kalmamıştır ve Düvel-i İtilâfiyenin Yunanistan'a evvelce verilmiş olan vezâifi istirdâttan başka yapacak bir hareket yoktur. Türklerle sulh akdetmek imkânı ancak bu suretle hasıl olur.»

Hindistan ve İngiltere

Ankara 29 Kânunuevvel - Morning Post gazetesi Hindistan vaziyeti hakkında âtideki şayan-ı dikkat malumâtı vermektedir:

Son vekayi Hindistan'ın İngiliz İmparatorluğu'ndan süratle çözülüp gittiğini göstermektedir. Eğer tedabir-i seriâya tevessül edilmesse İngiltere ahalisi bir sabah uyandıkları zaman Hindistan'ı İngiliz kontrolü altından çıkmış bir vaziyette göreceklerdir. Mister Gandi ile Muhammet Ali ve Şevket Ali birâderler İngiliz hakimiyetinin Hindistan'dan ref'edilmesi hakkında açıktan açığa telkinâtta bulunmaktadırlar. Bunlar Hindistan'da pek fazla taraftar buluyorlar. Hindistan'daki İngiliz Hükümeti bu kadar açık bir surette vaki olan meydan okuma karşısında pek atılâne bir vaziyet almıştır. «Lahor» mekteplerinde ihtilâl rüesâsı tarafından İngiliz idaresi aleyhindeki teşvikâta devam ediliyor. Gandi ve rüfekâsının İngiltere aleyhindeki propogandaları Hindistan'ın her tarafına sirayet etmiştir. Mister Gandi «Loknor» da ahaliye hitaben şu sözleri söylemiştir:

«Ben Hindistan'ı büyük bir ordu haline getirmek istiyorum, binaenaleyh herkes askerlikle ülfet etmelidir. Hindistan hür ve müstâkil olacaktır. Mecusiler ve Müslümanlar bugün islâmiyetin tehlikede olduğuna kanaat etmişlerdir. Bugün İngiltere Hükümeti islâmların harekâtını cebren söndürmeye muaffak olursa yarın da Mecusileri iskâta kıyâm edecektir. Buna mâni olmak için İngilizlere karşı en müessir silâhımız olan boykota devam etmekdir. Biz bu tarikle bir sene zarfında hükümeti ele geçirebiliriz.

Muhammet Ali ise «Emrinsar» mitinginde ahaliye hitâben şu sözleri söylemiştir:

«Ben İngilizlere Hilâfet meselesini arzumuz hilâfında hallederseniz Hindistan'dan artık sadâkat beklemeyiniz demiştim. İngilizlerin Hilâfet aleyhindeki kararlarını bilen halkın bu taahhüde sadık kalması lâzımdır. Çünkü bütün dünya bize bakıyor. Hürriyete nail olmak için en müsait zaman bu zamandır.

Gandi ile Muhammet Ali'nin Lahor'daki nutukları bunlardan daha şiddetli ve müessirdir. Her ikisi de, amele kıyamları, İrlanda İhtilâli Bolşevik propogandası, merkezî Asya ve Afganistan'daki umumî islâm hareketleri karşısında İngiltere'nin pek âciz bir vaziyette kaldığını ileri sürerek Hint istiklâli için çalışacak ve fedakârlık gösterecek zamanın bu zaman olduğunu söylemişlerdir. İşin en fena ciheti Hindistan.da yapılan telkinât ve tedarikâta mukabil İngiltere Hükümeti tarafından hiç bir tedbir ittihaz olunmamasıdır.

Avam Kamarasında irâd edilen bir suale cevaben Hindistan Nazırı Mister Montegü: «Hindistan'ın vaziyeti son derece tehlikelidir.» demiştir.

İrlanda İhtilâlinden

Ankara: 30 Kânunuevvel - Morning Post gazetesi İrlanda'da ihtilâlciler tarafından katledilen bir İngiliz zâbitinin katlo-

lunmadan evvel amele mebusu Henderson'a gönderdiği bir mektubu neşretmektedir. İngiliz zâbiti bu mektupta «Başvekil Luid Corc ile Irlanda Nazırlarının idaresi hiçbir zaman medeni bir İngiliz idaresi değildir. Tecrübeme istinâden söylüyorum ki Irlanda cebir ve kuvvetle katiyyen arz-ı inkiyâd etmeyecektir.» demiştir.

Ankara: 30 Kânunuevvel - Morning Post gazetesi İngiliz amelesinin İrlanda meselesi hakkındaki beyannamesini neşretmektedir. İngiliz amelesi bu beyanname ile âtideki mevâdın nazar-ı itibare alınmasını Hükümetten talep etmiştir.

1 — Irlanda'daki İngiliz kuvve-i müsellehâsı tamamen ve süratle geri alınmalıdır.

2 — Her mahalde nizâm ve kanunun muhafazası keyfiyeti kuvvay-ı mahalliye terk olunmalı.

3 — Irlanda'da temsil-i nisbî esası üzerine süratle bir meclis-i müessesân toplanmalı ve hiç bir kayıt ve şart ile tahdîd edilmiyerek Irlanda halkının arzu ettiği gibi bir kanun-u esâsi tanzim etmeli İngiliz Amele Fırkası, Irlanda ahvalini mahallinde tetkik etmek üzere bir heyet intihâb etmiştir. Heyet meyânında birçok amele mebusları asker ve adlî müşavirler de bulunmaktadır.

Müdafaa-i Milliyeden:

Üçyüzon sandık camın beher sandığı ikibin üçyüz elli kuruşda talibi uhdesindedir. Taliplerin İhzarât ve Tedarikât Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Müdafaa-i Milliyeden:

25,000	kilo	bulgurun	beher kilosu on kuruşda
125,000	»	»	» » on kuruş on parada
30,000	»	pirincin	» » yirmialtı kuruş otuz parada
120,000	»	»	» » yirmiyedi kuruşda
30,000	»	fasulye	» » on kuruş yirimsekiz parada
120,000	»	»	» » onbir kuruşda
60,000	»	nohudun	» » altı kuruşda Konya'da
28,000	»	üzüm	» » yirmialtı kuruş onbeş parada

Balâdaki mevâddan fiatları haddi lâyıkına tenezzül edeceklerin — 1 Kânunuevvel 36 tarihinde ihale-i evveliyesi ve kırksekiz saat sonra 3-13-36 tarihinde badezzevâl dörtte ihale-i katiyesi icra edileceğinden taliplerin Ankara Levazımındaki Münakasa Komisyonuna müracaatları ilân olunur.

[Yeni Dünya] Matbaasında tab olunmuştur.

İSTANBUL'DA AVEROF EFRAT VE ZABİTÂNI İLE BİR YUNAN TORPİDOSU EFRADI ARASINDA MÜSÂDEMÂT VUKUA GELMİŞDİR.

پایدار دنیا

نسخه‌ی هر پرده ۵ غروشدر

یکی فیرلداقلر

دون ساعت برده اطنه دائر محکمه‌یی مأمور لرمزه تسلیم ایدلدی مأمورلار مزوظیفه باشنده

پولیس وزاندارمه قوتلرمزجهره کیرمك ایفای وظیفه یه باشلادیلر

انکلیز قومونیست تجوعه‌سی نه دیور؟

اداره عرفیه لغو ایدلدی

مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك بیاناتی

خرستوسطموسك صویه دوشن خیالری

منمندن محرك پاپاسلری طرد ایتدیلر

آطنه حقنده کی یروپاغاندالرك ردی

دشمنلر آطنه سنه سوء تأثیر ایچون یروپاغاندالرك اقطعی وقاطع کورمه جکلری جواب و ردی ویرمشدك. بو یروپاغاندالرك اك بیوك مقصدی آطنه ده اهالی آراسنده تفرقه و نفاق حاصل ایتمك ایدی. بو مقصدله

Numara : 109

Sahib-i imtiyaz : Arif Oruç

Mesleğimize muafık âsâr maalimemnûniye dercolunur
Dercolunmayan evrak iade edilmez.

Geçmiş nüshalar yirmi kuruştur

İdarehânesi : Mühendis Hanı'nda daire-i mahsusa

Nüshası her yerde 5 kuruştur.

Sabahları Çıkar

YENİ DÜNYA

2 Kânunuevvel 337 Cuma 2 Rebiülâhir 340

İkinci sene
Telgraf adresi : Ankara - Yeni Dünya

Abone Şeraiti

Seneliği : 1200 Altı aylığı : 650 kuruştur.

İlânât için idare ile görüşülür.

Her türlü evrak sahib-i imtiyaz nâmına gönderilmelidir.

Nüshası her yerde 5 kuruştur.

YENİ FIRILDAKLAR

Kısm-ı mahsûsumuzdaki Adana muhaceretine ait telgraflara dikkat ediliyor mu? Su uyur, düşman uyumaz. Dedikleri ne kadar doğru imiş! Geçen günleri takip eden nüshalarımızda İngiliz siyasetinden bahsederken, müteyakkız davranarak bâsiretle hareket etmekliğimiz icap etmekte olduğunu söylemiştik. Biz yanılsak bile hâdisât ve vukuat iddiamızı teyid ediyor, tevsik ediyor. Her ne olursa olsun, elimize geçen ecnebi ve İngiliz gazetelerinin son nüshaları Adana meselesinde pek de o kadar hoşa gidecek şeyler neşretmiyorlar. Gazetelerin neşriyâtını bir tarafa bırakalım. Fakat İstanbul'da ve Adana'da bazı garip tahrikât devam etmekte olduğu herhalde mâlûmdur. Bir taraftan Adana'ya sergüzeştler arkasından koşarak gelip de büyük bir hüsrâna uğrayan Ermeni çetecilerine, şu birkaç gün zarfında bazı (tatlısu frengi) Rumlar da karıştı. Onlar da güyâ, Anavatan'dan ayrılmaya mustar kalmışlar. Biz, bu adamların aramızdan sıyrılıp gidecekleri ne memnunuz, lâkin bunlar acaba kendiliklerinden mi böyle bir şeye teşebbüs ediyorlar? Mesele burada pek ziyâde canlanıyor, pek ziyâde ehemmiyet kesbediyor öyle değil mi? Adana'da bu oyunlar izhâr edilirken, İstanbul'dakiler de medeniyet nâmına ayaklanıp feryât ediyorlar. Avrupa'dan (Mersin) Limanı'na sefain-i harbiye izâmını talep ediyorlar. Bu iki hareketin elbette bir âmil ve saiki vardır: İşte işin içyüzü de budur. Bu ciheti muhâkeme edip sâlim bir hüküm vermektedir. Ondan sonra aleyhimizdeki kâtil maksatlar derhal tahakkuk ediverir. Bu gibi mesailde kaziyyenin endişe edilecek cihetlerini ele alarak karanlık kalan noktaların tenviri lâzımdır ki, derde deva bulunabilsin memleketin selâmetine taallûk eden bazı mevadda, bedbin olmak ve bedbînâne mütâlaalar yürütmek fena değil, iyiliktir. Fena ciheti düşünülmeyen şeylerde iyiye gitmek pek güç olur. Belki biz yanlış düşünüyoruz. Doğruyu, dürüstü arayıp bulmaya çalışmak da bu memleketin bir evlâdı olarak dolayısiyle vazifemizdir. Avrupa'da öyle siyasi fırıldaklar çevrilip döndürülüyor ki, Adana muhâcereti kozu ile ileriye sürülmek istenilen yeni entrikalar bu fırıldaklara esas teşkil ediyor. Ermeni ve Rum muhâceretine bir de hıristiyanlık taassup ve gayreti iliştirilmiş, İngiliz teşviki ile bazı Fransız'lar bile bunun için harekete geliyorlar. Bunların ne tesiri olabilir diye, hâdisâtı ehemmiyetsizleştirerek, küçültüp, ufak görmek doğru mudur?

Sonra, dikkat edilmeye, bu meseleyi (Cemiyet-i Akvam) denilen sahte bir heyetin önüne atmak isteyen İngilizlerdir. Şu halde bundan hakikate vâsıl olmakta o kadar güçlük çekilmez: Adana'da hıristiyanlar umûmi bir sûrette hicret ediyorlar. Diye: Patrikhâneleri şikâyete teşvik etmek, ve işi medeniyet ve «Kristiyanizm» nâmına ele alarak Cemiyet-i Akvam'a sevk etmeye çalışmak, olsa olsa İngiliz'lerin hud'ası ve onların kârı olan bir şeyden başka nedir. Tabii buradaki sebepler de anlaşılıyor değil mi? (Klerikal) Fransız'ların mutaassıp mebuslarını Fransa Hükümeti'ne hücum ettirerek birşeyler yapmak, ve Yunanistan'daki menzûl gayreti son defa galeyâna getirmeye çalışmak, ve belki de Adana'da bir karışıklık ihdâsına çalışarak uyuşmak ve Garp'ı tekrar harekete hazırlamak. Şekil, bununla kalsa çok iyi. İngilizler bir de Yunanlılarla, Yunan Hükümeti'yle Anadolu Mücadelesi'ni uzatmaya çalışıyorlar. Bu Yunan Veliahtı'nın (İzmir) seyahati, pek de hoşa gidecek birşey değildir. Belki son bir gayret, son bir Yunanlılık davası arkasından İzmir'in yerli Rumları harekete getirilmek istenilecektir. Bu bîçâreler de beyhûde yere istihlâk edilip gidecektir. Bu dâvet onlar için mukadderdir. Şu aralık İngilizlerin yeni tahrikâta, gizil siyasi propagandalarla elde etmek istedikleri menâfi olduğunu inkâr etmeyelim? Böyle bir şey faydasız olur. Biz çok zannediyoruz ki, Ajans Royter'in tekzibine rağmen İngilizler bir ittilâf zemini arıyorlar. Lâkin ihdâs etmek istedikleri yeni gavâil ve yeni kargaşadan da bir menfaat temin edeceklerini zannediyorlar. Öyle ya;

merkez şu sırada bizim aleyhimizde bulunacak, yalnız kendileri dost olmayacaklar mı ah, bu yılanca sürünmelerin mâhiyetini biz pek güzel biliyoruz. Muhtemeldir ki, onlar İzmir mesailinde bile bize mümâşaat göstereceklerdir. İstanbul işinde de, yarın İzmir'de ikinci bir «Gabriyel Danonçiyo» olarak Yunan Veliahtı çıkmayacak mı? Üçüncü bir (Fiyome) olarak da Trakya gürültüsü tahaddüs etmeyecek mi? Bu bâzi-çede yine bizler yakılmak istenilmiyor muyuz? Bütün bunlara karşı bizim yapacağımız ne olabilir? İşte bunu çok ziyâde ve çok iyi düşünmek lâzımdır. Yarın belki, Fransız Kabinesi sukût eder. Öbür gün de başka birşey.. Ve sonra... Hayır, Anadolu bu azmiyle o fırtınalı bulutları da parçalayacaktır.

İngilizlerin bugünkü siyasetini bir defa daha telhis etmekliğimize müsaade edilir mi? O siyaset şu çerçeve dâhilinde fıkırdaşıyor:

1 — Adana hicreti dolayısiyle Cemiyet-i Akvam'ın müdahalesini temin.

2 — Fransızlara şiddetli hücum.

3 — Yunanlıları okşayıp yeni mevaidle mücadeleye sevk.

4 — Ve bize temâyül.

Pirincin taşını ayıklayacak? Bizzat kendileri mi? Onlar mı?

Arif Oruç

DÜN SAAT BİRDE ADANA DAİRE-İ HÜKÜMETİ MEMÛRİNİMİZE TESLİM EDİLDİ MEMURLARIMIZ VAZİFE BAŞINDA

Dün Adana'mızı Resmen Teslim Aldık. Birkaç Gün Sonra da Cihet-i Askeriye İşe Başlayacaktır. Adana'da Âsâyiş Berkemâldir (1000) Kişilik Jandarma Kuvvetimiz Şehre Girdi

Dünkü nüshamızda da haber vermiş olduğumuz veçhile dün saat birde Adana Hükümeti tafsilâtını vermiş olduğumuz gibi (Mersin) Sancağı İdare-i Mülkiyesi de dahil olduğu halde memûrîn-i mülkiyemiz tarafından teslim alınmıştır. Tahkik ettiğimize nazaran Dörtyol Kazası'nın hîn-i tesliminde vâki olan bazı yolsuzlukların Fransızlar tarafından izalesine çalışılmış ve Fransız kuvvetleri yolsuz harekâtta bulunan eşhas yeddindeki eslihayı toplamaya muaffak olmuştur.

BİRKAÇ GÜNE KADAR CİHET-İ ASKERİYE DAHİ ADANA'MIZDA YERLEŞEREK VAZİFEYE BAŞLAYACAKTIR

Dün makâmât-ı aidesine vârid olan mâlûmât-ı resmiyeye nazaran, Fransız askerlerinin Şehri tahliyesi keyfiyeti birkaç güne kadar ikmal edilecektir. Bu müddet zarfında muamelât-ı mülkiyeye katiyen Fransızlar tarafından müdahale olunmayacak ve jandarma polis vazifesi mûtâdı veçhile Vilâyet tarafından tedvir olunacaktır.

POLİS VE JANDARMA KUVVETLERİMİZ ŞEHRE GİREREK İFA-İ VÂZİFEYE BAŞLAMIŞLARDIR

Aynı zamanda Adana'dan dün alınan mâlûmat-ı mütemmimeye göre, Adana Polis Müdürü'nün emri altında bulunan (174) kişilik bir polis kuvveti ile üç serkomser altı ikinci komser ve yirmiyedi muavinden ibâret bulunan zâbıta kuvveti şehre girer girmez oniki muhtelif mıntıkada bulunan karakollara taksim edilmişler ve ayrıca (Gülbek'ten) hareket eden Kaymakam Sami Bey emri altındaki (1000) jandarma neferi muhtelif menâtıkta âsâyişi temin eylemekte bulunmuşlardır. Adana Hükümeti binası üzerine saat onbiri yirmibeş geçe Osmanlı Sancağı çekilmiştir.

İNGİLİZ KOMÜNİST MECMUASI NE DİYOR?

Sermayedarlar İmha Uçurumuna Süratle İlerlemektedirler. Bütün Memâlikte Sovyet Cumhuriyetlerinden Mürekkep Bir Federasyon Teşkil Eyleyecektik

İngiliz Kommünist Partisi'nin her ay neşrettiği kommünist mecmuası «Sermayedarların Hâlet-i Nez'i» serlevhası altında yazdığı bir başmakalede mütâlaat-ı âtiyeyi serdeylemektedir:

1920 senesinin son nısfında (20) memlekette 115 sanayi gurubunda zuhûra gelen mücâdelât-ı sınaiye takriben (8,500,000) ameleyi şâmildir. Bu miktar, sanat harbinin şiddetini irae eder. Amele kitlelerinin lâyık oldukları muzafferiyeti temin edememesi, sanayi cemiyetleri rüesâsının (Amsterdam) Heyeti tarafından gösterilen ihanet hasebiyledir.

Sermayedarlar, imha uçurumuna süratle ilerlemektedirler. Hakim sınıf olan siyâsiyûnun, matbuatın, yeni amele rüesâsının sanayiin kesb-i metânet ve resâneti hakkında gevezelik etmeleri beyhûdedir. Sermayedarlar, hâlet-i nez'ilerinde ihtilâlengiz vaziyetler ihdas etmektedirler: Bu hususta biz de mesul olduğumuzu ispat edebiliriz. Avam ve amele kitlelerine grev ilân etmek hakkını bahş için onlar üzerinde kuvvet ve nüfûza sahip olsaydık bu kuvvet ve nüfûzu istimal ile amele ve köylü diktatörlüğü ihdâs ve sermayedarları mahvedecek, bütün memâlikte Sovyet Cumhuriyetleri'nden mürekkep bir federasyon tesis eyleyecektik. Fakat, grevcilerin kısm-ı âzâmı, (Amsterdam) Beynelmilel Sanayi Cemiyeti Rüesâsı tarafından idare edilmektedir. Bundan nâşi, sarsılmakta bulunan sermayedarlar, henüz mevki ve nüfuzlarını muhâfaza eylemektedirler.

İDARE-İ ÖRFİYE LÂV EDİLDİ

Bir memba-i mevsuktan istihbar eylediğimize nazaran, bazı mahallerde ilân edilmiş olan idare-i örfiyenin ilgâsına karar verilmiştir. Bu meyanda (Sivas) Vilâyeti'yle Tokat ve Amasya Sancakları da dahil bulunmaktadır.

Avrupa'ya Gidiyormuş

İstanbul : 29 Teşrinisâni - (T.H.R) «Uzun» Gazetesi ve sadr-ı sâbık Damat Ferit'in Avrupa'ya gitmek üzere olduğunu yazıyor.

Hâkimiyeti Takyid Eden Teklif Reddedildi

MUSTAFA KEMAL PAŞA HAZRETLERİNİN BEYANATI

Dün Büyük Millet Meclisi, Tarihi Anlarından Birini Daha Yaşadı, Halkı İdaresi, İdare Husûsundaki Şuurunu Bilfiil İspat Etti, Türkiye'yi Refaha Sevkedecek, Milletin Başında Parlayan Halk Güneşidir

Dün Büyük Millet Meclisi müzâkerâtının esası merkez-i sikleti, Heyet-i Vekile'nin mesûliyeti ve vazifesi husûsunda Encümen-i Mahsûs'un vücuda getirdiği lâyihânın tetkiki olmuştur. Bu hususta söz almış olan Büyük Millet Meclisi Reisi Mus-

taf: Kemal Paşa Hazretleri Encümen Mazbata Muharriri Selâhattin Bey'in geçen celsede irâd etmiş olduğu bir suale cevap verdikten sonra, teklif edilen lâyihâ ile bu teklife tamamiyle mütezad bir mâhiyette bulunan Teşkilât-ı Esâsiye Kânunu'nu karşılaştırarak, Encümen teklifinin Teşkilât-ı Esâsiye Kânunu'na zıt olan noktalarını birer, birer gâyet vâzıh ve kati bir sûrette izah ettiler. Hâkimiyetin bilâkaydüşart milletin olduğu halbuki, bu teklifle buna zıt bir şekil vücuda getirildiğini beyan etmiş, Millet Meclisi'nin hudut ve selâhiyetinin tahdit edilemeyeceğini izahtan sonra bu lâyihâda tetkike lâyık olan ikinci maddeyi işaret etmişler, fakat müteakiben gelen maddelerle milletin hakkını takyid ettiğini, meselâ, idam hükümlerinin icra kuvvetinin tastikiyle kesb-i katiyet etmesinin de gâyet vâzıh olarak buna misâl olduğunu zikretmişlerdir.

Paşa Hazretleri bu mütâlaatı serdettikten sonra kânunun esbâb-ı mûcibesi ve esbâb-ı mûcibesinde zikredilen bazı husûsâta temas ederek, Türkiye'nin bugünkü idare şeklinin meşru ve bütün dünya tarafından tastik edilmiş olduğunu beyandan sonra teklif edilen lâyihânın istinat ettiği nokta-i nazarla, Teşkilât-ı Esâsiye Kanunu'nun memba-i sudûru nokta-i nazar arasındaki farkı, birisinde tefrik-i kuvâ esâsının diğerinde, hâkimiyetin gayr-i kâbil-i tefrik olunarak milletin olduğu müdellel ve ilmî, ictimai esaslarla izah ve tefrik-i kuvâ nazariyesinin butlânı ispat edildikten sonra, Türkiye'nin halktan ve erbâb-ı mesaiden mürekkep bir millet olduğunu ve ancak burada erbâb-ı mesainin yer bulabileceği ve idaremizin sırf bize mahsus bir şekil olduğu, kitaplardaki esâsâta rağmen Avrupa'da da birbirine benzeyen iki devletin mevcut olmadığı da kati ve kesin bir belâgatle izah edildi. Paşa Hazretleri lâyihâya iskelet olan ruhun Kânun-ı Esâsî-den kuvvet aldığını zikrettikten sonra, İstanbul Kânun-ı Esâsisi'nin ve tarih dahilinde sûret-i teşekkülünü izah ettiler.

Esbâb-ı Mûcibe lâyihâsında Büyük Millet Meclisi'nin tâkip edeceği siyasetin hâricinde bazı telâkkilerin de mevcut bulunduğu ileri sürülerek bu hususta da takip edilmesi lâzım gelen siyasetin Anadolu Hükümeti'nce de şimdiye kadar âsârı gösterilen şekilde devamı hususunda mütâlaat serdettiler.

İki celse esnâsında üç saat devam eden beyânâttan sonra Meclis'te birtakım takrirler verildi: Bunların arasından lâyihânın, Teşkilât-ı Esâsiye Kanunu'nun ruhuna mugâyir olduğu için reddini teklif eden otuz imzalı takrir ekseriyetle kabul edildi. Takrirde mevzubahs olduğu üzere tâyin-i esâmi ile ârâya mürâcaat edildi ise, vaktin geçmiş ve bir kısım âzâsının dağılmış olması dolayısiyle verilen reyler nısab-ı ekseriyet bulamamış rey verilmesi husûsu Cumartesi günkü ictimaa tâlik edilerek alafranga saat beşbuçukta ictimaa nihâyet verilmiştir.

HRİSTOSTOMOS'UN SUYA DÜŞEN HÜLYÂLARI

Mâhut İzmir Rum Metropoliti Hristostomos Yâdigârı Hilâle Karşı Salip Mücadelesi Nâmına Beyannameler Tertip Ediyormuş

Antalya: 29 Teşrinisâni - Gonâris'in Londra'da siyasi adem-i muaffakiyetlere dûçar olması dolayısiyle, Yunanistan'ın İzmir'de başlayan adem-i memnûniyetleri izale etmek maksadiyle, İzmir Metropoliti (Hristostomos) geçen gün İzmir'de birçok Rum papazlarını (Ayafotini) Kilisesi'nde toplayarak bir ictima akteylemiş ve bu ictimada (Söke) (Menemen) (Ayvalık) Dairelerî Reis-i Rûhanisi ile Yunanistan'dan bu mesele için sûret-i mahsûsada gönderilen (Atina) Başrâhibi de iştirak eylemiş ve neticede birtakım mukarrerât ittihaz olunmuştur.

(Hristostomos) yâdigârının bu ictima-

da vâki olan teklifâtına nazaran, Anadolu Rumları'nın mâlen ve bedenen hilâle karşı mücadeleye iştirakleri zımnında bir beyanname tertip ve neşri takarrur eylemiş ve mezkûr beyanname tab olunarak, Aydın, İzmir, Manisa, Bandırma ve Ayvalık havâlisine tevzi kılınmıştır.

MENEMEN'DEN MUHARRİK PAPAZLARI TARD ETTİLER

Antalya : 30 Teşrinisâni - Üç dört gündenberi Makedonya'dan İzmir'e gelen bazı (tatlısu palikaryalarından) mürekkep çete reisleri Hristostomos yâdigârının neşreylediği beyannameleri müstahsiben teşkilatta bulunmak gayretiyle (!) Aydın ve Manisa mıntıkasına gitmişlerdir. İzmir Metropoliti'nin tertip ettiği papazlardan mürekkep küçük bir heyet aynı maksatla (Menemen'e) giderek ahâliyi ordu ve teşkilat için iane vermeye teşvik eylemiş iseler de, kasabadan tard edilmişlerdir. İzmir Yunan gazeteleri, ahâlinin artık iane vermekten elinde avucunda birşey kalmadığını acı acı itiraf etmektedirler.

ADANA HAKKINDAKİ PROPAGANDALARIN REDDİ

Düşmanlar Adana Meselesini Evirip Çeviriyorlar: En Katî Vesaik Adana Türktür.

Bugünkü nüshamızın kısm-ı mahsusunda, İstanbul'daki Fener ve Ermeni Patrikhanesinin Adana muhaceretine ait birçok esassız ve bedhâhane ifşaatta bulunduklarına dair mühim bir telgrafname mevcut bulunmaktadır. Düşmanlarımızın sırf Avrupa'daki efkârı tahrik, ifsâd daiyesiyle ortaya attıkları muhaceret meselesi bizim için pek şâyân-ı dikkat sefahatı ihtiva eylemektedir.

Bizim bu bâpta icra eylediğimiz tahkikat-ı mevsuka ve mütemmimeye nazaran, Adana'dan elyevm başka taraflara gitmek istiyen Ermeniler, Adana'nın Fransız işgâli altında bulunduğu müddet zarfında Amerika ve diğer taraflardan bir sergüzeşt takib etmek için gelerek ahaliy-i islâmiyeyi perişan ve imha eden bir takım sefillerden ibaret bulunmaktadır. Bu nefiş kıtamızın bize iadesi dolayısıyle bu serserilerin de artık orada bir işleri kalmıyacağı ve olamıyacağı pek tabiidir. İşte düşmanlarımız ve bilhassa İngilizler bu serserileri Adana'nın sekene-i asliyesinden ibaret olarak göstermektedirler. Halbuki menabi-i resmiyeden aldığımız hakiki istatistiklere nazaran, Avrupa matbuatınca gösterilen muhacir miktarı adeta Yunan (Megalo İdea)sına benzemektedir. Binaenaleyh bu gibi dedikoduları taa, temelinden yıkmak için Adana'nın kaza ve köyler üzerinde mürettep nüfus-u umumiye-i hakikiyesine ait mukayeseli bir istatistiği bervech-i zir derc eyliyoruz:

Adana İstatistiği

Bu istatistikler Temmuz 334, milâdi 1918 senesine ait olduğu için en son ve gayr-i müslimlere en müsait bir şekildedir.

Kaza İsimleri	Nüfus-u Umumiye	Nüfus-u Müslime	Yüzde Nisbeti	Fazla
Adana Kazası	103132	28739	77,9	»
Karaisalı »	29202	29173	99,9	»
Ceyhan »	19676	19193	97,9	»
Yumurtalık»	8459	7859	92,9	»
Mersin »	33682	29635	87,9	»
Tarsus »	72274	66784	92,4	»
Sis »	28763	24395	84,1	»
Kars »	19726	18428	93,4	»
Feke »	18701	13872	74,1	»
Haçin »	30756	17090	55,5	»
Osmaniye »	14302	13536	94,6	»
Bahçe »	20501	16163	78,8	»
İslâhiye »	13376	12877	96,2	»
Hasse »	10095	8343	82,6	»
Dörtyol »	23942	16460	68,7	»
	445577	372547	37,6	

Bu istatistik pek yeni olmak itibariyle bittabi kuvvetle medar-ı istişhad olunabilecek vesaik-i sahihey-i ihsaiyedendir. 372547 nüfus-u müslime hal-i hazırda mevcuttur. Çünkü harb içinde vuku bulan bütün zayiat bu yekûnden çıkarılmıştır. Halbuki gayr-i müslimlerden Ermeniler için hal bu merkezde değildir. Tehcir edilenler, kablel-

hicir olduğu gibi bırakılmış bir kayıt yürütülmemiştir.

Bundan başka memlekette kalanlar da vukua gelen tevellüt ve nakl-i hane gibi tezayüdler de buna zam edilmiştir. Ermenilerin nüfusunda esas itibariyle ve sırf harb dolayısiyle vukuu tabii olan tenâkuslar meçhüldür. Nüfus-u müslimenin 345000 i Türk unsuruna mensuptur. Bundan maada birçok gayr-i muharrer Türk aşiretleri vardır ki bunlar hesaba dahil değildir. İngiliz Muhitülmuarifi (50000) Türk aşiret nüfusu kaydediyor. Fakat bu miktar yazın dağlarda yaylanıp kışın ovaya inişlerden ibarettir Bunlardan maada öyle aşiretler vardır ki kışın bile dağların eteğinde yaşarlar Binaenaleyh hiç tereddüt edilmeksizin denilebilir ki Adana Vilayetinde 100000 den fazla halis Türk aşireti olduğunu zikreder ve Türk yekununa ilâve ederek Adana Vilayetinde laakal 445000 Türk mevcuttur. Esasen Vilayet-i meskure gayr-i muharrer Türk aşair-i seyyaresinin en kesir ve mütekâsif olduğu bir yerdir. Adana Vilayetinde 330 senesi istatistiklerine nazaran 1157 köy vardır. Bunun belli başlı dördü Ermeni ikisi Ermeni, kırkyedisi muhtelittir. İstanbul Hükümetinin evvelce neşretmiş olduğu köy istatistiğinde 321 de icra edilen tahrir-i nüfus esas ittihaz edilmiş ve içinde kalaycılık gibi bir sanat için gelip geçici iki üç Hıristiyan bulunan köyler bile muhtelit addolunmuştur. Diğer cihetten o tarihten beri bazı köyler yekdiyeriyle birleşmiş bazılarındakiler de şehre hicret etmişlerdir. Geride kalan 1104 müslüman köyünün 1063 ü halis Türktür.

Halis Türk köylerinin adedi kazalar üzerine bervech-i âtîdir.

Adana	200	Osmaniye	43
Karaisalı	88	Bahçe	32
Ceyhan	48	Dörtyol	50
Sis	93	İslahiye	55
Feke	82	Hasse	28
Haçin	56	Mersin	81
Kars	53	Tarsus	154

Gerek kuyud-u resmiyeye gerek mahallinde icra edilen tahkikatına müstenit olan bu malumât en mühim mevsukat-ı ihsaiyedendir. Bu vesileyle düşmanların tahrikatını reddeyleriz.

İNGİLİZLERİN TAHRİKATI VE ADANA MUHACERETİ

Düşmanlar Adana Muhacereti Hakkında Birçok Propogandalar İstimâl Eylemektedirler: Fransızlara İngilizlerin İkinci Notası Verilmiş Muhacirlerin Kıbrıs'a Nakilleri Takarrur Etmiş

Antalya : 29 Teşrinisâni - Adana muhacereti hakkında birçok zamandan beri devrân eden dedikoduların mahiyeti tamamen İstanbul'daki İngiliz Mümessilliğinin Rum ve Ermeni Patrikhanesi nezdindeki gavaât ve ifsadâttan çıkmaktadır. İngilizler, Fransız Kabinesinin (Adana)ya dair verdiği cevaptan gayr-ı memnun kaldıkları için Fransız Hükümetine ikinci bir nota daha tevdi etmişlerdir. İngilizlerin bugünlerde Türk Fransız İtilâfnamesini işkâl etmek maksadiyle İstanbul ve Avrupa'da birçok tahrikatta bulundukları resmen tahakkuk etmekte ve bu meyanda (Adana Muhacereti) meselesinin Cemiyet-i Akvam'ca mevki-i tezekkür ve münakaşaya vaz'ına çalışılmaktadır.

İstanbul'da bulunan Rum ve Ermeni

Patrikleri, Düvel-i Muazzamaya müracaat ederek Adana'dan hicret edecek (150000) muhacir nâmına müdahalelerini talep etmişler ve Mersin Limanına kafi miktarda sefain-i harbiye tahrîk edilmesini talep etmişlerdir.

İngiliz menabiinin bu bapta verdiği haberlere göre Patrikhanelerin izân eyledikleri muhacirîn miktarı yüzellibin değil, ancak yirmi bine bâliğ olmaktadır. Muhacirîn (Rodos)a hicret etmek istemişlerse de İtalyanlar tarafından kabul edilmedikleri için İngiltere Hükümetine müracaat ederek (Kıbrıs) adasında iskânlarına müsaade edilmesini taleb etmişler ve taleb-i vaki kabul edilmiştir.

§ Ankara: 1 Kânunuevvel - Evvelki gün kısm-ı âzam Ermenilerden ve esnan-ı askeriye erbabından olmak üzere bir vapur dolusu gayr-i müslimin Mersin'den İstanbul'a vasıl olduğu haber alınmıştır.

YUNAN VELİAHTI VE POPÜLAS

Antalya: 29 Teşrinisâni - Zevcesiyle birlikte bir maksad-ı mahsusa binâen İzmir'e gelmiş olan Yunan Veliahtiyle zevcesinin karaya çıkmaları akebinde (Ayafotini) Kilisesinde bir ayin-i ruhani icra edilmiş ve (Popülas) Kilisede bulunan palikaryalara hitaben bir nutuk irâd ederek: «İzmir ve havalisini terke mecbur kalırlarsa memlekette tahribât icrasına karar verdiklerini» söylemiştir. Bilhassa Avrupa matbuatı Yunan Veliahtının İzmir'e azimetinden birçok manalar istihrâç eylemekte ve bunu yeni siyasî sergüzeştine doğru atılmış(!) bir hatve telakki etmektedirler. İzmir'e yeni baştan birkaç bin kur'a efrâdı gelmiştir.

AFGANİSTAN — İNGİLİZ MUAHEDESİ

İngiltere Afganistan'ın İstiklâlini Tastik Ediyor - Afganistan'ın Kazancı Nedir? - İngiliz Murahhasları Ne Zamandan Beri Kâbil'dedirler?

Ankara: 1 Kânunuevvel - (Taymis) Gazetesinin verdiği malumâta nazaran Teşrinisâninin yirmiikinci günü Kâbil'de İngiltere ve Afganistan arasında bir muahede imza edilmiştir. İngiltere Hükümetinin bu muahedeyi müzakere ve imza için Afganistan'a göndermiş olduğu heyet-i murahhasa Hindistan'a avdet edecektir. Hindistan Nezareti tarafından Londra gazetelerine bu hususta malumât-ı âtîye tebliğ edilmiştir.

Hindistan hududuna muttasıl olan Celâlâbad, Gazne ve Kandehar şehirlerinde Rus Konsolatuları tesisine Afgan Hükümeti tarafından müsaade edilmiyeceği tahriren temin edilmiştir. Muahede âtîdeki şeraiti muhtevidir:

1 — İngiltere, Afganistan'ın istiklâl-i tamını tanıdığını yeniden ilân eder. Londra ve Kâbil'e mütekabilen sefirler ve Hindistan ile Afganistan'a konsüller tayin edilecektir.

2 — Afganistan hal-i hazırdaki İngiliz - Afgan hududunu 1919 senesinde İngiliz Tahdid-i Hudut Komisyonu tarafından yapılan hafif tadilât ile birlikte kabul ettiğini tekrar ilân eder.

3 — Hududun her iki tarafındaki aşiretler arasında su-i tefehhümlere nihayet verildiğinden hududa yakın mıntıkalarda asayişin muhafazası için lüzum görülecek tedâbirin ittihâzını her iki Hükümet taahhüt eder.

4 — Dostluk devam ettiği müddetçe ve ilerde silah ticareti hususunda akdedilecek mukavelenâme ahkâmı muteber olmak üzere Hindistan'dan mühimmat-ı harbiye ithaline Afgan Hükümeti mezun olacağı gi-

bi Hindistan limanlarından transit tarikiyle Afganistan'a sevkedilecek emtiadan gümrük resmi alınmıyacaktır.

5 — İşbu muahede tarafeynce tastike iktirân ettikten sonra posta ve ticarete müteallik diğer bir muahede akd edilecektir.

Ankara: 1 Kânunuevvel - Afganistan'daki İngiliz Heyet-i Murahhasası Reisi (Harri Dövis) e İngiliz Kralı tarafından nişan verilmiştir. (Taymis) gazetesi Afgan - İngiliz müzakerâtı hakkında şu malumâtı veriyor:

«İngiliz Heyet-i Murahhasası Kâbil'de bir sene kalmıştır. 1919 Mayısında Afganlıların açtığı muharebe 8 Ağustosta hitâm bulmuş ve yapılan muahede Afganlıların İngiltere ile dost yaşamak istedikleri ve binaenaleyh bu nokta-i nazardan müzakere cereyan edeceği gösterilmiştir.

Afganistan'da, Hindistan'la münasebat-ı dostanenin iadesini arzu etmiyen kuvvetli bir Fırka mevcut bulunmakla beraber 1920 Nisanında Hindistan'da kâin (Melburi) şehrine bir Afgan Heyet-i Murahhasası gönderilmiştir. Orada cereyan eden müzakerât neticeye müncer olamamış ve geçen sene Kânunuevvelde Kâbil şehrine bir Heyet-i Murahhasa gönderilmesi Afgan Emiri tarafından talep edilmiştir. Bu heyet Mister (Harri Dövis) in riyaseti altında olarak 7 Kânunusânide Kâbil'e vasıl olmuş ve ihtiramet ile kabul edilmiştir. Altı ay sonra Afgan Emiri Bolşeviklerle ve geçen sene Nisanda Ankara Hükümetiyle itilâfnameler akdetmiştir. Sovyet Hükümeti Afganistan'a senevi yüzbin İngiliz lirası tahsisat vermiştir. İngiliz Heyet-i Murahhasası Reisi birkaç defa Hindistan'a azimetle istişâre etmiş ve nihayet bu muahedeyi akdeylemiştir. Yeni muahede mücibince Afganistan'a esliha ithalâtının (Kerasini) limanı vasıtasiyle icra edileceği zannolunuyor.»

Taymis Gazetesi Afganistan'ın, kendi siyaset-i hariciyesine hakim olması keyfiyetinin Afganlıların arzu ve ümitlerini ve tamamen tatmin ettiğini kayd ile diyor ki:

«Afganlılar yeni kazandıkları istiklâllerini İngilizlerin hüsnüniyetine atfederlerse çok kazanırlar. Fakat böyle addetmeyip de 1919 senesindeki harb ile kazandıklarına zâhip olursa bu istiklâlden istifade şöyle dursun, bilâkis büyük mazarrat görürler.»

RESMİ TEBLİĞ

1-12-37 tarihli Resmi Tebliğ:

Kocaeli mıntıkasında ileri hatlarımıza takarrüb etmek istiyen bir düşman kuvveti zayiat verdirilerek tard edilmiştir.

Eskişehir mıntıkasında topçu ateşi faaliyeti olmuştur.

(A.A)

Aile Komisyonu

Merkez Kumandanlığından:

Ankara'da Müdafaa-i Milliye Vekaleti emrinde bir Aile Komisyonu teşkil edilmiştir Başlıca vezaifi şunlardır.

1 — Cephelerde müstahdem ümera ve zâbitan ve memurîn ve mensubîn-i askeriyenin memalik-i müstevliye ve meşgûledeki ailelerine sipariş tahsili ve irsalinden

2 — Bu aileler ile velileri arasında teatiy-i muhaberât ve emanata vasıta olmasından.

3 — Ankara Kırşehir, Kayseri gibi mevakide bulunup da esasen siparişi olanların her ay siparişlerinin temin-i tesviyelerine delaletten.

4 — Ailelerin iskân ahval-i sıhhıye ve tedavileri hususunda muavenet-i muktezi ye ibrâzından ibarettir.

5 — Komisyon şimdilik Leblebici Mahallesinde üç numaralı zâbitan misafirha-

nesi olan Binbaşı Mustafa Arif Bey'in hanesinde Eytam ve Eramil Komisyonu'na mahsus bir odaya ifay-i vazife edecektir.

6 — Gerek meşgule ve müstevliyede ve gerekse dahil-i memleketteki ailelerine sipariş tahsisini arzu edenler aile adreslerini kıtaat kumandanları tarafından ve telgrafen Komisyona bildirilmesi lâzımdır.

7 — Komisyon şüheda vesair müteveffa ailelerinin de maaşlarının muntazaman temin-i tesviyesine çalışacağını vaadeder.

8 — Taşradaki ailelerin Ahz-ı Asker Şuebânı vasıtasiyle merkezdekilerin bizzat Komisyona müracaatla şimdiden adreslerini yazdırarak ve ihtiyaçlarını bildirmeleri muktezidir.

9 — Komisyon telâkki ettiği emir mucibince mevad-ı meskureyi ilâna müseraat eyler

Aile Komisyonu Reisi Namına Binbaşı
Osman

Müdir-i Mesul: M. Müeyyid (Vilayet Matbaası)

Yeni Dünya'nın Tefrikası : 6

SİYAH DEFTER

Muharriri : Arif Oruç

kimbilir, o el üzerine bakmakla nasıl bir hatıraya intikâl etmek istiyordu?

Biz olsak, nezaket gösterelim diye, muhatabımızın hissiyât-i milliyesini okşamak riyasından hiç te çekinmeyiz. Bunlar, hep yaptığımız ve hep yapılan şeyler... Kaç dost tanıyorum ki milliyetini unutarak karşısındakine temellûk yapmıştır? Kaç kişi biliyorum ki, İstanbul'daki Rum dostlarına bir Yunanlı kadar aşina çıkmak istemiştir? Aah, bunlar öyle adam değil. Şu ihtiyar söyler iken bir Türk olduğumu bile hatırına getirmek istemiyor. Issız Balkanlarda mahsur kaldıklarından tutturarak, baltalarla ateşledikleri İhtilâlin dumanlı safahatını naklediyor: Bir aralık, (İstanbulok'un nutuk verir iken saçlarının diken diken olduğundan tutturarak Bulgarlıktaki heyecanı, genç ihtilâlcinin şiddeti ile mukayese etmek istedi... Genç (Y.) bu derece değil. Zaman onu da riyaya alıştırır gibi olmuş. Genç karısı ile ihtiyar babalarına gülüyorlar, onlar güldükçe, berikinin boz gözleri yanlarına fırlayıp devriliyordu. Babası Rusofil oğlu ile gelini Türkofil olan bir aile ki, neticede Bulgarlıkta karar kılıp birleşiveriyorlardı. Bana taze ayran getirdiler.. İki inekleri varmış. Genç gelin her sabah milli prostelasını göysüne geçirerek beyaz kollarını sıkar süt sağarak yağ, yoğurt ayran yaparmış... Bir çocukları olmadığına müteessir bulunuyorlardı. İhtiyar, torununu titreyen dizlerine oturtmak istiyor, gençler onu nasıl süsleyip giydireceklerinden bahsediyorlardı. Şöyle her akşam baba ile ananın ortasında sendeliyerek yürüyecek, sonra bahçeye gidecekler, onu kumlar ve çakıllar üzerine bırakarak, babası biraz gazete, kitap okuyup dinlenecek, genç kadın da çocuğuna çorap fanila örecekti. Daha neler yarabbi... Bu muhayyel çocuk mektebe bile verildi. İhtiyar onun asker olmasını istiyor, gençler İsviçre'de sütçülük tahsilini münasip görüyorlardı.

Genç kadın, yüzüme bakarak: Siz de evlisiniz değil mi? dedi...

— Hayır dedim...

— Şu halde geç kalmışsınız... diyerek hep birden dudaklarını burktular. Bir genç için yirbimeşten sonra bekâr durmanın bü-

yük cinayet olduğunda ittifak edildi. Yirmibeşinde teehhülen muhasenatı, gözü askerlikte olan ihtiyar daha güzel sayıp dökü-yordu: Elli yaşında iken, evladının askerden terhis edildiğini görmek, altmışında oğlunun kazancından istifade etmek... Onar sene arayla dört karısı birden ölmese, ve telef olmasaymış, şimdi onyedi torun göreceğini söylüyordu..

Dünyada mesut aile hangisidir? derlerse, bunları göstermekle hata edilmez. Şehir haricinde biraz tarlaları da varmış. Biraz koyun sahibiymişler. Gencin Belediye Dairesinde bir vazifesi bile bulunuyormuş. Az kazanıp tasarrufla temiz yaşayıp rahat ederler, her sene biraz para da arttırırlarmış...

Sonra, otelde oturmaktansa, bir oda bulmak daha münasip olacağını imâ ettiler : İyi bir yerde küçük bir oda bulunacak olursa yemek masrafiyle birlikte ayda sekiz on liraya geçinirsiniz. dediler... Koyu mavi gözlü, mahcup pembe namuslu kadın kola, ütü, mendil çamaşır masrafını ayda yirmi leva tefrik etmeyi bile unutmadı. Erkekler, tütünü düşünürken o da bir ev kadını hesabını yapmıştı... Ne bahtiyar insanlar, vicdanlarında üzgünlük olmıyan böyle temiz ve saf aileler nasıl gıpta edilmez? Şu güzel kadın şüphesiz iyi bir tahsil görmüş, mükemmel bir ev kadını... Melek gibi gülüyor, bir çocuk hiffetiyle küçük parmaklariyle hesaplıyor, yanlış bir şey söyleyip mahcup olmamak için, düşünerek söylüyor. Babalarının bir düşüncesi yok, dünyaya göz kapamadan küçük bir torun istiyor. Onun altın saçlarını buruşuk ciltli parmaklariyle okşayıp taramak emelinde...: Bütün arzusu bu gençlerde öyle değil mi? Onlar da bir şeyden şikayet etmiyorlar... Bu hayata nasıl gıpta edilmez?... Hesabını bilen saf insanlar için ne güzel hayat? Ne iyi örnek?...

*

— Buradan gideceğiz... Yeni dostum söylüyordu... Şu ihtiyar (İ..) tek genç oğlu. Eliyle işaret ederek heyecanla

mâbâdi var

— A —

âlûde : lekelidir
asyay-ı sûrâ : küçük asya
amik : derin
ahd-ü peyman : yemin etmek

— B —

bâd'iyelerde : çöllerde
biavnihiteâla : tanrının yardımı ile
bâdezzeval : öğleden sonra
bivâye : kimsesiz
bâzice : oyuncak

— C —

cündi : asker
cem-i gafîr : çok kalabalık
ca'y-i tatbik : uygulaması gereken

— D —

dûçar-ı izmihlâl : çöküntüye uğramış
dûrendiş : uzağı gören
dergâr : belli, meydanda
dârât : şan, şevket

— E —

eramil : dullar

— F —

fürce : çıkış yolu

— G —

gâvâil : galileler
güzeran : geçiş

— H —

huccet-i hacâlet : utanç delili
haiman : eşkiya reisi
hayvanat-ı bakariye : büyük baş hayvanlar
hevinâk : korkunç,korkulu
hatve : adım
hut'a : hile
hâlet-i nez'i : can çekişme

— İ —

inbisat : genişleme
inhizâm : bozgun
is'af edildiği : yerine getirildiği
itisâfât : baskılar, zulümler
iştial eden : yanan
ilâahirihi : vesaire
iclâs : tahta oturtmak
ihsâiyat : istatistik
izâbetmek : kızdırmak
inikâd : toplanma
işkâl : güçleştirme
ikâ eylemek : yapmak

— K —

kaviyüşşekime : midesi güçlü
kesb-i ittisa : genişlik kazanmak

— L —

lâşey : hiç
lelm : elemli
lengerendâz : demir atmış

— M —

muhtefi : gizlenmiş
mütehâşi : ürküp çekilen
memba-ı seyyiat : kötülüklerin kaynağı
mümsik : hasis davranma
münakasa : eksiltme
mehâsin : güzellikler
muharrerât-ı seria : hızlı yazılar
muhlik : tehlikeli, öldürücü
müptelay-ı fakrüddem : kansızlığa uğramış
mümaşaât : suyuna gitmek
müstahsiben : yanına alarak
medar-ı istişhâd : tanıklığa yarıyan
muhittülmuarif : ansiklopedi
müsereat : acele

— N —

nazar-ı im'andan : inceleyen bir bakışla
nevakıs : eksikler
namesbûg : görülmemiş, olmamış

— P —

pişgâh : önü

— R —

resânet : sağlamlık
ra'şe : titreme

— S —

sergerdân : serseri
sıfrülyedlik : beş parasızlık
sekenât : oturma yerleri

— Ş —

şibihcezire : yarım ada
şuriş : karışıklık

— T —

tehaşşi ettiler : ürktüler
tezebzüb-i idare : yönetme kargaşalığı bunalımı
tebâut ederek : uzaklaşarak
telfik : birleştirme
telkihât : aşılama
temşit : yönetme
tenâsur-u mütekâbil : karşılıklı yardımlaşma
tesadüm : çarpışma
teehhül : evlenme

— V —

vaz-ı hotfurûşâne : böbürlenme tavrı,
vikaye : korunma